

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

וזה מרו שהו"ף לפניו לעזרמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת קרח תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 יתומין - עתים, אפטרופוס - לכל אחד. ובוררין להן - כל אפטרופוס יבורר חלק יפה
2 שלו, שמתוך כך יהיו החלקים שווים. כח בית דין - שמיני להם האפטרופוס. התם ממונא
3 - והפקר בית דין היה הפקר. האבא איסורא - דאשת איש, משום "מה בית דין יפה"
4 לא אפקעו רבנן קידושין. גידול בר ריעליא. וניולה - אורגת. היא ניגור - ודראוהי לה. ולא

1 יתומין שבאו לחלקו - אמר רבי תם: דוקא שנידעו רועים, אמר אחד רוצה ואחד
2 אתו רועה - לא. והבא שלא באו שנידעו אלא אחד, והשני אתו בפנינו - אמר
3 רביעי יצחק דחולקין, דהא בריש פרק שני קידושין (מבא) מייתי לה אהולקת הארץ, שהיו
4 שם בה זינעו שדים, ומידו, אין ראיה מגדלה משם, דלאו לגבור מדמי לה, דחולקת הארץ
5 היתה על פי הדיבור, והיו שם אריות ותומים -
6 ונמשו הבין גידולין אין יכולת מותרת. ובפרק
7 "אלמנה" ביבמות (סג), דאמר (מלכו) זכרים
8 אילו, אין על גב דשטא מצינא עיבור רב, ודעבינן
9 תקנתא כדבר נחמן - נמי אין ראיה, דהוה שאנא,
10 דאף על פי שלא באו כי אם אחד - עבדינן להו
11 תקנתא, לפי שיש תקנה גם לעובר המתעלה חלקו
12 בכך במה שיאכלו עבדים על אלו בתרומה, שלא
13 ימותו עבדים.
14 **בית דין מעמידין להם אפטרופוס ובוררין להם**
15 **כי - אמור רבינו תם אין רבנו שמעון גבאי:**
16 **דבוררין להם - בית דין, דאין שריבית בית דין,**
17 **ואפטרופוס מעמידין להן לשמור לכל אחד חלקו**
18 **כפי עצמו. ועד תנה היה שומר הכל ביחוד.**
19 **ובוררין על ידי גורל, דאין טריחותא להטיל**
20 **גורלות, ואפילו בגורל שייך לבורר חלק פתח. כן**
21 **אם יש שלש שדות, דטוב שיטול כל אחד ואחד**
22 **שדה אחת, ויהיה חלקו חבב אחת ממה שיתחלקו**
23 **כל שדה לשלשה חלקים, וכמה עיניו ביררות יש**
24 **בו, בתרומות ותרומות ודורן, ודאמר רבא שאין**
25 **דאין בו גוד או אינדו חלקיק, ומדקדק רבינו תם:**
26 **דאין חלקיקן אפילו כדבר ששייך בו גוד או אינדו**
27 **מבאי דחוק ברש "איש מקדש" דקידושין**
28 **מבב, יבולין למחות - ברוחות: הזה ליה לנימור**
29 **יבולקין למחות בגוד או אינדו, והא דלא קאמרו:**
30 **יבולין למחות אם טעו בפתוח משתות דמכרין קיים**
31 **- משום דלא מסתבר שימור שמאלא אם הגדילו**
32 **יבולין למחות בשביל טעות דפתוח משתות,**
33 **דמחא שמואל יש ליתפ תפס בכך בח בית דין, דהיי**
34 **נמנח דלא טעו כלל. אף על גב שיתחלק למחות**
35 **ברוחות - ביה און ליפות כח בית דין, דאין זה חלוי**
36 **בשמואל, וכל שכן דאם נפרש דמכרין קיים ומחיד**
37 **האונאה, דאחי שפיר. ומידו, יש לדחות. חדא**
38 **מנייהו נקט, והתחאה דיבמות דפרק "אלמנה"**
39 **(סג) דנמשעו שעשים תקנה לכל העבדים**
40 **שיאכלו בתרומה, שנותנין לבנים כל העבדים,**
41 **וחלק אחד נותנים לעובר בנדה, אין להזיח**
42 **דחולקין אפילו כדבר ששייך בו גוד או אינדו כון**
43 **העבדים, ושדאי התם נדמעתלה חלק העובר בכך**
44 **במה שעבדים אובליים בתרומה, ויש לעובר בכך**
45 **חלק יפה יותר. ועוד, אף לכל העבדים באנו**
46 **לעשות תקנה אלא לחלק הבנים שנולדו. ועוד**
47 **והוה מיליה שיש שדות שיבולין ליתן לעובר בנד**
48 **העבדים, שיש כח לבית דין לעשות, כן כדאמרין**
49 **ביבתיקין (גיטין נבא). וסוף חבא לחלוק על**
50 **ברית חברי, מספקא לרבינן יצחק אם יכול לחלוק**
51 **הקרקעות. ששיבא ספידא ברוחות, ואין לחלוק**
52 **מאד דאמר בפרק "בית כור" (בבא בתרא קא):**
53 **ממונא חבא איסורא - ואם תאמר: אם בן זכיר ריק לעיל ממה שחור רב ונשח כרוב שמעון בן גמליאל בהדיא דתבותא**
54 **(קא) דחור בו נמי ממאי דאמר ביטלו מבוטל? הא איבא לחלק בין איסורא לממונא? ויש לומר: דרב נחמן, דאמר הלכה כרבי ששתון - הוא אסורא בין אסורא לממונא. אף על גב דרבי**
55 **גופיה לא מפליג בין איסורא לממונא חבא דיק, מכל מקום רב נחמן מפליג אליבא דרבי אפילו בממונא דטעו, דהא רבי גופיה חור בו בכתבותא, וכל איסורא רב נחמן בותיה. אבל תתו**
56 **דלעיל - לא מפליג, וכו' פריך דאמר דרב נחמן אדרב נחמן - והי יכול להקשות: והא רבי גופיה דהרי ביה מיביטלו מבוטלי, כדמוכח הדיא דכתבותא. אלא דניתא ליה לאקשוי רב נחמן אדרב**
57 **נחמן גופיה. ויהי ר' לומר: חבא מחלק בין איסורא לממונא דלא טעו. אבל לעיל ממה ממונא דטעו לאיסורא. ופרקינן (מבא) בכתבותא פרק "אלמנה" (קא) פריך רב נחמן**
58 **דפקינן ויהיה הלכה כהבנים, והדיא וירומים שבא לחלק, דאיית ליה כל נחמן כח בית דין יפה ומעני: הא - טעו, הא - ועדי, וכו'. וראי שחורו בו חדאית דתבותא - חור בו**
59 **גם מיביטלו מבוטל? והדפקי רב נחמן כרבי ביטלו מבוטל - משום דאיהו פוסק בהדיא דכתבותא כהבנים. וא"י משום גלויי דעתא פלוגתא דאביי ורבא - היינו ספרי סבא אביי. אבל**
60 **רבא קאמר לעיל: אטו לבטולי גיטא קבעי? לקיומי תנאי קאי בעיז ולא פליג רבא רבא,**
61 **והלכתא**

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61

1 לה ולא פליג גיטא - ואם בא שליח או ומסור
2 לה למתו - מוגדשות גלוי דעתא - שאינו חפץ
3 עוד בשליחותו. האבא לכו בר ששת - רב
4 ששת אמר לכם ואני ששעתי. דלכטולי גיטא
5 ואצריכו בר ששת גיטא אחרינא - אלמנא:
6 משום דגליא דעתיה בביטולא. אמר בר ששת
7 מבטל גיטא דאנשי היה - אפילו גלוי דעתא
8 ליכא, דהא לא אבא אמר אנא בטוליה אלו: רב
9 ששת. והבא ליבא גלוי דעתא דידה. איהו
10 מבטלי - ואמר בהדיא: יבולין. משום דפני -
11 בני אדם מוכחן ורובטקן באנו בצנצור בר ששת,
12 ואמרו לה: אמה לתה אמה מבטלה אמר ליה הכי רב
13 ששת חזק. כן. ודייה ביחא - כך שמו. תנא
14 אשקליה - שנה שנייה, ובפרו לצוות לכתוב
15 אתו. אתויה קיי בנתיבי - שימו קבינת רב.
16 דק על דלענין באוניכס, שלא תשמעו ביטולו.
17 אשורו כמו לה תימי - התחוקו לתרו מנה.
18 אשור - כמו אשרתא דייני (גיטין קא) וכמו
19 "אשור חמור" (שבתא א') לשון דחוק. אפי' לא
20 לבטולי גיטא בעי - זה שנולד בדעתו שאינו
21 חפץ בגירושין הללו, כלום גילה שהוא בא
22 לתפקען על ידי ביטול גיטא? לקיומי תנאי בעי -
23 על ידי קיום תנאי הוא בא להפקיע, לומר:
24 התניתי לבא עדי שלשים, ואם לאו - היא נט
25 הדיא באתי וקיימתי תנאי. אי לא נסיבנא - כתב
26 נט נתנן לארסותו על מנת שאם לא יבטל עד
27 שלשים יום - היא נט. קריפתא - בערכי זופה,
28 ואנטו אני. אי מקעת אונס - יהי גיטא
29 והלכתא בנחמן - דאמר לעיל ביטול גיטא
30 שנים. והלכתא בנחמן - נמי בהא דאמר הלכה
31 כרבי ששתין.
32 והלכתא
33 **ואמר אביו: מנא אמינא לה? דההוא דאמר לה: אי לא איתניא עד תלתין יומין ליתוי**
34 **גיטא, אתא ופקעה מבגרא אמר לה: הווי דאתאי, הווי דאתאי, ואמר שמואל: לא**
35 **שמה מתאי. - ורבא: אטו התם לבטולי גיטא בעי? התם לקיומי תנאיא קא בעי, והא**
36 **לא איקיים תנאייה. ההוא דאמר לה: אי לא נסיבנא עד תלתין יומין ליתוי גיטא, פי**
37 **מטו תלתין יומין, אמר לה: הא כרחמיא; למאי ניהוש לה? אי משום אונס - אין**
38 **אונס גיטין, אי משום גלויי דעתא בגיטא - פלוגתא דאביו ורבא הווי. והוא דאמר**
39 **לה: אי לא נסיבנא לריש יתרא דיתוי גיטא, פי מטא ריש יתרא דיתוי, אמר**
40 **לה: אנא לריש יתרא דניסן אמרי; למאי ניהוש לה? אי משום אונס - אין אונס**
41 **בגיטין, אי משום גלויי דעתא - פלוגתא דאביו ורבא. והלכתא בנחמן, והלכתא**
42 **והלכתא**

ג'יטן. השולח - פרק רביעי דף לה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)"
 רש"י

1 **גמרא** משום חזאי - שיהא חן האנשים בעיני גדשים, לישא להם. יתנה - ויזיל
 2 להמיתו. דאיתרשי לה מקום ריני - שנחברה בו עיסה בעובי הידני. שאם לא
 3 היה הידני - היתה נותנת עד עיסה בכבר. ומאי מי שנשבע באמת - האי לאו אמת
 4 הוא? אפי' שנשבע באמת - דהא שוגגא הוא, ומפי' שעונש שבעה מטרבה נמשע
 5 מלהשבעה. איתוי לאיתוי היתירא - בדבר

6 מועט, וסבורה שאין פורען לה, שבשכר טורחה
 7 נטלתה. חזין לביט דין משבעין אותה -
 8 שבעות היינין של תורה היא, ונקט ספר
 9 תורה בריה או תפילין, ומשבעי לה בשם או
 10 בכעני, כדאשכחן באברהם: שיש אמ ידך וגו'
 11 ואשבעי בה" (בראשית כד), ועונשה מרובה,
 12 וחזין לביט דין - שבעות בקבלת אורח,
 13 ולא נקט מידי, ואין עונשה כל מה לא מגבי
 14 כתובת - משום דבעני מלהשבעה. ואם איתא
 15 - לשבעה חזין לביט דין, ולגביה כתובת
 16 - לאיתרא - כדתנין: גדרת לתונעם כל מה
 17 שירצו. קילי נדיי - קילם היו נדרים בעיניהם
 18 לעבור עליהם. הלכך לא נמנין אנדרה
 19 לאגביה. כקופצת - והוא קילם וקופצת ועשבה -
 20 דרי שנבעה עונה. אין לה מונית - עמיתה
 21 דגליא דעתה דבעי דאינסוב, ואודו לא אתני
 22 בהרא אפי' כל מי מער ארמולותן בביתי
 23 שהיא אלמנה, בשביל כבודו. מאי לבישה
 24 ותרצוה - הפכו כסאו וקפחוה, כדי שתתקיים
 25 הקלהה בכך. פירוש אחר: הפכו לרסיה =
 26 משגל גדולתה. כפי תרי ידעתי לי - כרב דלא
 27 מנכי כתובה, וכשמואל הוסיף מונויה. על
 28 כן. לא אפרק מחולשא - לא נעול מלצא
 29 לדין חולי. איתרא כפי" - כל מה שירצו תונעים
 30 וליפול בארע - חפץ נאן שישבע הקול באוני.
 31 שהוגבה כתובה בעיני. ובעיני ארעביי בה
 32 מעשה - כשמואל רבי, לתרצא מלכך של
 33 תלמידיו של רב. כגון רב הונא ובית דין, שלא
 34 היו מנכי כתובה אלמנה, אבל גרשה בעל
 35 - דלא טרחא קמיהו, ולא מוריא היתירא.
 36 ותרשה - שלא מכל בהרדה בתמייה. ואח שלחו
 37 תפס - האשה מבטל היתה, והלכה ואל בעלה
 38 לארץ ישראל וגרשה שם. ותבעתו כתובתה
 39 ועשו לה פסק דין על נכסיה שבבבל. דמתקין
 40 אית טרי - כל היתה יתומה. ונדרת ואוסרת
 41 כל פירות שבעולם עלה - אפי' קבלת מחבתות
 42 אלא נלוצקא = קטא. ומשולט - ספר משלי.
 ושטמט

1 **משום חזאי אקילו רבנן גבה, קא משמע לן. למענו**
 2 **מלהשבעה.** מאי מעמא? אילמא משום דרב בתנא.
 3 דאמר רב בתנא, ואמרי לה אמר רב והיה אמר רב:
 4 מעשה אברהם אחר בשני בצורת שהפקיד דינו והב
 5 אצל אלמנה, והיחיתו כבוד של קמות, ואפאות כפס
 6 ונתתו לעני, לימים פא פעל הידני ואמר לה: הכי לי
 7 דיני, אמרה ליה: הנה סם המות באחד מגביה של
 8 אותה אשה אם נתייני מדיןך פלום! אמרו: לא היו
 9 ימים ומקמיין דין שפוט אחד מבינה. וכששמעו הכמים
 10 בדבר, אמרו: מה מי שנשבע באמת - קד, הנשבע על
 11 שקר - על אחת כמה וכמה; מאי מעמא אינשעה?
 12 דאיתרשי לה מקום דיני - ומאי מי שנשבע
 13 באמת? - כמי שנשבע באמת. או משום הא, מאי
 14 אריא אלמנה? אפילו גרשה נמוי אלקה אמר רבי
 15 וירא אמר שמואל: לא שנו אלא אלמנה, אבל גרשה
 16 משבעין אותה! - אלמנה שאני, דהתייא הניא דקא
 17 מרתה קמי דיתמי אתיא לאורני היתירא. אמר רב
 18 והיה אמר רבי ורמיה בר אבא: רב ושמאל דאמרי
 19 תרתייהו: לא שנו אלא בבית דין, אבל חזין לבית דין
 20 משבעין אותה? ורמי רבא רב לא מגבי כתובה
 21 לארמיתא? קשיא. כסורא מתנו הכי. כגתרעא מתנו
 22 הכי: אמר רב והיה אמר שמואל: לא שנו אלא
 23 בבית דין, אבל חזין לבית דין - משבעין אותה;
 24 ורב אמר: אפילו חזין לבית דין נמי אין משבעין
 25 אותה. רב למעמיה, דרב לא מגבי כתובה לארמיתא.
 26 וליאדרה ולתבייה! - בשני דרב קילי נדיי. התייא
 27 דאתאי לקמיה דרב הונא, אמר לה: מה אעביד לך,
 28 דרב לא מגבי כתובה לארמיתא. אמרה ליה: מידי
 29 הוא מעמא אלא דלמא נקטמא מידי מכתבתך, חי ה'
 30 בצאות אם נתייני מכתבתך פלום! אמר רב הונא:
 31 מודה רב בקפצת. התייא דאתאי לקמיה דרב רב

1 **לא היו ימים מועטים** - ואם האמר ומאי טעמא אינשע
 2 (כ"א) האדם בשבעה - פרט לאנסו, כדכר בתנא רב אסי, נדמי משתבעי הכי אמר
 3 רב, ומר משתבעי הכי אמר רב, וכי אתו לקמיה דרב ואמר כדמינייהו, אמר לה אידך, ואנא
 4 בשקרא איתבעתי ואמר ליה: את לבך אנק. וליכא למימר לא קמעט קרא דהם אלא
 5 לנפטר מקרבן, אבל עונש איכא. באשכחן ברק
 6 שני נדרים (ה"א) גבי נשבע לבטל את דמעה,
 7 דמיבעי לו חרי קראי: חו' למיפטר מקרבן, חוד'
 8 למיפטר מלאו. והכא דליכא אלא חוד' את
 9 למיפטר מקרבן, אבל עונש דשבעת שוא -
 10 איכא. דהא "לכך אנק" משמע: ולא נשבעת
 11 לשקר. ועוד: דאפי' שבעת נדרים (ה"ב) מייתי
 12 דרב כהנא רב אסי, איתא שבעות שגונת. והתני
 13 בגמרא: כשם שנדרי שגונת ומותרות - כל שבעת
 14 שגונת ומותרות, ומפרש שבעות שגונת - כדכר
 15 כהנא רב אסי. דמשמע ומותרות, ואפילו עונש
 16 ליכא. ואלו רמי לנשבע לבטל את דמעה איכא
 17 עונש שבעות שוא. וההם מיבעי לו חרי קראי,
 18 אחד למיפטר שגונת מקרבן ואחד למיפטר מוד'
 19 ממלקות, וכשפטרי שגונת - לגמרי פטרו מעונש
 20 ומקרבן, הוא חזין גבי "האדם שבעה" פרט
 21 לאנסו - דפטרו למידין ויש לומר: דהכא גבי
 22 פקדון הנה לה לחזור חיה, לשמרו היטב, הודח
 23 לה לאסוקי ארעא עובד לדין בשבעה.
 24 **דמוריא** היתירא - ולכך נמשע מלהשבעה,
 25 שעונש שבעה מרובה. אלא בהרדה
 26 לרא חמיר כולי האי. והשתא במן הזה תקנו
 27 לקבל דרם במקום שבעות, שלא היה העונש גדול
 28 כל כך.
 29 **לא** שנו אלא בבית דין - פרש בקנטוס:
 30 דמוריא, דהיינו דהויא באנקוס, חפצא
 31 ואיכא עונש טפי. ודא דאמר ב"הכותב" (כתובות
 32 פ"א); אי פקח הוא מייתי לה לדין שבעה
 33 דאורייתא - לא כמו שפרש בקנטוס (שם)
 34 בדמקא מנהי בן דאורייתא לאבנן באנקוס
 35 חפצא, דאפילו שבעה דרבנן הויא באנקוס
 36 חפצא. כדפי' הקונטרס בעיבא כן. אלא שיש
 37 לתקן בן דאורייתא לדרבנן כמו שפרש בערוך,
 38 דשבעה דאורייתא הויא כבבוי נרות. ועוד פרש
 39 "שבעות היינין" (שבעות כ"א), מפרש חילוק
 40 בין דאורייתא לדרבנן (ובהיא פירקא מפרש מאי
 41 איכא בן שבעות דאורייתא לדרבנן, והתם לא
 42 מידבר חילוק דכבוי ולאנקוס חפצא).
 43 **ונדרתא** אוסרת פירות שבעולם - כלה שלא
 44 קיבלת מכתבתה בל - לא גרסינן י"ל
 45 פרות". דאפי' על ג' נדרו חיל על רב' שאינו
 46 יכול לקיים, בדאמר בפרק שני נדרים (נ"א) גבי
 47 קעום עבי בשעה, דפרך; ואי לא הויב שיטורא
 48 למעלתיה מן בעבוק עלת דרביי שאינו "כל'
 49 היל' דרי אמר יוחנן: "שבעה שלא אישן שלשה
 50 ימים" - סנין איתו, ושןן לאלתה דהא נדריי ותייא
 51 מותרות, כדאמר בפרק שליש נדרים (כ"ב). -
 52 ואי משום דאמר עצמו מזה שאינו יכול לקיים,
 53 כגון דאמר "יאסור כל הפירות שבעולם עלי אם
 54 לא ראיני גמל פורח אדני ובתח כקורת בית
 55 הדב", אלא לפי שאין עדותו נמשגל ומלא.
 56 משם כקורת בית הדב, אלא מה שחורף גבבו
 57 מלא ומשנה נמשגל נחשין קורא "אפילו בית
 58 משה עמד דרתיי בה" לא ימקד", וביבול הוא,
 59 לא אמר "כל הפירות", אלא אמר ליה חד פירא - שרי גבדו,
 60 וכן חילוק בין כל פירות ובין חד פירא. מכל מקום אבא לר' אריסטו
 61 קבלה מכתובתה, כיון דמשע אולך לא מיתסרא. כדאמר מכן
 62 איתו וישן לאלתר - אינה תושעה, והואיל ואינה עומדת
 63 באיסור כל מיה, כדמפרש בסמוך. ואם האמה פרק
 64 בורא נדרים (פ"ב). דאמר: הווא אברא דאמר "יתסר
 65 בנותא דעלמא עלי אי סביבא איתתא עד ולא תנימי
 66 דלמא" כ"ו, ואתא רב אפי' לא איתת לאנסביה איתתא
 67 ותרקה סינא כדי שלא יהיה מן העולם - מה מועיל מאי
 68 דשרקהו דכי אנכבדי מה עבר, כיון שאין יכול בסוף
 69 לקיים עד שבעה שנים, אפי' אי איתת לאנסביה
 70 איהו ויבסר תחלים אחר ויבסר איוב וממשלות בלאוים,
 71 יכול לקיים, אפי' על רב דכי אנכבדי אין יכול לקיים
 72 עד שבעה

1 על דעת רבים - כן יאמרו לו הדי אנו מדריין אותך על דעתנו. והני מילי - דאין לו
 2 הפרה. לברי הישות - שאין צריכים להפרתו לערוך דבר מצוה. דאריה - שלא ילמד
 3 עוד תינוקות. דהוה פשע בניקין - חובטן יותר מדאי. לרבי אלעזר דאמר - בפרק תרוא
 4 (גיטין פ"א.) על סיסרה בריה. דקתיג, רבי אלעזר אומר: אפילו אין עליו עדים אלא
 5 שנתנו לה בפני עדים - כשהו רחוק קרא עצה
 6 שטובה קא משמע לן. דהיא תיקון העולם -
 7 דלמא מיתיה עדי סיסרה ומיערה בעל לומה:
 8 לא גירשתיה. מפרישי שפותיה - ראובן או
 9 שמתן. מעיקרה לאו היא חותמת אילא: אני פלוגי
 10 חתומיה עד, ולא היה נוקב שמו. כדתיא בו! אם
 11 היה כתב יד יוצא מפקוס אחי כשר - ומתוך
 12 שלא היה מפרש שמו - לא היו יודעין לבקש
 13 עדים מיהו ודעוים שיעירו על כתב ידו. והת
 14 עריכין לחור אחר שטרות אחרים שחתמתם
 15 דומה לו. והתקיימו בדין על ידי הערת
 16 העלומים עצמן. כומייטא אן כבתובות (כ"א.)
 17 אין מקיימין את השטר אלא משטר שקרא עליו
 18 שער והחוק בביה דין. מפני תיקון העולם -
 19 שנתיר שיתרשו שמוהם - יחורו ריה.
 20 יודעיה ומכריחה להעיד על כתב ידו. אייר
 21 בורא - ולא היה חרות שמו. חרותא - ענף של
 22 דקל. מבורא - וילן ספינה. מעיקרא כמאי
 23 אשכחיה - במה הודיעו לבית שאלה
 24 חותמתיה? בשטרות ליכא למיטר מעיקרא -
 25 דהא אמרת 'הקיימין'. בדיסקין - שטרין שאלות
 26 והתבות. ושלמותה. אינו משבט - מאחר
 27 שכתב פרסוקלו אינו משבט שבו שבעית
 28 מוסריי לכב - את שטרותי, שאתם תהיו
 29 נגועים ואני לא אנוש. ולקמן מדיק רב חב בידם
 30 דלפקיע ממונן על. ולי דלתא. במשק ועיך
 31 סיני תוכה. והתקין הלל - רבי הושע. ועיך
 32 דבר מן התורה. כשבעית במונן חוה - והלל
 33 כרבי סבירא ליה. דאמר. שבעית להשטת
 34 מלה במונן חוה ריה. ווא. ואף על גב דהוה
 35 בבית שני היה - סבירא ליה לאבי דבבית שני,
 36 הודיא לו לא היה יוכל נהוג - לא היה נושא משטן
 37 מאורייתא. דאמרינן בעריכין (כ"א.) שני
 38 יובלות לקרש שבעית. מדרבנן קאמר.
 39 ומצאתי בתלמודי רבני יצחק הלוי שכבב
 40 במסכת גיטין בירושלמי מנין שאין השמיטה
 41 נוהגת אלא במונן שויבל נהג. - שנאמר (ד'
 42 דבר השמיטה שמוט' - אחת שמיטת יובל
 43 ואחת שמיטת שבעית. אבל בתורת כהנים
 44 ראיית דשבעית נהגת במונן שאין יובל נוהג.
 45 ואומר לנו שהיא מולוקת במונן שאין אותה
 46 משפט קרקע - כגון עכשו, שבעלה קדושת
 47 הארץ. - אי אחת משפט כספים - ואף על פי
 48 שהשטת כספים שבת כספים אף. ואינה תלויה
 49 בארץ - לפיכך בהיקושא דלא נוהג.
 50 ואומר

1 **אמר** אמרור הלכתא אפילו למאן דאמר בו - במכות (ט"ז.) גיטין ברוב ספרים. אמר
 2 אמרור: הילכתא. נדר שחודר ברבים - של הפרה. על דעת רבים - אין לו
 3 הפרה. ולפי גיטא זו משמע דכן הלכה, נדר שחודר ברבים - יש לו הפרה. ולמאי דגרס
 4 נגה. אפילו למאן דאמר בו. שלא בא לפסוק חודר ברבים - מכל מקום, משפט
 5 דעת רבים דאין לו הפרה - מכלל שחודר ברבים
 6 יש לו הפרה. ואין לו - לא שכן על דעת
 7 רבים. ומה הוצרך לפסוק הלכתא בעל דעת רבים,
 8 כן דאפילו ברבים אין לו הפרה: ולא בלשון
 9 כסף, אלא לו למנהג אפילו למאן דאמר ברבים יש
 10 לו הפרה בו. אף על גב דקאמר לעל המודיעין
 11 ליה ברבים אליבא דרב תנן, דקיימא לן בוחתה
 12 בדעו, ולענן דתא איתשל לענן פרעון תובתה
 13 דהא הריך בתר הבן: ודעתא איתשל לענן דאמר. ואיכא
 14 למונר דארבך תנן. נמי קאי. ומדארדריה ראי אלא
 15 מילי להחיא מקרי דוריק על דעת רבי. משמע
 16 דקבב דברבים יש לו הפרה. רב יוסף דאמר
 17 בערבי פסחים' (פסחים ק"א.) אודר ברבים דלא
 18 איתיהו שיכרא - משמע דקבב דברבים אין לו
 19 הפרה - לא קיימא לן הכי.
 20 **אבל** לדבר מזהו יש לו הפרה - אומר רבני תם:
 21 משום דמתסמא ניהא לחו לרבים, משום
 22 מצוה. ועוד אמר רבני תם: הוה דעת' - היט
 23 כשאמר 'על דעת פלוני ופלני', אפילו שלא
 24 בפניהם, אבל 'על דעת רבים' - לאו כלום
 25 הוא. ועל דעת יחיד, אף על פי שפרע על דעתו
 26 יוכל חכם להחיר. ושיך לעיל ד"ב במשנה
 27 **והענין** חותמין על גבי - רבני תם מתוך
 28 מספר ויו מיהעידים'. ושמא משום דהוה משמע
 29 דרבן גמליאל אית, ונבאר אמר רבן גמליאל:
 30 תקנה גדולה התקט - משמע מדקדוק נתקב.
 31 **מי** איכא מדי מדאורייתא משמע שבעית
 32 ותיקן הלל ולא משפט - ושהוא לא בעי רבא
 33 לשנוי אותך שיש דפקר בית דין היה דפקר,
 34 כדבשנת בתר הכי. משום דקשיא ליה ללל היה
 35 לו להלל לקרש שבעית שהיא דאורייתא. והא
 36 אף על גב דדרשנן בספרי 'זשיר היה כל את
 37 ליתך תשמת ידך' (ברבים טו) - ולא של אחך
 38 בידך, כמאן אמר: הנהו תפול חבירו על תשכב,
 39 המוסר שטרותיו לבית דין - אין משמעתיך. מכל
 40 מקום לא היה לו לעשות תקנה לצדמה לעית
 41 כן. שובל בכך השמטת כספים שבעת תורת
 42 ובקונטרס פירש הרבא קאי נמי לשנוי פירא
 43 דהבא. דהשא דספרי עיקר מדפוק על תשכב,
 44 דמוסר שטרותיו הוי משמטת אפילו בית דין היה
 45 דפקר. אלא אקרא משמטת לה. **במונן** אשתא
 46 משמט בו - פירש בקונטרס: השמטת קרקע
 47 אלא הנגה בבית שני. דאמרינן בירושלמי בפרק:
 48 נעק שאין משמטת נהוגת אלא במונן שהויבל
 49 נוהג - שנאמר 'וזה דבר השמיטה שמוט' -
 50 אחת שמיטת יובל ואחת שמיטת שבעית בו.
 51 וביבית שני, הודיא לו לא היה יוכל, שלא היו לו
 52 ישיבה עליה - לא נהגה משמט מאורייתא.
 53 הוא דאמרינן בעריכין (כ"ב.) מנו יובלות לקרש
 54 שמיטין - היינו מודיעין, וקשיא ליה מי ריה ויהי
 55 דפרקי. דרבינן (כ"ב.) אמר: קשה בריש מונע קטן (כ"ב.)
 56 דהוא דהבא מיתיה משום כספים - אבתי קשה בריש מונע קטן (כ"ב.)
 57 דהוא. והתם לא שייך כלל לאינוי אלא היא בירושלמי ונראה לרבינו תם: דהשמטת קרקע דהבא והתם לא איירי
 58 בהשמטת קרקע קרי רבינו יובל. ולשביעת - השמטת משמטת כספים ולא יובל. ואמרינן בריבא בפרשת 'זאת אנכי
 59 וירשש לו מחר השמיטה שמוט', והכי
 60 קאמר: במונן שאין משמט יובל - אחת שמיטת שבעית. כפי הדיא דירושלמי. ואומר רבינו תם: דבבית שני נהג יובל. דאמרינן
 61 בפרק 'ארכעא מחזירי פרה' (בביתא אלא). והכי
 62 'ואשמיט לי כאן על אשמתם' - מלמד שכלן שפחות חרופות בעלו. ושפחה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה
 63 שהויבל נוהג. כדאמר בסוף פרק 'דמקדיש שדד' (עריכין כ"ט.). ולא מסתבר לומר שהביאו על שבעלו שפחות חרופות בבית ראשון,
 64 כדאשכחן בסוף פרק קמא דהוריות (ו"א.)
 65 שהביאו על עברה וזה שבעור מיני צדקהו - ודבענהו זה אשכחן ונדרשו, אבל על שפחה חרופה לא אשכחן ונדרשו. ועוד: דהא
 66 נהג בתר עמי חומה בבית שני. כדנן
 67 במסכת עריכין (ל"ג.) ומייתיה לו לקטן בימי שאחור (ע"ב.) כדאשתה היה נטמן, התקטו בו. ואמרינן נמי בסוף 'דמקדיש שדד'
 68 (עריכין כ"ט.) דבתי עמי חומה אין נוהגין אלא
 69 במונן שויבל נוהג. ולא הוה חוקן וכל פרסוקלו לדורו, שהיה היה במונן הבית. והלל ושעמון גמליאל ושעמון נמי גישאתן בפני
 70 רבתי מזה שנה שבת ט"א.) אלא לאתר חורבן,
 71 דהוה

1 **לדבריה** היא דירושלמי. ואפילו נאמר דסמך אהדיא. והך דהבא מיתיה משום כספים - אבתי קשה בריש מונע קטן (כ"ב.)
 2 דהוא. והתם לא שייך כלל לאינוי אלא היא בירושלמי ונראה לרבינו תם: דהשמטת קרקע דהבא והתם לא איירי
 3 בהשמטת קרקע קרי רבינו יובל. ולשביעת - השמטת משמטת כספים ולא יובל. ואמרינן בריבא בפרשת 'זאת אנכי
 4 וירשש לו מחר השמיטה שמוט', והכי
 5 קאמר: במונן שאין משמט יובל - אחת שמיטת שבעית. כפי הדיא דירושלמי. ואומר רבינו תם: דבבית שני נהג יובל. דאמרינן
 6 בפרק 'ארכעא מחזירי פרה' (בביתא אלא). והכי
 7 'ואשמיט לי כאן על אשמתם' - מלמד שכלן שפחות חרופות בעלו. ושפחה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה
 8 שהויבל נוהג. כדאמר בסוף פרק 'דמקדיש שדד' (עריכין כ"ט.). ולא מסתבר לומר שהביאו על שבעלו שפחות חרופות בבית ראשון,
 9 כדאשכחן בסוף פרק קמא דהוריות (ו"א.)
 10 שהביאו על עברה וזה שבעור מיני צדקהו - ודבענהו זה אשכחן ונדרשו, אבל על שפחה חרופה לא אשכחן ונדרשו. ועוד: דהא
 11 נהג בתר עמי חומה בבית שני. כדנן
 12 במסכת עריכין (ל"ג.) ומייתיה לו לקטן בימי שאחור (ע"ב.) כדאשתה היה נטמן, התקטו בו. ואמרינן נמי בסוף 'דמקדיש שדד'
 13 (עריכין כ"ט.) דבתי עמי חומה אין נוהגין אלא
 14 במונן שויבל נוהג. ולא הוה חוקן וכל פרסוקלו לדורו, שהיה היה במונן הבית. והלל ושעמון גמליאל ושעמון נמי גישאתן בפני
 15 רבתי מזה שנה שבת ט"א.) אלא לאתר חורבן,
 16 דהוה

17 **הכתוב מדרב**, אחת שמיטת קרקע ואחת שמיטת כספים, במונן שאי
 18 - אתה משמט כספים, במונן שאי אתה משמט קרקע - אי אתה משמט כספים;
 19 ותקיע
 20 לו לדבא היא דירושלמי. ואפילו נאמר דסמך אהדיא. והך דהבא מיתיה משום כספים - אבתי קשה בריש מונע קטן (כ"ב.)
 21 דהוא. והתם לא שייך כלל לאינוי אלא היא בירושלמי ונראה לרבינו תם: דהשמטת קרקע דהבא והתם לא איירי
 22 בהשמטת קרקע קרי רבינו יובל. ולשביעת - השמטת משמטת כספים ולא יובל. ואמרינן בריבא בפרשת 'זאת אנכי
 23 וירשש לו מחר השמיטה שמוט', והכי
 24 קאמר: במונן שאין משמט יובל - אחת שמיטת שבעית. כפי הדיא דירושלמי. ואומר רבינו תם: דבבית שני נהג יובל. דאמרינן
 25 בפרק 'ארכעא מחזירי פרה' (בביתא אלא). והכי
 26 'ואשמיט לי כאן על אשמתם' - מלמד שכלן שפחות חרופות בעלו. ושפחה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה חרופה
 27 שהויבל נוהג. כדאמר בסוף פרק 'דמקדיש שדד' (עריכין כ"ט.). ולא מסתבר לומר שהביאו על שבעלו שפחות חרופות בבית ראשון,
 28 כדאשכחן בסוף פרק קמא דהוריות (ו"א.)
 29 שהביאו על עברה וזה שבעור מיני צדקהו - ודבענהו זה אשכחן ונדרשו, אבל על שפחה חרופה לא אשכחן ונדרשו. ועוד: דהא
 30 נהג בתר עמי חומה בבית שני. כדנן
 31 במסכת עריכין (ל"ג.) ומייתיה לו לקטן בימי שאחור (ע"ב.) כדאשתה היה נטמן, התקטו בו. ואמרינן נמי בסוף 'דמקדיש שדד'
 32 (עריכין כ"ט.) דבתי עמי חומה אין נוהגין אלא
 33 במונן שויבל נוהג. ולא הוה חוקן וכל פרסוקלו לדורו, שהיה היה במונן הבית. והלל ושעמון גמליאל ושעמון נמי גישאתן בפני
 34 רבתי מזה שנה שבת ט"א.) אלא לאתר חורבן,
 35 דהוה

רטיסן. השולח - פרק רביעי דף לו עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רטיסן

אלא על הקרקע - משום דמלואת דשכיחא היא שמלוח למו שיש לו קרקע, לפי שאין יכול כללותו, ועומדת בפניו. ואף על גב דעדיין נקוב יכול כללותו - לא מלוג רבנן במקרקעי. והא דכתבינן אקרקע כל שווא - פירש בקונטרס משום דראוי לבנות בו כל חצוב, כמעשה דקטיטא דאביי. ורבינו שמואל פירש משום דקרקע כל שווא הוא חצוב, והוא אונאת אקרקע. וקשה: דהא אשוחית (כחובות ק"ב) וביטול מקח יש להם עד פלגא.

מדרבי נתן - הלכה כרבי נתן - דרבא בפרק "כל שעה" (פסחים לא.א.) אל מותקמא מלוחה אלא כרבי נתן, גבי מלוגתא דלפמער ודמלוחה ודמלוחה דאביי ורבא, וקימא לן כרבא בר מעיל ק"ם. ורבינו נתן בחתולה רצה לתור דאמר הלכה כרבי נתן, ושבו חזר בו. וראוי להאריך כאן.

שטר שיש בו אחריות נכססא אינו משטמ - הא דאמרבינן לעיל בפרק שני (ח.א.) דאנוס קנס ופתיור שוקפן מלוחה משטמין, ומפרש הדיני משעת הגמירה בדין, אין על גב המשעבר בדין גבי ממשעברי, כדמוכח בכמה דוכתי. וכן כתובה משתפטים ותוקפן משטמין, אף על גב דגבי ממשעברי, מכל מקום אלא טפי כשנפותר שינעבו משטמ.

דתפסי ליה - פירושו: תורת משכון, ודרשינן בספרי: ואל על אחיך ביה.

אלא מעתה הלוחה ודר בחצוני - אין לפרש דפריך מלחוחה שלא על חצרו, מדלא נקט הלוחה ויש לו משכון ביה. אלא פריך: הלוחה על חצרו ודר בחצרו, אפילו אינו משטמ, כדמוכח בפרק "אידוע שטר" (בבא מציעא ס"ב.) דאמרבינן: האי משכנתא, כאחראי דמסלקי - שביעית משטמט. **שאני** משכון דקני ליה מדרבי יצחק - ואם חתמוהו, הוא דרבי יצחק שלא בשעת הלוחות, בדאמרבינן כדאמרבינן (בבא מציעא פ"א.) ובשלהו פרוק דהיידין" (שבתות מ"א.) והוא "המלוה על המשכון קני" - דמשמע בשעת הלוחות, כדאמרבינן הלכתי אהי אורי ואורי "הלוחה על המשכון קני. ואין סברא להלך בבא מציעא" (לילהו"ו ועוד בפרק "היהב" (בבא מציעא נ"ח.) ובפרק דהיידין" (שבתות מ"א.) ומ"מ משמע גבי דאפילו בשעת הלוחות אינו משטמ, גבי מלוה על המשכון ואינו שוה אלא פלגא, דקאמר רב עושקן בן גמליאל דאמר משטמ, פירושו: מכל שנעבר המשכון, ורבי יהודה דנשיא סבר דמשטמ משום דלא תפיס ליה אלא לכוון דברים בעלמא. והייתי על כרחך במשכון בשעת הלוחות, דשלא בשעת הלוחות.

מאי דמשכין שקיל לנבניא, ואפילו הכי אם היה שוה המשכון כנגד הלוחה - אינו משטמי ורבי לומר: ומסתבר ליה לדחלומו, מאיר דקני ליה מדרבי יצחק שלא בשעת הלוחה ורבי יהודה - אלים נמי שיעבריהו בשעת הלוחה דלא משטמ, דקרנין ביה "זאל על אחיך ביה". וכן צריך לפרש בפרק "כל שעה" (פסחים לא.ב.) דמזויה דרבי נתן, יש ישראל שמלוחה למו על חצויה, דאליס שיעבריהו אפילו בשעת הלוחות. דמיקרי "שטר" לעבור ביבד דיהא, הואיל שלא בשעת הלוחה קני לנמי. דאפילו מקבל פרוק מגוים

בולו ובטוי - עשרים ועשרים - שלא יפסידו, ועינים - שלא ינעלו דלת כפניהם. **מולואת** - עשרים, הקשב - ומי חזן הלוחים - עינים, ללעווא - שאינו מדבר בלשון עברי הוא לעוא. ואותו ששאל רבא הימנו זאת היה מדבר בלשון פרובול, ופירש לו שבלעטנו פרוח - מפרסא, תבתי. אין יציריין **פרובול** - שאין שביעית משטמת חוב על שביעית חצוב. **גמליאל** הוא רבי - כדלמו, שאינו ישראל שכלל חור דודו. **אביהן** של יחסיין חן - ומנומנים עליון על מנומנם. והיו שגורחין משטמיה לבית דין. הא דנקט רבן גמליאל - שהיה בית דין קיים ונדון כשענית משנה זו, הוא דרמי בר חמא - ברייתא דיהא. **אלא על הקרקע** - אם יש קרקע ללוחה, דלא קאיל בלח במוט שהחוב כדאי מלוב שטרות, ולא נבניקן מן הקרקע, שוהו חרות השכיחא. בדאמרבינן בכמה דוכתי דבמלוחא לא שכיחא על עבוד רבנן קתנא. אף על גב שאינו שוה כל חצוב, קרינתי לקמיה: קרקע על שווא - האמרן: אפילו מלא מוט טובה מלא קרדום, כמעשה דקטיטא דאביי (כתובות נ"א.) **ואם אין לו** - קרקע ללוחה. מוכוזה - המלוחה קרקע כל שווא בתור של שווא, ליתור - להניח בו תור או כריים המטלטלין, חתני הלל - המלוחה. **הואיל על עציץ נקוב** - שווא מותר, בהא שאל על קרקע עצמא, אם שלח את האיצטא קוסמו - דהא קוסמו - או שלח הוא או השליחוהו לו, הואיל ועציץ שלח הוא. **דנחן אסיכי** - על גבי יתדות, והאין הקרקע עליו. **הלקב**, נקוב ורזי מלוחות, ושאינו נקוב - כאן קרקע. **נידמא** - גזע דקל קציץ, והגעע מותר בארץ. **ספרי מילייהו** - בלא תחבת פרובול, ואין בר אמר לבחוריה דתי אתם חן דין, ורבי מוסר ליה ללוחה על זמן שארית. **והייבוי לו שיש לו** - לאדם אחר שחייב ללוחה זה מנה. **מדרבי נתן** - היו קרקע לו הייבוי למשעון משעובד לפרובול של ראווב, המלוה את משטמו. שיש בו אחריות נכסס - שיעברו על קרקעותיו. **אינו משטמ** - דכבדוי גמרי, ובכנו שהקרקע חתובה המלוה חן, ובגריית משה, ורבי אבהו אבן בון. **אם יש לו** - המלוה למלוה, מנה אחת בחלואתו - יחידה לו לבנות הימנה. **סיים** - דהואה ביטמיה ובמסירה, דכבדוי ממש זמרי.

אלו עשרים, דכתבי: "לשכרתי את גאון עתקם", ותני רב יוסף: **אלו בולואת שביחודה; בוטוי** - **אלו העינים, דכתבי:** "העקב העביטנו". **אמר ליה רבא ללעווא:** מאי פרוסבול? **אמר ליה: פרוסבא דמילתא.** **אמר רב יהודה אמר שמואל:** יחומין אין ציריין פרוסבול, **וכן תני רמי בר חמא:** יחומין אין ציריין פרוסבול, **דרבן גמליאל וביה דינו אביהן אין יחומין.** **תנן תתם:** אין כותבין פרוסבול אלא על פקע, **אם אין לו - כגזבוה בתוך פשוהי כל שוה.** **וקמה קל שוה?** **אמר רב תימי** אר אר **אמר רב:** אפילו קלח של פרוב. **אמר רב יהודה:** אפילו השאילו מקום לתגור ולכירם - כותבין עליו פרוסבול. **איני?** **והתני הלל:** אין כותבין פרוסבול אלא על עציץ נקוב בלבד; **נקוב - אין, שאינו נקוב - לא, אמאי? והא איפא מקומי!** - **לא צריכא, דמנה אסיכי.** **רב אישי מקני ליה גירמא דריקלא וכתב עליה פרוסבול.** **רבנן דבי רב אישי מקורי מילייהו להדרי.** **רבי יוחנן קמר מילי לרבי תימי בר אבא, אמר ליה:** צריכא מידו אחרניא? **אמר ליה:** לא צריכא, **תנו רבנן:** אין לו קרקע, **ולעברו יש לו קרקע - כותבין עליו פרוסבול; לו ולעברו אין לתן קרקע, ולחייב לו יש לו קרקע - כותבין עליו פרוסבול.** **מדרבי יצחק** ו**התניא רבי נתן אומר:** **מזון לפזושה פחביו מנה וחברו פחביו, מזון שמוציאין מנה ונותנין לזה? תלמוד אומר:** "ונתן לאשר אשם לו". **תנן תתם:** השביעית משטמת את המלוה, **בין בשטר בין שלא בשטר.** **רב יצטוואל דאמר תירויהו:** **בשטר - שטר שיש בו אחריות נכסס, שלא בשטר - שאין בו אחריות נכסס; כל שכן מלוה על פה.** **רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש דאמר תירויהו:** **בשטר - שטר שאין בו אחריות נכסס, שלא בשטר - מלוה על פה; אך שטר שיש בו אחריות נכסס - אינו משטמ.** **תניא פורתה דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש:** **שטר חוב משטמ, ואם יש בו אחריות נכסס - אינו משטמ.** **תניא אידך:** **סיים לו שוהה אחת בתלוואתו - אינו משטמ; ולא עוד אלא אפילו כתב "כל נכסיי אחרניא וערבאן לך" - אינו משטמ.** **קריביה דרבי אסי יהוה ליה** **ההוא שטררא דיהוה פתיב ביה אחריות נכסס, אתא לקמיה דרבי אסי, אמר ליה:** משטמ או אינו משטמ? **אמר ליה:** אינו משטמ. **שבקיה ואתא לקמיה דרבי יוחנן, אתא רבי אסי לקמיה דרבי יוחנן, אמר ליה:** משטמ או אינו משטמ? **אמר ליה:** משטמ. - **והא קר הוא דרבי אסי משטמ? אמר ליה:** וכי מפני שאנו מרמזין נעשה מעשה? **אמר ליה:** והתניא פורתה דרמי! **אמר ליה:** דלמא שרתי לביית דין - אין משטמין, **בשטר מוסר שפורותיו לבית דין - דתפסי להו בי דינא, אלא מלוה על המשכון, מאי טעמא? אמר רבא:** משום דתפס ליה. **אמר ליה אבמי:** **אלא מעתה, הלוחה ודר בחצרו, דתפסי ליה, הכי נמי דלא משטמ? אמר ליה:** שאינו משכון, דקני ליה, **אמר רבי יצחק:** **מזון לבעל חוב שקונה משכון? שנתאמר:** "אלך תהיה צדקה", אם אינו קונה - צדקה מזון? **מפאן לבעל חוב שקונה משכון. תנן תתם:**

המחזור

המחזור

מגים אם מקבל עליה אחרות - מחייב עליה ב"ב ר"א. וגי שהלוח ישראל על חצונו
 2 אי היה קני גוי משראל - לא מחייב ישראל אפילו משכנו בשעת הלואה, משום דאליים
 3 שיתבררה. ולא חשיב נצרי ביד ישראל, דרדשינן ל"א ימנא - מי שמצרי בידו, למעט יתיר
 4 לו את אפילו קיבל עליו אחריות, בדאמרין בפרק קמא פסחים (א.א. ומהו, בפרק קמא
 5 דקדושין דר"ב) עני קדשה מבטבין אחרים

המחזיר חוב לחבירו בשביעית - במון שהשביעית נותנה, ועברה עליו שביעית, ואחר כך
 החזירו. ולא שהחזירו בשביעית עצמה. דאם כן לא היה צריך למימר "משמט אני",
 דקיימא לך אין שביעית משמטת אלא בסופה. צריך - המלוה שיאמר לו "משמט אני",
 ואם אמר לו אי על פי כן - אני רוצה להחזירו לך. שאמר רוב זה השמטת - צריך
 למר דבור של שמטת. ותלי ליה - אם היה
 רוצה לחזור בו - יתלנו על עץ אם גברה ידו,
 עד דאמר ליה "אף על פי כן". עד דאמר הכי -
 "מתנתה און נתון לך". ואין כאן משום "לא
 יעש", ולא בכי דינא קתבע ליה. ולא משום
 חוב. הוה פסיק ביה רבה וזו - היה נוטה בו
 מעות. ורבה היה מלוה. אלא - לגבי - אביי
 אמר לגבי אבא בר מרתא. אמר - רבה. לא
 היה ביה דעתא בהאי מרחבין מעיקרא. והיה
 ליה למימר "אף על פי כן". כיון דהקני רבנן
 פירובול - ומצי למיבוי התירא. לא שבק
 היתירא - מלולא בלא פירובול. למיבוי. והיה לי
 ואבד, ואביל איסורא. הרי אלו לא יפיעו -
 בכבוהות בפרק "דבוחב". אלא: לא מדיסקן
 למר ידה לו אבד". דעל כרוחן ברטעין היה
 לו אמר, עסקני, דאי לא הכי - צריכא למימר
 שביעית משמטת אני צריך - דנאמן למר
 "אבד". משנה עבר - כבעני. שנסבה
 ופואתו - ישראלים. אחרים. ישתעבד -
 בגמרא מפרש. גמרא אי לפני איש - של
 בעלים הראשונים פדאוהו מן הגוי. לשים עבד
 אמאי ישתעבד - וקא טלשק דתתך לרבו
 ראשון, האמאי הרי מתיישב ולישם עבד - על
 מנת להחזירו לרבו ראשון, או אפילו על מנת
 להשתעבד בו. ישתעבד לרבו ראשון - דשיע לא
 קנה. דאמאי ידע לר' אלעזר פקע עם מרה מניה לפני
 יאוש. והרי הוא גבולו ממנו. כך מצוה לפדות
 את העבדים - וליכא למיחש למימנעי ולא
 פרק. לרבו שני - ולקמן פריך. מנאן קנייהו בין
 כך ובין כך ישתעבד - לרבו ראשון. כדחוקיה.
 בשלמא לאביי - דמוקד בלפני יאוש, ועממא
 דהנא קמא משום מימנעי ולא פרקי. היינו
 דאקמי ששם - דאיתו לא הייש למימנעי ולא
 פרקי. משום דמוצה לפדותו. אלא לרבי -
 דמוקד בלאר יאוש, ועממא דהנא קמא משום
 אפקעתא דיאוש הוא. מאי "כישם" דאקמיה הוה
 טעמא דרבן שמעון בן גמליאל משום דחוקיה,
 שלא יפיל עצמו לגיסות הוא לפעשה ידיו -
 וישראל את ליה מרוד למעשה דיו כספא,
 ולנפיה מבטילה לשם עבדו, בדאמרין
 ביבמות ב"הדילין" (מ.א.) אפילו על מלכב גבי
 רבו ראשון - קנייה שבא אינש למעשה ידו,
 והוה אפילו שראל שני מקני ליה לגוי למעשה
 ידו. דהוה דירשאל עממי מניה ביבול - אבל
 עבר משתעבד לרשום. סתם תקני - רבויא הוא,
 ודאי תביב לעילי מניה. יתום תקני עבד ואמור
 ומיבוי כתר"י "זגם מבני התושבים לפני
 עמכם, ולשתוק.

1 המחזיר חוב לחבירו בשביעית - צריך שיאמר לו
 2 "משמט אני", ואם אמר לו "אף על פי כן" יקבל
 3 הימנו ששנאמר: "וזה דבר השמטה". אמר רבה: ותלי
 4 ליה עד דאמר הכי. איתוכיה אביי: בשווא נתון
 5 לו, אל יאמר לו "בחובי אני נתון לך", אלא יאמר
 6 לו "שלי הו, ובמתנה אני נתון לך". - אמר ליה:
 7 תלי ליה נמי עד דאמר הכי. אמר ר' מרתא, והוא
 8 אבא בר מנימין, הוה פסיק ביה רבה וזו. איתניהו
 9 ניתליה בשביעית, אמר ליה: משמט אני. שקלינהו
 10 ואלו. אהא אביי אשפחיה דהוה עציב, אמר ליה:
 11 אפאי עציב מר? אמר ליה: הכי הוה מעשה. אול
 12 לגביה, אמר ליה: אמטת ליה וזו למר? אמר ליה:
 13 אין. אמר ליה: ומאי אמר לך? אמר ליה: "משמט
 14 אני". אמר ליה: ואמרת ליה "אף על פי כן"? אמר
 15 ליה: לא. אמר ליה: ואי אמרת ליה "אף על פי כן"
 16 הוה שקלינהו מיהו, השתא מיהת אמטינהו ניתליה
 17 ואמאי ליה "אף על פי כן". אול אמטינהו ניתליה
 18 ואמר ליה "אף על פי כן". שקלינהו מניה, אמר: לא
 19 הוה ביה דעתא בהאי צורכא מרחבין מעיקרא. אמר
 20 רב הוה דאמר רב נחמן: אמאי אדר' ליה: פרסבול
 21 הוה בדיי ואמר רב נחמן: מאי טעמא? כיון דתקינו רבנן
 22 פרוסבול, לא שביב דיתתין ואביל איסורא. כי אהו
 23 תקימי דרב, אמר ליה: מדיי פרוסבול הוה לך ואבר?
 24 כגון זה "פתח פוד לאלם" הוא. תנן: וכן בעל חוב
 25 שמוציא שטר חוב ואין עמו פרוסבול - הרי אלו
 26 לא יפיעו - תנאי הוא, דתנאי: המוציא שטר חוב
 27 צריך שיהא עמו פרוסבול, והכמים אומרים: אינו
 28 צריך. משנה עבר שנשבע ופדאוהו, אם לשים עבד -
 29 ישתעבד; רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך
 30 ישתעבד. גמרא אמאי אומר: אלא לאחר יאוש, לשים עבד אמאי
 31 ישתעבד? אמר אביי: לעולם לפני יאוש, ולשום עבד -
 32 חורין - לא ישתעבד לא לרבו ראשון ולא לרבו שני,
 33 פרקיה, לרבו ראשון נמי לא. דילמא ממנעי ולא פרקי.
 34 רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך ישתעבד, קסבר:
 35 רבא אמר: לעולם לאחר יאוש, ולשום עבד -
 36 ישתעבד, רבא אמר: לעולם לאחר יאוש, ולשום עבד -
 37 רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך ישתעבד,
 38 דחוקיה, דאמר חזקיה: מפני מה אמרו בין כך ובין כך ישתעבד?
 39 כל אחד ואחד הולך ומפיל עצמו לגיסות, ומפקיע עצמו מיד רבו.
 40 משמעון בן גמליאל: כשם שמצוה לפדות את בני חורין,
 41 כך מצוה לפדות את העבדים; בשלמא לאביי, דאמר: לפני יאוש -
 42 היינו ידע מאי קאמרי רבנן, והכי קאמר להו: אי לפני יאוש קאמריהו -
 43 דאמרי: לאחר יאוש, וקדוהו שני, רבו שני ממאי קני ליה -
 44 מושבאי, שבאי גופיה מי קני ליה? - אין, קני ליה למעשה ידיו,
 45 דאמר ריש לקיש: מנין לנו שקנה את הגוי למעשה ידיו? ששנאמר:
 46 "וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנה", אתם קונים מהם,
 47 ולא

מקדושה, ומייתי מדורבי יצחק - צריך למר
 דרדקא במשכנו שלם בשעת הלואהו מקדשה,
 דברק "דאומנין" יצחק במצינא פ.א. משמע
 דלא מרדו דרבי עבדו לחתובי באונס, ולא
 חשיב אלא כשומר שבר - אלא לא חשיב בשלו
 לגמרי, אם בו מאיזה טעם נחשב כשומר שבר -
 אם לא משום דנתנה, דקני ליה לקנות בו את
 האשה וקרקעה, וא לא תפיק, ואם בו בעת
 הלואהו אינו יכול לקשב בו את האשה.
 לא שבק היתירא ואביל איסורא - אומר
 רבנו רמי: דמהאי טעמא נאמן אפילו בלא
 שבעה.
 לעולם לפני יאוש בו - לרבו שני לא - דהא
 לשום בן חורין פוקיה. הוא הדין דמצו
 למימר: לרבו שני לא - דהא לפני יאוש הוא.
 דלמא ממנעי ולא פרקי ליה - ואם תאמר:
 מהאי טעמא, כשפדאו לשם עבד
 ישתעבד לרבו שני וישתעבד דמטעם זה לא יאור
 לגזול ליה את עבדו וליתנו לחבירו. ולא שייך האי
 טעמא אלא כשפדאו לשם מצוה, לשם בן חורין.
 בין כך ובין כך ישתעבד כדחוקיה - פירש
 בקונטרס: לרבו ראשון, וכן מניה רבני סת.
 דאי כשפדאו לשם עבד ישתעבד לשני - יפיל
 עצמו לגיסות בדי שריחא לעני מצינא ומתנה
 דלא קני ליה שני אלא למעשה ידיו. ונתפדים הם
 שהוא שונא לרבו ראשון מתמול שלשום, ומפקיע
 עצמו ממנו. ומיהו, נובל למר ולא פליג רבן
 שמעון בן גמליאל אתנא קמא אלא בפדאו לשם
 בן חורין, דמשום דבר מוטע לא יפיל עצמו
 לגיסות. אי לפני יאוש קאמריהו - אף על פי
 שמתפסק רבן שמעון בן גמליאל ברבי רבנן -
 מכל מקום לא מסתבר ליה לרבא כלל למר
 דפליג לפני יאוש.

משנה עבר שנשבע ופדאוהו, אם לשים עבד -
 ישתעבד; רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך
 ישתעבד. גמרא אמאי אומר: אלא לאחר יאוש, לשים עבד אמאי
 ישתעבד? אמר אביי: לעולם לפני יאוש, ולשום עבד -
 חורין - לא ישתעבד לא לרבו ראשון ולא לרבו שני,
 פרקיה, לרבו ראשון נמי לא. דילמא ממנעי ולא פרקי.
 רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך ישתעבד, קסבר:
 רבא אמר: לעולם לאחר יאוש, ולשום עבד -
 ישתעבד, רבא אמר: לעולם לאחר יאוש, ולשום עבד -
 רבן שמעון בן גמליאל אומר: בין כך ובין כך ישתעבד,
 דחוקיה, דאמר חזקיה: מפני מה אמרו בין כך ובין כך ישתעבד?
 כל אחד ואחד הולך ומפיל עצמו לגיסות, ומפקיע עצמו מיד רבו.
 משמעון בן גמליאל: כשם שמצוה לפדות את בני חורין,
 כך מצוה לפדות את העבדים; בשלמא לאביי, דאמר: לפני יאוש -
 היינו ידע מאי קאמרי רבנן, והכי קאמר להו: אי לפני יאוש קאמריהו -
 דאמרי: לאחר יאוש, וקדוהו שני, רבו שני ממאי קני ליה -
 מושבאי, שבאי גופיה מי קני ליה? - אין, קני ליה למעשה ידיו,
 דאמר ריש לקיש: מנין לנו שקנה את הגוי למעשה ידיו? ששנאמר:
 "וגם מבני התושבים הגרים עמכם מהם תקנה", אתם קונים מהם,
 ולא

ולא

1 **אבל** בחוקה לא - פירש בקונטרס: חוקה של עבודה, כגון הליכה תעלול וחרדוהו לרוב, כדכתיב: **בחוזה** פרוק קמא וקדושין (בבא). וקשה: דאפילו ישראל משראל לא קני עבד עברי אלא בכסף וטרה. כדאמר בפרק קמא וקדושין (ד.ג.) - כל שכן גוי עוה, דאמר התם אשכחן עברי תנמר לגוי - והואיל וכל קנינו של גוי בכסף וטרה: והואיל וכל קנינו של גוי - בעבד עברי - אבל בעל תנא: והואיל וכל של גוי במשיכה לרבי יוחנן, דקיימא לן בוחתה לגבי ריש לקיש. ובין דאמר רבי יוחנן דבר הורה מבעת קנות - אם כן לגוי במשיכה, כדכונח בפרק שני דבבבית (גא.). אלא צריך לפירש: דבא בחוקה של כבש מלחמה איירי. ופירש רבינו תנאל.

2 **עמון** מומא טהרו בסיון - וכי הדיב קע ארעם בחוקה - קני מנו גופם בחוקה. **דכתיב** וישב ממנו שבי - ואם אפארם: למה לי השתא הא דעמון מומא טהרו בסיון? השתא גוי ישראל קני - גוי לגוי לא כל שכן ויש לומר: דמרישב ממנו שבי לא היה ליפנין מיניה שכן קני, אי לא דאשכחן טהרוהו. ולחכי מייתי לעיל דמרישב לקיש - דאשכחן ממנו שבי לחדיה לא היה דיעונו, ומיהו אימצניו צריך לאותי, לאשמועינן ולא קני גופו.

3 **ואניהו** סבור לפני יאשוה דהו - תימה: דלמא ידעי שפיר דאיהו יאשוה וסביר כרבא דלעיל! ולמאי דפירשאי דלרבא מודה רבן שמעון בן גמליאל לרבנן דלעיל עבד ישתעבד כענין - שני, נחא, דאם כן הוה שולם, ולא מסתבר שדוי באים לתתה לו במתנה. **אלא** אפילו נגאט דחירותא נמי לא אצרה - כבאי סבירא ליה. ולרבא, כיון דאמר תשתעבד - כענין גט שיתירו.

4 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

5 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

6 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

7 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

8 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

1 **ואם הם קונים** - את אחד מהם. לגופי - שדאש צריך דמענו גט, ואם יכרז ממנו ויתני - מותר בת ישראל, שאין גופו נזר לחברו. גוי קונה ישראל - למעשה דיה, שנאמר 'וכי תשיב לו גו וכו' או לעקר משפחת גוי' (ויקרא כז). הני מילי - דגוי קונה חברו. **כבבבא** - דומיא דגוי קונה ישראל בכסף, דכתיב 'ומכסף מקנתו' בעברי העומד לגוי. וקנייתו אין גוה - לא ילפת ליה חירותא.

2 **בישראל** בחוקה - כגון שבאי שדחוקו בו וקאו בחוקה יאשו, כשדחוקו רבו כשתינאש הימנו (ולא בכסף). חוקה חקבד כענין נקמה בו - היינו חוקה של עבודת: הלכשה העילו חירותא לרוב, כדחנני ב'דאשא נקמה' (קדושין בבא.). נזר דישאל קני ליה לגוי בחוקה, דאיתקוש עבדים לכשקטנה אבל גוי - לא קני קרקע עבדים בישראל, אלא כל קניינו בכסף. עמון ומואב מיהו בסיון - אלמא: גוי קונה מחברו קרקע בחוקה. הואי עבד מני, כיון דאפקדיה ישראל ביאשו - קנה ליה גוי בחוקה. מיהו בסיון - דכתיב (דברים ב) 'אל תנע את מואב, וכן בבני עמון אל תערום' (שם). וכתיב (למדרב כא) 'וכי תשבו עיר סיון' וגו' - אלמא: טהר אמר בחוקה. ובני עמון אשכחן ביחם (שופטים יא) שאמרן לו מלאכי בני עמון 'כי ילח ישראל את ארצו בעלותו ממצרים ומתנעו ותרעו הידוק'. ואשכחן כשבעשני את ארץ סיון' 'ויירש את ארצו מאתנו עד יבוק' וגו' - אלמא: מבני עמון כדכתיב. חדוהו ישראל וכבשו מיניה. וטרה להם על דהו - אלמא: קניית בחוקה. גוי מיישאל מני - כגון עבד, ויהי במתנה. ויש משאלי שבי - מדקדי ליה שבי דידה - שמנו מינה קניית בחוקה. גן האסורין - עבד ככענין של ישראל שנשכח, וברחו מן האסורין של גוים. יצא לחרות - מלחשתעבד לרבו עוה. ויובת לו גט - לחתרו בת ישראל. אמר רבי יוחנן כל מקום בו - וקשאי רבינו אדרבי יוחנן, ליקטאל מטר נפשה - כדי לצאת מדי מיתוהו, שהיי ברח מן האסורין, וידעי שאם ישנוהו יצא לחרות - דפרקיה לשום אמרתא - סבור - דלא יאושנו מן המפקד הדינה. יאשו - הוי הפקר. איש - ויתרא הוא. תירוואה - גוי דיה מותרוהו. שלחו ליה לדייה - לרבי אבא, אי דענו פיקי לה - שהגוי רוצה לתתה ברמים. למי לי גיטא דחירותא - פירוהו לשון עבודתו. מא חוי - הרי כבושה היא ביד הגוי חבורי מרבי - בני חורין, אדרבי, ופרקי לה. אבל של עבודת לא היו רשותא דחירותא. דלית להו דרבן שמעון וכן גמליאל. מיתולא כבשה - מנפי שילגה לכל שפחת ישראל היתה. ומפיקה לא - ונתנה בדין פדיונה. ואמר ש - במסכת עבודה זרה (בבא.) בעשה - 'יעלם בהם תעבדו' (ויקרא כז). וכתב לה גיטא דחירותא - תסבי כל ישראל, ומינער לה.

38 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

39 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

40 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

41 **המפקד** עבד יצא לחרות ואין צריך גט שחרורו - אין להקשות: אם כן לשמואל למה לי שטרא בעבד ככענין למאן לא באפי רחי 'וילי', כדארביתין בפרק קמא וקדושין (זו.א.) גבי עבד עברי, ומאי משני מני דהם דעבד עברי עמו קניי אבתי קפירור, דאפילו גאט דצריך עבד עברי כענין גט שחרור - היינו כל דלחרות בת חורין, אבל בעבד עברי בלאו הכי מותר בת דהתם בקדושין (שם) לא קאמר אלא משום דלסקא דעתיה דעבד עברי אין גופו קני, ולחכי פריך: למה לי שטרא דארתו לשון עצמו כסותב בשטר כגון 'הרי את בן חורין' 'הרי את לעצמך' אימר לו בעל פה משה, דנפוי קני, ולא מתי דרי' את לעצמך? שדאש צריך קני גא לשון מחילה, בלא שט. ולאותן לשונות דברי שט, אבל פסק, שמסקל שחרתו ממילי - מנהי לשמואל אפילו בלא שט. ולא תמחשו עבד עובר בעשה - הוא דאמיא לבקן (מקסא) עבד שאמר בשעת מיתוהו: פלוגיה שפחתי אל ישתעבדו בת, ומסקני דאי אמר לשון שחרור - כיון את הורשין לכתוב גט גט שחרור - וכן בירושלמי אמריתן בהדיא דאי אמר 'שחרור' - וכן שפחתי, דהם, כיון דאין הורשין רשאך להשתעבד בה משום מצוה לקיים דברי דת - לא קרין בה: 'יעלם ביה תעבדו'. ומשום תנית גט לחודיה ליכא איסור עשה. וחצוי בן חורין (שם) (גא.) דכופין את רבו - דהם משום דאיכא מצוה רבא ד'לשבת יצרה', דכורשין הוה כהא משום מצוה דרבס.

1 גופיה לא קרש - פירש בקונטרס: שאינו ראוי למחבא ולא לברק הבית. לדמי לא קאמר,
 2 דהיה לו לומר 'דמי עבדי עלי'. ולא דמי למקדש בהמה טמאה, ודהתם כיון דליבא
 3 למינר למיניה עם קדוש קאמר - על כרחך לדמי קאמר, אף על גב דלא אמר 'דמיה עלי' -
 4 דרי היא קדושה לימכר קאמר. אבל הבא, ורשיבא בגופיה לשון קדושה - לא אמונתו דלדמי
 5 קאמר. ואם תאמר: ואמאי? לא קאמר גימי קדוש
 6 לימכר לא קאמר. כיון שמילתא אחריחיא היא! ויש
 7 לומר, כדפירש בקונטרס בסמוך: דאפילו אמר כן
 8 בהריא שיהא קדוש לימכר - יצא לחירות, מידי
 9 דהיה אמתותא מתימסא לברק הבית. דאין קאמר
 10 מידי מחבא לשלם. ולחכי לא מוקי הדיא ד'ראן'
 11 הגנברין כגון דאמר: שיהא קדושין לדמיכון. ומיהו
 12 קשה דאי מרמנאן ליה מתימסא - נטמא דאף
 13 על פי שחטבו דאין לחרות - צריך לפרשי: ויפלו
 14 דמי לברק הבית, כמו במפתים מתימסא. שחטבו
 15 לעורבו מזהב, כדמארבין ב'המנותא והתסכים'
 16 (מנחות 10א). כיון קאמר נפרץ אן אלא
 17 למחבא, והדמיים הם לברק הבית, כדאמר בפרק
 18 קנאא דהמורה (ו'א), ודאי על פי שחטבו בלא תעשה
 19 מה שעשה עשוי. ולבארהו משמע דלהויה עם
 20 קדוש קאמר, ואינו נתון שום דמיא להויה ועוד:
 21 מאי קפרין מיאיר כל הורס? ודהתם דאמר בלשון
 22 חרם - לא שייך לדמי דלמיהו עם קדוש קאמר!
 23 ועוד: כי מיני דאמר לדמי, דהיינו קדושה
 24 הקונטרס דאמר 'דמי עבדי ושפחתי עלי', דאם
 25 הקדושים לדמים יצאו לחרות - ואם כן מאי
 26 ארייא עבדו ושפחתי? אפילו דחברו גמי ועוד:
 27 מאי שנא בעניינא? אפילו עבדו ושפחתי
 28 העברים גמי ונראה לפרשי: גופיה לא קדוש,
 29 פירוש: ליארס כרונאה, כמו ברמה טמאה
 30 שמועלעיהו. וכן קאמר - אמ ערק מנבא ולייא.
 31 אפילו במחזור - באיסקר - אמאי מידא איבא. לדמי לא
 32 קאמר - שיהא גופיה קדוש לימכר. והשתא פריך
 33 שאמר מירכל חרם, דמיתוספס בתוך קדושה לא
 34 ברחא עם מחרים שום נכסיס! ודאמר
 35 לדמי, שיהו לימכר, ולא מיירי במקדש בלשון
 36 חרם. והשתא ניחא ודראק עבדו ושפחתי
 37 הבנענים. ופריך: אידך גמי דאמר לדמי ומשני: אי
 38 הבני - גופיהו מני בערדתייהו, דאיתו שוקדשי
 39 לדמי - הוא פירגו. ויהיה של.

40 אין הגוברין רשאין להוציא אותן לחרות - וכן
 41 אמר בפרק 'הובדק' (גיטין 2בא) בני תומכו
 42 דאין האפוסתופסין רשאין להוציא אותן לחרות,
 43 אבל מוכרין אותן לאחרים כי. ורואה הייתי
 44 שעמא דאסור דתן שחרור - דסבר דקא מלולו
 45 בכבסי תוישמא וקדוש, אבל רב מביה - דיע
 46 כולו עלמא שמוכרין אותן בשוין.
 47 דא

1 ויכפו את רבה ועשאה בת חורין, ואמר רב נתן
 2 יצחק: מנהה הפקר בהגו בה! - הכי השתא? היתם לא
 3 לעבד חויה ולא לכן חורין חויה הניא אפשר למינהו
 4 לה לעבדיה ומנכר לה. וגפא, אמר רב יהודה אמר
 5 שמואל: כל המשחרר עבדו עובר בפגשה, שנאמר:
 6 "לעולם בהם תעבדו". מיתובי: מעשה פרבי אלעזר
 7 שנכנס בבית הנכנס ולא מצא עשרה, ושחרר עבדו
 8 והשלימו לעשה! - משנה שאני. הנה רבן: "לעולם
 9 בהם תעבדו" - רשות, דבין רבי ישמעאל, רבי
 10 עקיבא ואמר: חובה. ודילמא רבי אלעזר כבר רב
 11 כמאן דאמר רשות! - לא סלקא דעתך, דהניא
 12 בהדיא: רבי אלעזר ואמר: חובה, אמר רבה, בהני
 13 תלת מילי נחתי בעלי בתים מנכסיהו: דמפקר
 14 עבדיהו לחרותא, ודסיורי נכסיהו בשבתא, ודקבעי
 15 סעודתייהו בשבתא בעיניו בי מדרשא, דאמר רבי
 16 היא בר אבא אמר רבי יוחנן: שתי משפחות היו
 17 בירושלים, אחת קבעה סעודתא בשבתא ואחת קבעה
 18 סעודתא בערב שבת, ושתייהו נעקרו. אמר רבה אמר
 19 רבי: המקדש עבדו יצא לחרות; מאי קעמא? גופיה
 20 לא קדוש, לרמי לא קאמר. דליתו "עם קדוש" קאמר.
 21 ורב יוסף אמר רב: המקדש עבדו יצא לחרות. מאן
 22 דאמר מקדש, כל שכן מקדש; מאן דאמר מקדש -
 23 אכל מקדש לא, דלמא לדמי קאמר. איבעיא לוי:
 24 צריך גמי שחרור או לא צריך? תא שמע, דאמר רב
 25 היא בר אבין אמר רב: אחר זה ואחר זה - יצא
 26 לחרות, וצריך גמי שחרור. אמר רבה, ומוחבנין
 27 אשמעתין: המקדש נכסיו והיו בהן עבדים, אין
 28 הגוברין רשאין להוציאן לחרות, אכל מוכרין אותן
 29 לאחרים ואחרים מוציאין אותן לחרות; רבי אומר,
 30 אומר אני: אף הוא נותן דמי עצמו ויצא שהוא
 31 כמוכרו לו! - תא מתייתא קא רמי עליה ורב? רב תנא
 32 הוא ופלוני. תא שמע: "אף כל חרם" וגו', "מאדם" -
 33 אלו עבדו ושפחותיו הפגעניס! - תא כמאי קעסינן
 34 דאמר לדמי - אי הכי, אידך גמי דאמר לדמי! -
 35 דא

35 אי הכי, "אין הגוברים רשאין להוציאן לחרות", וגוברים מאי עבדתייהו? ותו, "אכל מוכרין
 36 אותן לאחרים ואחרים מוציאין אותן לחרות", אחרים מאי עבדתייהו? ותו, "רבי אומר, אומר
 37 אני: אף הוא נותן דמי עצמו ויצא, מפני שהוא כמוכרו לו", ואי לדמי, מאי "מפני שהוא
 38 כמוכרו לו"? תא שמע: המקדש עבדו - עושהו ואוכל, שלא הקדוש אלא דמיו!

1 וכפו את רבה - מפני שלא היתה ראיה לא לעבד ולא לכן חורין. ואמר רב נתן -
 2 לא משום דאיתנהו מיפקדה אפריה רביה, אלא מתוך שלא היתה ראיה - רב היתה
 3 מוחזרת לאיש, והיו נהגין בה הפקר בנות. רשות - משום דרתיב (דברים ב) בשבעה
 4 אמות: "לא תחיה כל נשמה" - איצטרך למהדרין "מבני השמים לעולם בהם תעבדו"
 5 - ליתיהו אחריחיא מיתובא לומר את רבה כעבד
 6 הכנענית, שדאי משבעה אמות, וחולד כן -
 7 שאתה רשאי לקנותו בעבד. והכי פירש לה
 8 ב"המקא". ודלמא רב אלעזר כבר - כרבי
 9 ישמעאל, ומאי דחקיה לשנויי לעול מצוה
 10 שאני? דמפיק עבדיהו לחרות - ועבר בעשה.
 11 מסריה נכסיהו - שדחתיהו מסתכלין בשבת,
 12 לידע מהו הן עריכין. בעיניי בי מדרשא -
 13 כשהחכם הורש עדות לרבים בשבת, והם
 14 ישיבין כסעודה. והיה להם להקדים או לאתא,
 15 בעיני שבת - בבליה שבת, ואין כאן כבוד שבת,
 16 דקיימא לן: כבוד יום קודם לכבוד לילה. והם היו
 17 מתכוונים בשביל ביטול בית המדרש, ואיכא
 18 דמפרשי: בערב שבת משם. וכן בבלי יום, מרוב
 19 עשרה. אבל ברא מזהא איכא אסירא, שיכנס
 20 לשבת כשהוא שבע בלא תאמא. גופיה לא
 21 קדש - שאינו ראוי לא למחבא ולא לברק
 22 הבית. לדמי לא קאמר - היה לו לומר 'דמי
 23 עבדי עלי'. ודליתו עיקר קדוש - דהיינו גופיה,
 24 דרתיב בהו "כי עם קדוש אתה" (דברים יד). ולא
 25 דמי למקדש בהמה טמאה, ודהתם כיון דליבא
 26 למינר בה דתהויה עם קדוש קאמר - על כרחך
 27 לדמי קאמר, ואף על גב דלא קאמר 'דמיה עלי'
 28 הכי קאמר. דרי היא קדושה לימכר. אבל הבא,
 29 ורשיבא בגופיה לשון קדושה - לא אמונתו
 30 לדמי קאמר. צריך גמי שחרור - מקדש
 31 ומפקד. אחד זה ואחד זה - מקדש ומפקד.
 32 ומוחבנין אשמעתין - אשמעת עצמית. אין
 33 תגובין רשאין להוציאן לחרות - ואפילו לקבל
 34 מיד העבד פירגו. דקיימא לן (קדושין 2בא),
 35 עבד קנה את עצמו בכסף, אם נתנו לו על מנת
 36 שאין לרבו שו בו - ופירש בו את עצמו מיד
 37 בעליו. והני גוברין אן רשאין לקב, שאין דרך
 38 קני להקדש, שלא הקדשין אלא לדמי. ואן נון
 39 שחרור הוא, ולא דרך מכירה. אבל מוכרין אותן
 40 לאחרים, והדמיים להקדש, ואותן אחרים
 41 מוציאין אותם לחרות, אם ירצו. אף הוא נותן
 42 דמי עצמו ויצא - אם ימצא אדם שיהא נותן
 43 על כסף על מנת שאין לבעלעליו רשות בו, מפני
 44 שהוא כמוכרו - הגובר - לו, לעצמו, כשם
 45 שהוא יכול למכור לאחרים. וכלבו שיתנם דרך
 46 מקח וממכר, ולא דרך פירוק. אלאהו המקדש
 47 עבד - קדוש לדמי. אף כל חרם אשר יחיים
 48 איש לו! מכל אשר לו מאדם וגו' אלו עבדו
 49 ושפחותיו הבנענים - שאם הקדישן -
 50 מקדשים לברק הבית, וכיון דליקף טעמא מקרא
 51 להקדש, דאמר לדמי - דמיו עלי - הכי
 52 קדוש, ולא חובי עליו עם קדושה. אי הכי
 53 אידך גמי - אמאי אוקמת פירגו אדרבי תרצה
 54 דמי דאמר. גופיהו מאי עבדתייהו? מה
 55 קעמא לדמי. ורשונה עליו למכרו. ורשונה עליו
 56 ובתמה טמאה חרין: דכיון דשייך בגופו לברק הבית, ודאין
 57 יוצאין מיד מזהב, כבחירות ובתמיה (ל.א.א). להכיל על כרחך מתייתא פלגא, למיכר רבי אמר "חרי קדוש" - לא לשון עם קדוש הוי, אלא לשון הקדש, לימכר בדמיו, עושה
 58 העבד. ואוכל - ואין מעשה ידיו הקדש, שלא הקדש אלא דמי - ולא אמר אלא דרי הוא הקדש לדמי, והוי כקרקע ובתמה טמאה.

ג'טיקן. השולח - פרק רביעי דף לט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" רכ"ו רש"י

1 הא מני רבי מאיר היא דאמר אין אדם מוציא דבריו - להקדש לבטלה. והנאי (שכין
2 ה.א.) המעריך פחות מכן חדש - רבי מאיר אומר: נחתו, נמי, דאדם יודע שאין ערך
3 לפחות מכן חדש, ונמא ואמר לשם דמים. הכא נמי - יודע שאין עבר ראוי לא להקדיש
4 ולא לבנות, ויכולן בדלשותן מקדיש אקדישה - נגזר בדעתו להקדיש דמי, ולומר: דעו עלי.
5 אי אמרת בשלמא רבי מאיר היא - וטעמא לאו

6 משום מקדש סתם שקידש לימכר, אלא משום
7 דאין מוציא דבריו לבטלה הוא, וכמו שאמר
8 "דמי עילך רשן לך עליו מעות - היינו דאמיב
9 תלת דמים, דאדם יודע שגוף קודש, דהיינו
10 לשם דמים. אלא אי אמרת רבנן - וטעמא
11 משום דמקדש סתם דבר שאין ראוי לגופו -
12 הקדשו לדמי, לימכר. כשלא - בעבד, איבא
13 למימר: סתמיה לדמים קאי, ודבי קאמר. הרי
14 דאז קודש לימכר, אבל בעעמז - מי איבא
15 למימר שהיה קדש לימכרו וכי יש דמים לכן
16 חורין, ומה מבייה יש שד אלא רבי מאיר חזק
17 ולא דמשמע מלחא לדמי, אלא מתוך שאני
18 מוציא דבריו לבטלה - נגזר גבלו אמרו. רשן
19 בעעמז עליו. והיינו דאמר: הריני הקדש - שמן
20 אותו בעבד, ולא שימכר. וגבי עבד נמי אין
21 תבועה. ודאמר: אלא מעות יש לן על
22 הבעלים. לימא כהנא - מקדש עבדו קודש ואי
23 לא קדוש. מועילין בשערו - ודוק נקט, ולמה
24 מפרש לה. אלא דבולי עלמא קדוש - לימכר
25 לדמי. אין מעילה בקדשות - ודמיינתו מעילה
26 "הטא" וטעמא "הטא" מהו תרומה מה תרומה בתלש -
27 אף עיניה תרומה. מנסכת מעילה (ה.א.)
28 ובתורה כהנים. כנוז דתי - ואנו כמחבור
29 לקדש. יש דברים שהם בקרקע - מחוברין
30 לקרקע ואין בשלמא - וקדימא לך אין בשעמז
31 על הקרקעות. ועל גפייה הללו בשעמז בהודאת
32 מקצת טעמה. ספירי לך - לשמור בקרקעי.
33 אפילו תימא - דאז קדתי הבא "אין מועילין
34 בשער" - רבי מאיר היא. אשבויה משבת -
35 הלכך לאו כנוז דמי, דעיינון עריך להחבור.
36 לא שמעתי דרב - המפקד עבדו רשן
37 לחירות. אמר רב הובי - כמחיה. ופריך
38 התלמוד: ואיהו, רבי יוחנן, מי לא אמר הכי?
39 ונאי מתמה אדרב. אלא סימיה קמיה -
40 למילתיה דרב כולה. אמר רבבי אמר
41 קמיה, ולא סיים בה משמיה דרב: ויחזק יש
42 שחורו. ולא פירשו לפניו הא דאמרין לעיל
43 דרב ויהי בר אבין סיים בה משמיה דרב: ובין
44 גט שבת. - ואין לו ויחזק, לכל נאמר

45 הפקר. קנו בעמז - חן קודמא לכל אדם להחזיק
46 בעעמז מן הפקד. אבא שאול אומר - קטנים
47 אין להן דלכות בעעמז. מי כותב גט שחור
48 לאו - מתנה. להחזיק ביהראלית: הרי ערו
49 בעליהם עבדו דתי כמשהו - כלומר, אין הפקר
50 זה וזה להפק מנחים. ויחזק אמר ר' ליה "לח'
51 ולא נאמתי" וכתב לה ספר (ברבים כד) "אין חופשה
52 לא נתן לח' ויקראו ספר" הלכך, מחיים אין לא
53 תקנה כלל גט כאשה. אבל הפקר שלאחר
54 מיתה, כי חיבי דאשתו משולחתי כלל - גט
55 בעבד נמי לאו כנוז בעי. ואי - ישראל שמת
56 נמי לאו יזוב בניו בעבדיו, דהא כאשתו הוו
57 הפקדו עבדו - דהו כולו כחלה לבניו. ומת -
58 לאו כנוז בעי ששחורו להפקיע איתורו. דהא מת
59 ליה ובעי לאו כנוז בעמז. אין לו תקנה -
60 כדמפרש לקמן, דכיון דהפקדו - פקע ממוניה
61 מניה, ואיתורו היא דפס לבעלים עילוק, וכי
62 מיתא - אין לו ויודעה להוריש לבניו, הלכך אין
63 לו מי שחייב בוט.

1 **הא מני רבי מאיר היא דאמר אין אדם מוציא דבריו** - להקדש לבטלה. והנאי (שכין
2 ה.א.) המעריך פחות מכן חדש - רבי מאיר אומר: נחתו, נמי, דאדם יודע שאין ערך
3 לפחות מכן חדש, ונמא ואמר לשם דמים. הכא נמי - יודע שאין עבר ראוי לא להקדיש
4 ולא לבנות, ויכולן בדלשותן מקדיש אקדישה - נגזר בדעתו להקדיש דמי, ולומר: דעו עלי.
5 אי אמרת בשלמא רבי מאיר היא - וטעמא לאו
6 משום מקדש סתם שקידש לימכר, אלא משום
7 דאין מוציא דבריו לבטלה הוא, וכמו שאמר
8 "דמי עילך רשן לך עליו מעות - היינו דאמיב
9 תלת דמים, דאדם יודע שגוף קודש, דהיינו
10 לשם דמים. אלא אי אמרת רבנן - וטעמא
11 משום דמקדש סתם דבר שאין ראוי לגופו -
12 הקדשו לדמי, לימכר. כשלא - בעבד, איבא
13 למימר: סתמיה לדמים קאי, ודבי קאמר. הרי
14 דאז קודש לימכר, אבל בעעמז - מי איבא
15 למימר שהיה קדש לימכרו וכי יש דמים לכן
16 חורין, ומה מבייה יש שד אלא רבי מאיר חזק
17 ולא דמשמע מלחא לדמי, אלא מתוך שאני
18 מוציא דבריו לבטלה - נגזר גבלו אמרו. רשן
19 בעעמז עליו. והיינו דאמר: הריני הקדש - שמן
20 אותו בעבד, ולא שימכר. וגבי עבד נמי אין
21 תבועה. ודאמר: אלא מעות יש לן על
22 הבעלים. לימא כהנא - מקדש עבדו קודש ואי
23 לא קדוש. מועילין בשערו - ודוק נקט, ולמה
24 מפרש לה. אלא דבולי עלמא קדוש - לימכר
25 לדמי. אין מעילה בקדשות - ודמיינתו מעילה
26 "הטא" וטעמא "הטא" מהו תרומה מה תרומה בתלש -
27 אף עיניה תרומה. מנסכת מעילה (ה.א.)
28 ובתורה כהנים. כנוז דתי - ואנו כמחבור
29 לקדש. יש דברים שהם בקרקע - מחוברין
30 לקרקע ואין בשלמא - וקדימא לך אין בשעמז
31 על הקרקעות. ועל גפייה הללו בשעמז בהודאת
32 מקצת טעמה. ספירי לך - לשמור בקרקעי.
33 אפילו תימא - דאז קדתי הבא "אין מועילין
34 בשער" - רבי מאיר היא. אשבויה משבת -
35 הלכך לאו כנוז דמי, דעיינון עריך להחבור.
36 לא שמעתי דרב - המפקד עבדו רשן
37 לחירות. אמר רב הובי - כמחיה. ופריך
38 התלמוד: ואיהו, רבי יוחנן, מי לא אמר הכי?
39 ונאי מתמה אדרב. אלא סימיה קמיה -
40 למילתיה דרב כולה. אמר רבבי אמר
41 קמיה, ולא סיים בה משמיה דרב: ויחזק יש
42 שחורו. ולא פירשו לפניו הא דאמרין לעיל
43 דרב ויהי בר אבין סיים בה משמיה דרב: ובין
44 גט שבת. - ואין לו ויחזק, לכל נאמר

45 הפקר. קנו בעמז - חן קודמא לכל אדם להחזיק
46 בעעמז מן הפקד. אבא שאול אומר - קטנים
47 אין להן דלכות בעעמז. מי כותב גט שחור
48 לאו - מתנה. להחזיק ביהראלית: הרי ערו
49 בעליהם עבדו דתי כמשהו - כלומר, אין הפקר
50 זה וזה להפק מנחים. ויחזק אמר ר' ליה "לח'
51 ולא נאמתי" וכתב לה ספר (ברבים כד) "אין חופשה
52 לא נתן לח' ויקראו ספר" הלכך, מחיים אין לא
53 תקנה כלל גט כאשה. אבל הפקר שלאחר
54 מיתה, כי חיבי דאשתו משולחתי כלל - גט
55 בעבד נמי לאו כנוז בעי. ואי - ישראל שמת
56 נמי לאו יזוב בניו בעבדיו, דהא כאשתו הוו
57 הפקדו עבדו - דהו כולו כחלה לבניו. ומת -
58 לאו כנוז בעי ששחורו להפקיע איתורו. דהא מת
59 ליה ובעי לאו כנוז בעמז. אין לו תקנה -
60 כדמפרש לקמן, דכיון דהפקדו - פקע ממוניה
61 מניה, ואיתורו היא דפס לבעלים עילוק, וכי
62 מיתא - אין לו ויודעה להוריש לבניו, הלכך אין
63 לו מי שחייב בוט.

1 **הא מני רבי מאיר היא -** הכא משמע דרב אלד כרבי מאיר. והא דאמר ברפך קמא דערביק
2 (ה.א.) האומר "עריך כלי עליו - נחתו, נמי, דאדם יודע שאין ערך לפחות מכן חדש,
3 (שם כ.א.) דתנן: עריך ידי רגלי עליו - לא אמר כלום. ואמר רב עולה: נחתו, נמי, ודמיה
4 לרבי מאיר - אליבא דרבי מאיר קאמר, וליה לא סבירא ליה. ואף על גב דבפסוק קמא
5 (שם ט.א.) גבי הרקיע ודמיינתו גמולתו מפרש
6 באומר "עריך כלי עליו" כרבי מאיר - לא סבירא
7 ליה הכי. וכו' היא ונחא אשבוך בריש "אלמה
8 נחית" (תבועה ז.א.) דבעי למימר שמואל
9 "דינחיתו, נתן, ובאנשי חוריה, אף על גב דבפסוק
10 'ענדה שנתפתח' (שם ט.א.) אמר שמואל
11 הלכה כאנשי גליל. **עבדא** במקריע דמי -
12 ולכך אין מעילה במחבור. **דבפסוק**
13 דבפסוק "ונחשת" (מעילה י.ב.) ליפנין מעילה
14 "הטא" וטעמא "הטא" מהו תרומה. הא דאמרין בפרק
15 "המוכר את הספנה" (בבא בתרא ע.א.) הקדש
16 חור אלא מים - מועילין בו ובמה שהיה קדוש
17 כמו שפירש שם רבינו שמואל שהענין חפצו
18 נבדד - דהא אין מעילה במחבור, אלא כשעקר
19 חבור וזליא, ונתנה מנחה.
20 **קמנים** כל המחזיק בהן וכן בזה - דאין לן ד
21 לכות בעעמז. וכן בפרק "מי שמת"
22 (בבא בתרא ק.ב.) גבי מלחא דחבין וכן ואין
23 וכן לגדול. ואף על גב דאית ליה תבועה במצותא,
24 כדאמרין ב"הנהניק" (גיטין ג.ב.) היינו מדרבנן,
25 ואפי' דרבי שלום, הבא אל שריך הדואו טעמא.
26 מהם האמרו: בפרק "לולב וערבה" (סוכה יו.ב.)
27 אמרו: לא ליקצי אישוי לובא ליקצי אשוי טוב
28 ראשון, דניקצי מקני קני, אקניוי לא מקני, וליבא
29 למימר דהתם בפיסקא, כגון צדור חורין וקנו וטולו
30 - דאז בפרק קמא דקדושין (כ.ב.) בהודא עובדא
31 דאמר ליה "שלוק לי מסאני" - משמע דהוה בו
32 דעת, וקאמר דהם איבא דאמרין קטן הוה וש
33 לומר: דעת אחרת מקנה אתון שאני. **וכי** מי
34 כתב גט שחורו לאלו - אלא לאו בעי על תהויה
35 בבב חורין, והיינו כשמואל. דאמר: מי שאין לו
36 רשות רבו עליו - איני קדו עבד. וטעמא דאבא
37 שאול בקטנים - דחייבין שרדו רבן עליהן, כיון
38 שאין לן דין בעעמז.

1 **אלימה** אמר אימיתר כי - ואם האמר: מני אי
2 הכי כל שכן דלשמואל תקשי דאמריתו
3 ויש לומר: דהא לא קשיא ליה, משום לשמואל
4 תנאי היא, בפרק "החולץ" (יבמות ת.א.) ובפרק
5 בתרא נדיר (ס.ב.) אבל לא קשיא ליה: אי אתא
6 דאמרמז לראו כרבי יוחנן רביה, ולחבו נמי לאו מע
7 למיפריך לאמימר מדרבנן שאול, דאזו
8 מקוץ לזו כהודא תנא דאית ליה תלמודא, אבל
9 איתו סבר כהודא תנא דפגול עליהו, וסבר
10 לדכרייה צריך גט שחורו וכן תקנה.
11 **הלכה** ככאבא שאול - אומר רבינו תם: הלכה
12 כרבי יוחנן בן לוי צריך גט, יוחנן,
13 כדמוכח בפרק בתרא ומעילה (כ.א.) דאמר
14 כותיה דרב פפי מתבאר, דאמר ר' יוחנן ב'
15 על גב תבועת מותר לעשותה כיה פגדושה, ואף
16 על גב דרבינו פלוג עליה תתם - וייק מדרבי
17 יוחנן בן לוי דלכה כרב פפי.
18 מה

1 **אלימה** אמר אימיתר כי - ואם האמר: מני אי
2 הכי כל שכן דלשמואל תקשי דאמריתו
3 ויש לומר: דהא לא קשיא ליה, משום לשמואל
4 תנאי היא, בפרק "החולץ" (יבמות ת.א.) ובפרק
5 בתרא נדיר (ס.ב.) אבל לא קשיא ליה: אי אתא
6 דאמרמז לראו כרבי יוחנן רביה, ולחבו נמי לאו מע
7 למיפריך לאמימר מדרבנן שאול, דאזו
8 מקוץ לזו כהודא תנא דאית ליה תלמודא, אבל
9 איתו סבר כהודא תנא דפגול עליהו, וסבר
10 לדכרייה צריך גט שחורו וכן תקנה.
11 **הלכה** ככאבא שאול - אומר רבינו תם: הלכה
12 כרבי יוחנן בן לוי צריך גט, יוחנן,
13 כדמוכח בפרק בתרא ומעילה (כ.א.) דאמר
14 כותיה דרב פפי מתבאר, דאמר ר' יוחנן ב'
15 על גב תבועת מותר לעשותה כיה פגדושה, ואף
16 על גב דרבינו פלוג עליה תתם - וייק מדרבי
17 יוחנן בן לוי דלכה כרב פפי.
18 מה

1 **אלימה** אמר אימיתר כי - ואם האמר: מני אי
2 הכי כל שכן דלשמואל תקשי דאמריתו
3 ויש לומר: דהא לא קשיא ליה, משום לשמואל
4 תנאי היא, בפרק "החולץ" (יבמות ת.א.) ובפרק
5 בתרא נדיר (ס.ב.) אבל לא קשיא ליה: אי אתא
6 דאמרמז לראו כרבי יוחנן רביה, ולחבו נמי לאו מע
7 למיפריך לאמימר מדרבנן שאול, דאזו
8 מקוץ לזו כהודא תנא דאית ליה תלמודא, אבל
9 איתו סבר כהודא תנא דפגול עליהו, וסבר
10 לדכרייה צריך גט שחורו וכן תקנה.
11 **הלכה** ככאבא שאול - אומר רבינו תם: הלכה
12 כרבי יוחנן בן לוי צריך גט, יוחנן,
13 כדמוכח בפרק בתרא ומעילה (כ.א.) דאמר
14 כותיה דרב פפי מתבאר, דאמר ר' יוחנן ב'
15 על גב תבועת מותר לעשותה כיה פגדושה, ואף
16 על גב דרבינו פלוג עליה תתם - וייק מדרבי
17 יוחנן בן לוי דלכה כרב פפי.
18 מה

1 למה אשה איסורא ולא מנותא - ואם אתמרה דאך עבד משחררה בשטר לאבא שאול, אם
2 לא יפקירוה תלמידי דמה אשה איסורא ולא מנותא אף כן וכו' תימא דלשון הבהוב
3 בשטר נבני 'חרי את' בן חורין 'חרי את' לעצמן' וחי לשון הפקר - אם כן לשמואל למה לי
4 שטראי? יפקירוהו: דאפילו על ידי הפקר, היאך משחררה קטן לאבא שאול? ואומר רבינו
5 יצחק: דרוקא בקבן דומיהו דלפינן מאשה -

6 **בפירוש שמיעו קף או מכללא שמיעו קף? מאי פלגא?**
7 **דאמר רבי יהושע בן לוי, אמרו לפני רבי: אמר**
8 **'נתיאשתי מפלוני עבדי', מהו? אמר להם, אומר**
9 **אני: אין לו תקנה אלא בשטר; ואמר רבי יוחנן:**
10 **מאי טעמא דרבי? גמר 'לה' 'לה' 'מאשה, מה**
11 **אשה בשטר, אף עבד נמי בשטר; וקא דייקת מניה:**
12 **כאיש, מה אשה איסורא ולא מנותא, אף עבד נמי**
13 **איסורא ולא מנותא. ואי מכללא מאי? אמר ליה:**
14 **אדרבה, דוק מניה לאידך גיסא: מה אשה בין גדולה**
15 **בין קטנה, אף עבד נמי - בין גדול בין קטן? אמר**
16 **יוחנן: אין הלכה פאבא שאול. אמר ליה רבי ירמיה**
17 **לרבי חייה בר אבא: בפירוש שמיעו קף או מכללא**
18 **שמיעו קף? - מאי פלגא? דאמר רבי יהושע בן לוי,**
19 **אמרו לפני רבי: 'נתיאשתי מפלוני עבדי', מהו?**
20 **אמר להם, אומר אני: אין לו תקנה אלא בשטר;**
21 **ואמר רבי יוחנן: מאי טעמא דרבי? גמר 'לה' 'לה' 'קא**
22 **מאשה, מה אשה בשטר, אף עבד נמי בשטר; וקא**
23 **דייקת מניה: כאיש, מה אשה בין גדולה בין קטנה,**
24 **אף עבד נמי - בין גדול בין קטן. ואי מכללא מאי?**
25 **אדרבה, דוק מניה להך גיסא: מה אשה איסורא**
26 **ולא מנותא, אף עבד נמי - איסורבי ולא מנותא!**
27 **אמר ליה: בפירוש שמיעו לי. אמר קר: אמר להם,**
28 **אומר אני: אין לו תקנה אלא בשטר. והתניא: רבי**

1 בפירוש שמיעו קף - מרבי יהושע בן לוי. מאי פלגא - מנאזה הכלי של לי ללמוד, דקביעת
2 מנאי מכללא שמיעו קף? נתיאשתי - לשון הפקר הוא. אין לו תקנה - בבת ישראל,
3 ולא בשפתה. שררי משחררה הוא קצת, ואינו גמור. מה אשה - בין הפקדה בעלה -
4 לא התירה ליעשא לאחר בכך, עד שת גט. וקא דייקת מניה - בין דרבי מנשה, אף
5 לא איירי רבי אלא במפקד עבד גדול, שיש לו די לקנות עצמו, ומשחקרר - אין לו עליו
6 אלא איסורא. אבל אין מנוח, כאשר לו שגט שלה
7 אינו לא תפקיע מנוח שיש לו עליה, אלא
8 איסורא. אבל בעבד קטן - לא איירי רבי, דלא
9 דומיא דאשה הוא, דאיבא דררא דומנאא עליה.
10 ודייקת מניה סבירא ליה דיש לו תקנה בשפתה, דלא
11 קבת עצמו במפקד. ואי מכללא - ליפנא, ליפנא
12 קשיא לך בגוה דאנטוין לך לומיעי בפירוש או
13 מכללא אמר ליה - אי מכללא שמיעו קף -
14 לא עבד רבי יוחנן. קא מנח התניא גמור מה אשה
15 בין גדולה בין קטנה - הותרה גיטא - אף
16 מפקד עבדו, דאיירי רבי - בין גדול בין קטן
17 קאמר, דומיא דאשה הוא לך גיטא. אין לו
18 תקנה אלא בשטר - אבשלה השתא משמע
19 דעבד אינו נותר אפילו בפדיון. אי בכסף או
20 בכסף - תקנוהו של עבד, דהוא אינתקש פדיון
21 לשטר. דרבינו 'הופרה לא פרתה או
22 תופשה' וגו'. והאי - דאפקייה פקע ליה
23 כפשה - ומעתה אין לו תקנה אלא בשטר.
24 ולאפקין מנאי גמ - את דאפקין: עבד נותר
25 בכסף - לאפקין מנאי גמ. יכול ידא כסף
26 נותר - שחררה, אף להפקיע מיד איסור.
27 אופקיה כל תפשה - כל מטר'א הפרשה אורעה
28 וסיימה ללא תופשה. מרלא כתיב בסיפא: לא
29 ימותו כי לא פרתה או תופשה, אלא יכי לא
30 תופשה' - שמע מניה כי פרתה נמי לא ימותה,
31 דאין קדושתה משום אשת איש. הואיל ולא
32 נכתב לה גט שחרור, הובי קאמר קרא: 'הופרה
33 לא פרתה' - פריה איניה פריה, תורתה
34 לאיש, כגון שפתה כנענית חוצה שפתה חוצה
35 בת חורין המאורסת לעבד עברי, שהוא מותר
36 בשפתה נבבת חורין - גמור עליה שאול, אף
37 לא פרתה כלל - אין כאן אשה. ולכך הוחרבה
38 פריה, ולא משום דאי נפרתה לגמרי יד
39 קדושה קדושין והבא עליה במיתה, ומרבת
40 סיפא 'לא ימותו כי לא תופשה' - משמע
41 אורעה דין מיתתה בחופש השטר, ואפילו
42 נפרתה כולה בלא שטר - אין בה מיתה. והא
43 דרבינו 'הופרה - וברחא אשמתין, דאף
44 על גב דלא נפרתה כולה אלא חציה - איבא
45 אשם נטר בה - מצינא לגמרי, בין משעבד
46 בין מייסור. ואין כסף נטר בה - דאינו מוציא
47 אלא מידו שעבד, אבל לא מידו איסור שפתה
48 שיהו קדושין תופסין בה. דבי תפלה - בית
49 הבטח. מידי לו אינו חייב, אמר אין הלכה
50 וברב דאמו ב' - תחלוק עליה, ואומר רבי ירמיה
51 משמיה דרב נחמן אמר הלכה. וכו' אתאי - אנא
52 לסורא. אשבתיה כו'. אימא לי איני נפא
53 דעובדא - דרב נחמן, דשמעין מניה דאמר
54 הלכה, וחיב הוה שקל בוסתה - כובע. מאן
55 דהוא - סבר משום דהלכה כרבי שמעון, שהיו
56 סבורין שאלו חליפין דין בקבן דרב, וקנה
57 בכסף. דרבינו 'שלק איש נעלה' (רות ד) ולא אמר כלום דרב נחמן - להתירה לישראל קאמר. כרבי שמעון, אבל מידו שעבד - יצאת. והאי דאמר לי דרב נחמן
58 הלכה, אלא אין הלכה קאמר, דבמינא מרעתיא אף מידו שעבד לא יצאת. הוה ליה כליו של סקנה - וקיימא לן בפרק 'הובי' (בבא מציעא מא) דהלכותה כרב, דאמר: כליו
59 של קנה. ומשום דרבי שכיב מרע - ליבא, שרדי לא עזר כמסור לבניו להקטנה לעצמה במנות שכיב מרע, אלא בקצין או נחמין לשחררה, וחי הוא טעמ.

1 אמרין איסורא ולא מנותא דומיא דאשה, אבל
2 שטר שכבוהו בהדיא בקרא 'או תופשה לא יתן'
3 לה' (ויקרא ט) ומשחררה בשטר לחריה,
4 דמקרא אין דיבר הבהוב. ועוד: אינתקש שטר
5 לקצין כסף. דרבינו (שב) 'הופרה לא פרתה',
6 ועיקר קצין כסף מפקיע מנוח, כדאמר תבא:
7 'נתיאשתי מפלוני עבדי' - אין לו תקנה אלא
8 בשטר, אבל בכסף - לא, דפקע ליה כספה מכו
9 אפקייה.
10 **אמר** לן לך ועשה ולא כלום - פירש בקונטרס:
11 משום דרבי שכיב מרע ככתובין
12 ובמסורין רמו ליבא, שרדי לא עזר כמסור לבניו
13 להקטנה לעצמה, אלא בקצין או נחמין לשחררה
14 - וחי הוא טעמ. ולא שרין להחיר כאן ומנח
15 שכיב מרע דהויא ליה במקטע. ולמעה לקיים
16 דרבי תמא איבא לבניו, אם היה כמסור לבניו.
17 **כליו** היה ליה כליו של מקנה - אבל אם היה
18 **שכיב** של קנה - והיה זוכה במנח
19 בחליפין, דומיא בהדיא בפרק קמא דקדושין
20 (בבב) ועבד כנעני נקח בחליפין, משום דחליפין
21 דעבד לבסוף, וכל הובא דכסף קני - חליפין נמי קני,
22 לבר מנשה, משום דבפחות משנה פורטה לא
23 מוקינא נפשה. כדאמר בירש קדושין (ג.א.), ומכאן
24 יש לחזיק דהלכה כרב דאמר בכליו של קנה
25 בפרק 'הובי' (בבא מציעא מזב), ועוד אמרין
26 תהם: 'מנא דשרר למקנייה ביה' - לאפקי
27 מרילי. ולא רמי ליה דאמר בפרק 'הובי' (גיטין
28 פה). דאמרי רבא 'וימנא דגו' ורעלם'
29 לאפקי

[דף ג' ע"א]

אתם – פֶּרַט לַתּוֹרָם אֶת שְׂאִינּוֹ שְׁלוֹ. מַה אֶת עֶבֶד לִיהֵא בְּתוֹרָם אֶת שְׂאִינּוֹ שְׁלוֹ, אוֹ בְּתוֹרָם אֶת שֶׁל חֲבִירוֹ? הַבְּקִיר כִּרְוֹ וּתְרוּמוֹ, וְחֹזֵר וְזָכָה בּוֹ, אִין תַּעֲבִדְיִניה בְּתוֹרָם אֶת שְׂאִינּוֹ שְׁלוֹ – אִין תְּרוּמוֹתוֹ תְּרוּמוֹת. וְאִין תַּעֲבִדְיִניה בְּתוֹרָם אֶת שֶׁל חֲבִירוֹ – תְּרוּמוֹתוֹ תְּרוּמוֹת.

נִשְׁמָעִינָא מִן הֵדָא: גִּבְבַּ תְּרוּמוֹת הַקֹּדֶשׁ וְאֶבְלָה – מִשְׁלֵם שְׁנֵי הוֹמְשִׁין וְקָרַן אֶחָד, שְׂאִין בְּהַקְדֵּשׁ תִּשְׁלֹמִי כְּפָל. מִנּוּ תוֹרָם? לֹא גִזְבַּר? הֲרֵי הוּא תוֹרָם אֶת שְׂאִינּוֹ שְׁלוֹ, וְאֶת אִמְרַת תְּרוּמוֹתוֹ תְּרוּמוֹת! הֲרֵי לִית טַעְמָא דְלָא בְּתוֹרָם אֶת שֶׁל חֲבִירוֹ. אוֹ נֹאמַר מֵאֵן הוּא תוֹרָם? בַּר לִוִּי! שְׁהַקְדִּישׁ תְּרוּמוֹת. וְהִתְגִּי רַבִּי הוֹשַׁעְיָא: אֶחָד הַמְּקַדֵּישׁ טְבִילוֹ, וְאֶחָד הַמְּקַדֵּישׁ תְּרוּמוֹתוֹ! אָמַר רַבִּי אִידִי: גִּזְבַּר – כְּמֵאֵן דְּאִינּוּן בְּעָלִים. וְדָלָא כְּרַבִּי יוֹסִי. דְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר: הוּא הַגִּזְבַּר, הוּא אַחֵר.

רַבִּי זְעִירָא, רַבִּי אַחָא, רַבִּי יוֹסִי, רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יְנָאי: אַתֶּם, גַּם אַתֶּם – לְרִבּוֹת שְׁלוּחָכֶם. מַה אַתֶּם בְּנֵי בְרִית, אַף שְׁלוּחָכֶם בְּנֵי בְרִית. **אתם** – עוֹשִׂין שְׁלִיחָה, וְאִין הִגּוֹי עוֹשֶׂה שְׁלִיחָה. רַבִּי יוֹסִי סָבַר מִימַר: אִין הִגּוֹי עוֹשֶׂה שְׁלִיחָה בְּגוֹי אַחֵר חֲבִירוֹ, הָא בְּיִשְׂרָאֵל – עוֹשֶׂה.

אָמַר לִיהֵא רַבִּי זְעִירָא: מִינִיהּ וּמִינִיהּ, **אתם** עוֹשִׂין שְׁלִיחָה וְלֹא בְּיִשְׂרָאֵל? וּדְכוּתָהּ, אִין הִגּוֹי עוֹשֶׂה שְׁלִיחָה אֶפְלוּ בְּיִשְׂרָאֵל!

הַתִּיב רַבִּי הוֹשַׁעְיָא: וְהָא מִתְּנִיתָא מְסִיעֵה לְרַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: וּמַה אִם יִרְצֶה הִגּוֹי הַזֶּה שְׁלֹא לְתוֹרָם פִּירוּתֵיו – אִינוּ תוֹרָם, הָא אִם רִצָּה – תוֹרָם!

[דף ג' ע"ב]

רַבִּי אַבָּא אָמַר: כְּמֵאֵמִין עַל יְדוֹ.

רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יְנָאי: יִשְׂרָאֵל שְׂאֵמַר לְלוֹי: "כּוֹר מַעֲשֵׂר יֵשׁ לָךְ בְּיָדִי" וְהִלֵּךְ אוֹתוֹ בֶּן לִוִּי וְעִשְׂאֵן תְּרוּמוֹת מַעֲשֵׂר עַל מְקוֹם אַחֵר, וְהִלֵּךְ יִשְׂרָאֵל וְנִתְּנָן לְבֶן לִוִּי אַחֵר – אִין לֹא עָלְיוֹ אֵלָא תְּרַעוּמוֹת. הֵדָא דְתִימָא: בְּשִׁנְתָּנוּ זֶה עַד שְׁלֹא עִשְׂאֵן זֶה. אָבַל אִם עִשְׂאֵן זֶה עַד שְׁלֹא נִתְּנָן זֶה – לֹא.

כְּהָדָא מִתְּנִיתָא, בִּיפְטֹל, אִם עַד שְׁלֹא תִרַם בִּיפְטֹל – אִין תְּרוּמוֹתוֹ תְּרוּמוֹת. וְאִם מִשְׁתַּרְם בִּיפְטֹל – תְּרוּמוֹתוֹ תְּרוּמוֹת. וְכוּלָּהּ מִינִיהּ? מִכִּינּוּן שְׂאֵמַר לוֹ: "כּוֹר מַעֲשֵׂר יֵשׁ לָךְ בְּיָדִי" – נַעֲשֶׂה שְׁלוּחֹ, נִמְצָא בְּתוֹרָם בְּרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

פֶּתַר לָהּ כְּרַבִּי יוֹסִי. דְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר: בְּעַל הַבֵּית שְׁתַּרְם אֶת הַמַּעֲשֵׂרוֹת – מַה שְׁעִשְׂה עִשׂוֹי.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ישראל שאמר לבן לוי: "בור מעשר יש לך בידוי" והילך את דמו – [אינו] הושיש לתרומת מעשר שבו.

כהדא אליפוסה יתב לרבי שמעון בר אבא מעשר. אמר ליה: "מתוקן הוא" אתא שאל לרבי יוחנן. אמר ליה: אליפוסה אחינו נאמן הוא.

רבי איסי בעי קומי דרבי יוחנן: כמאן? כרבי יוסי! דרבי יוסי אמר: בעל הבית שתתם את המעשרות – מה שעשה עשוי. אמר ליה: אין! בכליא קמת עליה.

[דף ד' ע"א]

למי נצרכה? לרבי יוסי. היידן רבי יוסי? הווא דתנינן תפון: הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו – יצא. רבי יוסי אומר: לא יצא. אמר רב מתנה: דרבי יוסי היא.

אמר רבי יוסי: תנינן סברין מימר: מה פליגינן רבי יוסי ורבנן? בקריאת שמע, דכתיב בה שמע. הא שאר כל המצות – לא.

מן מה דאמר רב מתנה: דרבי יוסי היא, הדיא אמרה: היא קריאת שמע, היא שאר המצות שבתורה. מאי טעמא דרבי יוסי? והאזנת למצותיו וגו' – שמע לאזניך מה שפיד מדבר.

אמר רב חסדא: לית כאן חרש! אשגרת לשון היא מתניתא. אמר רבי יוסי: מסתברא, יודי רב חסדא בתרומה דהיא דרבי יוסי.

אמר רבי בון: על כרחך אתמר דהיא דרבי יוסי! דתנינן: חמישתי קדמייתא, ולא תנינתא עמהון. ואין משום שאין תרומתן תרומה, והא תנינן חמישתי אחריתא ולא תנינתא עמהון! הרי סוף מימר: דרבי יוסי היא.

תפון תנינן: הכל תיבין בראייה חוץ מחרש שוטה וקטן. תברייא בשם רבי לעזר: למען ישמעון ולמען ילמדון.

עד דבון מדבר ואינו שומע. שומע ואינו מדבר? רבי הילא בשם רבי לעזר: למען ילמדון "ולמען" ילמדון.

אמר רבי יונה: הדיא אמרה: דלית כללין דרבי – כללין. דתנינא: חרש, וסברין מימר שומע ואינו מדבר – חרש. מדבר ואינו שומע – חרש.

והתנינן: חרש שחליץ, והחרשת שחלצה, והחולצת לקמן – חליצתה פסולה. ואמר רבי יוחנן: בשאין יכולין לומר. ואמר ואמרה. ותנינן: חרש שדיברו חכמים בכל מקום – שאינו לא שומע ולא מדבר.

הדיא מסייע לרבי יונה. דרבי יונה אמר: הדיא אמרה: דלית כללין דרבי – כללין.

[דף ד' ע"ב]

תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר: לְעוֹלָם אֵין תְּרוּמוֹתוֹ תְּרוּמָה עַד שְׂיבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת.

רַבִּי אֶבְיָא בַר כְּהֵנָא בְּשֵׁם רַבְּנָן: וְנֹחֵשֶׁב לְכֶם תְּרוּמוֹתְכֶם, אֵת שְׁכַתוּכֶם בּוֹ מִחֻשְׁבָּה – תוֹרֵם, וְאֵת שְׂאִין כְּתוּב בּוֹ מִחֻשְׁבָּה – אֵינוֹ תוֹרֵם. הִתִּיבוּן: הֲרֵי גוֹי שְׂאִין כְּתִיב בּוֹ מִחֻשְׁבָּה וְתוֹרֵם!

רַבִּי יוֹדָה בְּשֵׁם רַבִּי הִילָא: וְלֹא תִשְׂאוּ עָלָיו חֲטָא, אֵת שֶׁהוּא בְּנִשְׂיַאת עוֹן – תוֹרֵם. וְאֵת שְׂאִינוֹ בְּנִשְׂיַאת עוֹן – אֵינוֹ תוֹרֵם.

הִתִּיבוּן: הֲרֵי גוֹי אֵינוֹ בְּנִשְׂיַאת עוֹן וְתוֹרֵם! וְהִתְנִי רַבִּי הוֹשַׁעְיָא: עֲפוּיִם אֵין לְהֹן מִחֻשְׁבָּה! תַּמּוֹן – לְהַכְשִׁיר, וְכֵאֵן – לְתְרוּמָה.

רַבִּי אֶהָא, רַבִּי חִינְנָא בְּשֵׁם רַב כְּהֵנָא: כְּדַבְּרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר: אֵינוֹ תוֹרֵם – אֵינוֹ מְקַדֵּישׁ. וְלִמָּה לֹא אוֹמֵר כְּדַבְּרֵי מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר: תוֹרֵם – מְקַדֵּישׁ? בְּגִין דְּרַבִּי יְהוּדָא! דְּרַבִּי יְהוּדָא אוֹמֵר: תוֹרֵם וְאֵינוֹ מְקַדֵּישׁ! וְרַבִּי יוֹחֲנָן אוֹמֵר: אֶפִּילוּ בְּמֵאן דְּאָמַר אֵינוֹ תוֹרֵם – מְקַדֵּישׁ.

וּמַהוּ מְקַדֵּישׁ? עוֹלָה וְשְׁלָמִים. לְהִבְיָא חֲטָאת חֶלֶב – אֵינוֹ יִכּוֹל, שְׂאִין לוֹ חֲטָאת חֶלֶב. חֲטָאת דָּם – אֵינוֹ יִכּוֹל, שְׂאִין לוֹ חֲטָאת דָּם.

מַהוּ שְׂיבִיא קֶרֶבַן זִבְחָה וְקֶרֶבַן צִרְעָתָה? מֵאֲחֵר שֶׁהוּא חוֹבָה אֵינוֹ מְבִיא, אוֹ מֵאֲחֵר שֶׁהוּא מְטַמָּא בְּהֹן – מְבִיא? פְּשִׁיטָא לָךְ שֶׁהוּא מְבִיא.

מַהוּ שְׂיַעֲשֶׂה בְּהֹן שְׁלִיחָה? מֵאֲחֵר שֶׁהוּא מְטַמָּא בְּהֹן הוּא נַעֲשֶׂה בְּהֹן שְׁלִיחָה, אוֹ מֵאֲחֵר שְׂאִינוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלִיחָה לְכָל הַדְּבָרִים – אֵינוֹ נַעֲשֶׂה בְּהֹן שְׁלִיחָה?

הִתִּיב רַבִּי יוֹדָה: הֲרֵי יֵשׁ לוֹ טָבֵל דְּכַר תוֹרָה, אֵינוֹ פּוֹטֵר טָבֵלוֹ דְּכַר תוֹרָה! וְכֵאֵן אֵפֶּי עַל פִּי שֶׁהוּא מְטַמָּא בְּהֹן – אֵינוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלִיחָה.

מַהוּ שְׂיבִיא בִּיבּוּרִים? כְּרַבִּי יְהוּדָא דִּוּ אוֹמֵר: הוֹקְשׁוּ לְקַדְּשֵׁי הַגְּבוּל – אֵינוֹ מְבִיא. כְּרַבְּנָן דִּוּ אוֹמְרִין: הוֹקְשׁוּ לְקַדְּשֵׁי מְקַדֵּשׁ – מְבִיא.

מַהוּ שְׂיבִיא הַגִּינָה? מֵאֲחֵר שֶׁהִיא חוֹבָה – אֵינוֹ מְבִיא. אוֹ מֵאֲחֵר שֶׁהוּא מְשַׁנְּהוּ: לְשֵׁם שְׁלָמִים – מְבִיא? מַהוּ לְהִבְיָא פֶּסַח? מֵאֲחֵר שֶׁהוּא חוֹבָה – לֹא יָבִיא. אוֹ מֵאֲחֵר דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹדָה נִשְׂיָא: מְבִיא אֲדָם פֶּסַח בְּשֶׁאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה וּמְשַׁנְּהוּ לְשֵׁם שְׁלָמִים – מְבִיא!

מַהוּ שְׂיבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה? וְאֵין יִסְבוּר רַבִּי מֵאִיר מִכָּל מַעֲשְׂרוֹתֵיכֶם הוֹקְשׁוּ מַעֲשְׂרוֹת זֶה לָזֶה, בְּשֵׁם שֶׁהוּא וְאֵינוֹ מְבִיא מַעֲשֵׂר דְּגָן, כִּד הוּא [אֵינוֹ] מְבִיא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה.

מהו לעשות תְּמוּדָה? אין סבר רבי מאיר הוֹקְשׁוּ כָּל הַמַּעֲשֵׂרוֹת זֶה לָזֶה, בְּשֵׁם שְׁאוּאִינוּ! מִכִּיּוּ מַעֲשֵׂר דָּגָן – כִּךְ אֵינוּ מִכִּיּוּ מַעֲשֵׂר בַּהֶמְחָה. בְּשֵׁם שֶׁהוּא [אֵינוּ] מִכִּיּוּ מַעֲשֵׂר בַּהֶמְחָה – כִּךְ אֵינוּ עוֹשֶׂה תְּמוּדָה. וְיִסְבֹּר בְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן, דְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר: מַעֲשֵׂר בַּהֶמְחָה לִימֻד עַל כָּל הַקְּדוּשִׁים לְתְּמוּדָה! אֲלֵא בְּשֵׁם שֶׁהוּא [אֵינוּ] מִכִּיּוּ מַעֲשֵׂר דָּגָן, כִּךְ הוּא [אֵינוּ] מִכִּיּוּ מַעֲשֵׂר בַּהֶמְחָה. וּבְשֵׁם שְׁאוּאִינוּ! מִכִּיּוּ מַעֲשֵׂר בַּהֶמְחָה, כִּךְ אֵינוּ עוֹשֶׂה תְּמוּדָה. וּבְשֵׁם שְׁאוּאִינוּ מִמִּיר בּוֹ – כִּךְ אֵינוּ מִמִּיר בְּכָל הַקְּדוּשִׁים.

מהו שְׁיָהוּ חֵיבִין עַל

[דף ה' ע"א]

קְדָשָׁיו מִבְּחוּץ? בְּהֵנָּה אָמַר: אֵין חֵיבִין עַל קְדָשָׁיו מִבְּחוּץ. רַבִּי יוֹחֲנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לָקִישׁ אָמְרִי: חֵיבִין עַל קְדָשָׁיו מִבְּחוּץ. וְהָדָא דְכֵהֵנָּה – פְּלִיגָא דְרַבִּי יוֹדָא! דְּרַבִּי יוֹדָא פּוֹטֵר טְבִלוֹ דְּכַר תּוֹרָה. וְתִימַר אַבְי? בְּמֵאן דְּאָמַר מֵאִלְתֵּיהּ קָבְלוּ עֲלֵיהּ אֶת הַמַּעֲשֵׂרוֹת.

הַלְבָּה ב'

מִתְנִי' אֵין תּוֹרְמִין זִיתִים עַל הַשֶּׁמֶן, וְלֹא עֲנָבִים עַל הַיַּיִן. וְאֵם תְּרֻמוֹ, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: תְּרוּמַת עֶצְמֹן בְּהוֹן. וּבֵית הַלַּל אוֹמְרִים: אֵין תְּרוּמַתֵּן תְּרוּמָה.

גְּמָרָא תַפְּזֵן תְּנִינֵן: אֵין תּוֹרְמִין מִדְּבַר שְׁנַנְמָרְהָ מִלֵּאכְתּוֹ עַל דְּבַר שְׁלֵא נְנַמְרָה מִלֵּאכְתּוֹ. וְכֹא אֶת אָמַר הַכִּיּוֹן רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן: מִפְּנֵי גָזֵל הַשֶּׁבֶט. מַהוּ מִפְּנֵי גָזֵל הַשֶּׁבֶט? אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָא: מִפְּנֵי הַטּוֹרָה. הִנֵּעַ עֶצְמָה, שְׁהִיתָה שְׁעוּרָה שֶׁל אוֹרוֹ; נַחַת רוּחַ הוּא לְאָדָם לְהִיּוֹת פּוֹתֵשׁ כָּל שֶׁהוּא. הִנֵּעַ עֶצְמָה, שְׁהִיתָה שִׁיבְלִים! עַד כֵּאֵן קָשִׁי רַבִּי חֲנַנְיָא.

רַבִּי מְנָא לֹא אָמַר בְּן! אֲלֵא שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ לְתֵרוּם לְפִי שְׁמֹן, וְאֵינוּ תֵרוּם אֲלֵא לְפִי זִיתִים. הִנֵּעַ עֶצְמָה, שְׁתֵרוּם לְפִי הַשֶּׁמֶן! בְּדוֹן עֶבֶד בְּן, זְמַן הוֹרֵן לֹא עֶבֶד בְּן. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְחִבְרִיָה חֲמִי לִיה, וְאוֹמַר: זֶה מִתְפָּוִין לְרַבּוֹת, וְאֵני אֵיני מִתְפָּוִין לְרַבּוֹת.

הוֹקְיָה אָמַר: לֹא אָמְרוּ אֲלֵא זִיתִים עַל שְׁמֹן וְעֲנָבִים עַל הַיַּיִן, הֵא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים – לֹא.

אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: לֹא שְׁנִיָּא הוּא, אֲלֵא זִיתִים עַל שְׁמֹן, וְעֲנָבִים עַל הַיַּיִן, הֵא שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים – לֹא. [דף ה' ע"ב]
חִבְרִיָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן, וְאִפְּלוּ עַל אֶתְרָה. רַבִּי חֲנַנְיָא, רַבִּי אִימִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן: דְּבָרֵי בֵּית שְׁמַאי נַעֲשֶׂה כְּאוֹמַר: "הָרִי זֶה תְּרוּמָה" עֲלֶיהָ וְעַל שְׁלֻמְסֹן.

רַבִּי חֲנַנְיָא סָבַר מִימַר: בְּמִינוּ. אָמַר לִיה רַבִּי זְעִירָא: לֹא תִקְבַּל עֲלֶיךָ בְּן! מִפְּנֵין שְׂאָמַר "הָרִי זֶה" – נִפְטַר מִה שְׁבִידוֹ, וְהַשְׂאָר – הוֹלִין.

והולין פּוֹמְרִין אֶת הַטְּבֵל? אָמַר רַבִּי הֲנִנְיָא בְּרִיהַ דְּרַבִּי הֵלֵל: בְּאַחַתְּוּ מִפְּיֹן שְׁאָמַר "הָרִי זֶה" – נִפְטָר מִה שְׁבִידוֹ וְנִפְטָר מִה שְׁלֻמְפוֹן.

אָמַר רַבִּי הֲנִנְיָא: נִרְאִין הַדְּבָרִים בְּתְרוּמָה גְּדוּלָּה שֶׁהִיא נִיטְלַת מְאוּמָד. אָבֵל בְּתְרוּמַת מַעְשֵׁר – צָרִיכָה שֶׁתְּהֵא מְצוּמְצֻמַת בְּמִידָה בְּמִשְׁקָל וּבְמִנְיָן.

תַּמָּן תְּנִינָן: אִין תּוֹרְמִין מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר. תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי: וְאִם תֵּרַם מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר, בֵּין בְּשׁוּגָג בֵּין בְּמִזִּיד – מַה שְׁעֵשָׂה עֲשׂוּי. מַה אָמַר רַבִּי יוֹסִי הֲכֵא? וְמַה אִין תַּמָּן שְׁכּוּלוֹ הַפֶּסֶד לְכַהֲנִים – אֶתְּ אָמַר מַה שְׁעֵשָׂה עֲשׂוּי, הֲכֵא דְאִין פּוּלוֹ הַפֶּסֶד לְכַהֲנִים – לֹא כֹל שְׁכָן? אִשְׁכַּח תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי: אִין תּוֹרְמִין זִיתִים עַל שְׁמֹן וְלֹא עֲנָבִים עַל זֵינ. וְאִם תֵּרַם, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: תְּרוּמַת עֲצָמוֹן בְּהֵן. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: אִין תְּרוּמַתְּוּ תְּרוּמָה.

מִחֻלְפָּה שִׁיטְתִּיהַ דְּרַבִּי יוֹסִי תַּמָּן הוּא אָמַר: מַה שְׁעֵשָׂה עֲשׂוּי, וְכֵא הוּא אָמַר: אִין תְּרוּמַתְּוּ תְּרוּמָה! תַּמָּן – טוּמְאָה אֵינָה מְצוּיָה, וְאִין בְּנֵי אָדָם טוֹעִין לֹאמַר שֶׁתּוֹרְמִין וּמַעְשֵׁרִין מִזֶּה עַל זֶה. אָבֵל זִיתִים עַל הַשְּׁמֹן וְעֲנָבִים עַל הַזֵּין – מְצוּיִין הֵן, וְאִם אָמַר אֶתְּ בֵן, אֵף הוּא סָבַר מִימַר: שְׁמוּתָּהּ לְתֵרוֹם זִיתִים עַל שְׁמֹן וְעֲנָבִים עַל הַזֵּין.

[דף ו' ע"א]

הַלְכָה ג'

מִזְנֵי אִין תּוֹרְמִין מִן הַלֶּקֶט, וּמִן הַשְּׂכַחָה, וּמִן הַפְּאֵה, וּמִן הַתְּפָקָר, וְלֹא מִמַּעְשֵׁר רֵאשׁוֹן שְׁנִימָלָה תְּרוּמָתוֹ, וְלֹא מִמַּעְשֵׁר שְׁנִי וְהַקֹּדֶשׁ שְׁנִימָלָה.

וְלֹא מִן הַחַיִּיב עַל הַפְּטוּר, וְלֹא מִן הַפְּטוּר עַל הַחַיִּיב.

וְלֹא מִן הַתְּלוּשׁ עַל הַמְּחוּבָּר, וְלֹא מִן הַמְּחוּבָּר עַל הַתְּלוּשׁ. וְלֹא מִן הַקֹּדֶשׁ עַל הַיָּשׁוּן, וְלֹא מִן הַיָּשׁוּן עַל הַקֹּדֶשׁ.

וְלֹא מִפִּירוֹת הָאֶרֶץ עַל פִּירוֹת הוֹצֵה לְאֶרֶץ, וְלֹא מִפִּירוֹת הוֹצֵה לְאֶרֶץ עַל פִּירוֹת הָאֶרֶץ. וְאִם תֵּרַמוּ – אִין תְּרוּמַתְּוּ תְּרוּמָה.

גְּמָרָא רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יֵנָאי: זֶה אֶחָד מִשְׁלֹשָׁה מִקְרִיּוֹת מְחַוְרִין בְּתוֹרָה. וְכֵא הֵלֵוִי כִי אִין לוֹ חֵלֶק וְנִחְלָה עִמָּךְ (דברים יד, כט) מִמֵּה שְׁנִישׁ לָךְ וְאִין לוֹ – אֶתְּ חַיִּיב לִיתֵן לוֹ. יֵצֵא הַבְּקָר שֶׁיִּדָּד וְיִדוּ שְׁוִין בֹּ. הִיא לֶקֶט, הִיא שְׂכַחָה, הִיא פִּיּאָה, הִיא הַתְּפָקָר.

ולא כבר תננית הן פולקוּן? כן היא מתניתא, ולא מפירות שהביאו שלישי על פירות שלא הביאו שלישי. ואם תרם – תרומתו תרומה. על דעתיה דהוקיה – במחלוקת. על דעתיה דרבי יוחנן – דברי הכל.

הַלְכָה ד'

מתני' חֲמִשָּׁה לֹא יִתְּרוּמוּ, וְאִם תָּרְמוּ – תְּרוּמַתָּן תְּרוּמָה. הַאֵילִם, וְהַשִּׁיבּוֹר, וְהָעָרוֹם, וְהַפּוּמָא, וּבְעַל קָרִי, לֹא יִתְּרוּמוּ. וְאִם תָּרְמוּ – תְּרוּמַתָּן תְּרוּמָה.

אין תורמין לא במדה, ולא במשקל, ולא במזנין. אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המזנין. אין תורמין בפל ובקופה שהן של מידה. אבל תורם הוא בהן חציין או שלישן. לא יתרום בפאה חצייה שהצייה מידה.

גמרא וְשׁ מִהֶן מִפְּנֵי הַבְּרָכָה. וְיֵשׁ מִהֶן שְׂאִין יְכוּלִין לְתָרוֹם מִן הַמּוֹבְהָר. הַאֵילִם וְהָעָרוֹם וּבְעַל קָרִי – מִפְּנֵי הַבְּרָכָה. הַפּוּמָא וְהַשִּׁיבּוֹר וְהַשִּׁיבּוֹר – שְׂאִין יְכוּלִין לְתָרוֹם מִן הַמּוֹבְהָר.

אבא בר רב הונא אמר: שתוי – אל ותפלל, ואם התפלל – תפילתו תחנננים. שיבור – אל ותפלל, ואם התפלל – תפילתו גידופין. איזו שתוי? כל ששתה רביעית. שיבור? ששתה יותר.

[דף ו' ע"ב]

תמן אמרי: כל שאינו יכול לדרב לפני המלך. רבי זעירא בעי קומי רבי איסי. שיבור מהו שיבְרָךְ? אמר ליה: וְאֶכְלֶת וְשִׁבְעַת וּבִרְכָתָא. ואפילו מודמם. לא צורכה דלא, מהו שיבְרָךְ שמע? אמר אבא בר אבין: חד חסיד שאל לאלהו: זכור למוב, ערום מהו שיבְרָךְ שמע. אמר ליה: וְלֹא יִרְאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר – עֲרוֹת דִּיבּוֹר. תני הוקיה: בין לקרות, בין לברך.

תמן תנינן: המונה – משובח, והמודד – משובח הימניו, והשוקל – משובח משלשתן. וכא את אמר בן? אמר רבי יהושע בן לוי: פאן – בתרומה גדולה. פאן – בתרומת מעשר.

ותני בן: אלעזר בן גומל אמר: מנין שאין תורמין לא במידה ולא במשקל ולא במזנין? תלמוד לומר: וְנִחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמוֹתְכֶם. במחשבה את תורם, ואין את תורם במידה ובמשקל ובמזנין. מה תרומה גדולה – במחשבה, אף תרומת מעשר – במחשבה.

והא תנינן: אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המזנין אמר רבי לעזר: ביני מתניתא, מודד אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו, ובלבד שלא יתרום במידה. שוקל אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו, ובלבד שלא יתרום במשקל. מונה הוא אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו, ובלבד שלא יתרום במזנין.

[דף ז' ע"א]

הַלְכָה ה' מַתְנִי אֵין תּוֹרְמִין שְׁמֹן עַל זֵיתִים הַנִּכְתְּשִׁין. וְלֹא יוּן עַל עֲנָבִים הַנִּדְרָכוֹת. וְאִם תֵּרַם – תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה, וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם. הָרֵאשׁוֹנָה – מִדְּמַעַת בְּפָנֶי עֲצֻמָּה וְחֵיבִים עֲלֶיהָ חוֹמֶשׁ, אֲבָל לֹא שְׁנִייה. וְתוֹרְמִין שְׁמֹן עַל זֵיתִים הַנִּכְבָּשִׁים, וְיוּן עַל עֲנָבִים לְעִשׂוֹתָן צִימוּקִין.

מִי שֶׁתֵּרַם שְׁמֹן עַל זֵיתִים לְאֲכִילָה, וְזֵיתִים עַל זֵיתִים לְאֲכִילָה, וְיוּן עַל עֲנָבִים לְאֲכִילָה, וְעֲנָבִים עַל עֲנָבִים לְאֲכִילָה, וְנִמְלָךְ לְדוֹרְכָן – אֵין צְרִיךְ לְתֵרוֹם.

אֵין תּוֹרְמִין מִדְּבַר שֶׁנִּגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ עַל דְּבַר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ, וְלֹא מִדְּבַר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ עַל דְּבַר שֶׁנִּגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ, וְלֹא מִדְּבַר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ עַל דְּבַר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ. וְאִם תֵּרַם – תְּרוּמָתָן תְּרוּמָה.

גמרא תַּמּוֹן תַּנְיִנִין: אֵין תּוֹרְמִין מִדְּבַר שֶׁנִּגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ עַל דְּבַר שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מִלְאֲכָתוֹ וְכוּ'. וְכֹא אֶת אֲמַר הֵכֵן! רַבִּי אִילָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מִפְּנֵי גֵדֵר מִי הַטָּאֵת, שֶׁלֹּא יְהוּ מִי הַטָּאֵת בְּמִלִּין. מִי חִמִּיר? גִּזְלַת הַשֶּׁבֶט, אוֹ גֵדֵר מִי הַטָּאֵת? נִשְׁמַעֵינָא מִן הַדָּא: זֵיתִין עַל זֵיתִין וְהוּא עֵתִיד לְכוֹתֶשׁוּן, עֲנָבִים עַל עֲנָבִים וְהוּא עֵתִיד לְדוֹרְכָן – תְּרוּמָה וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם. הֲרֵי יֵשׁ כָּאֵן גִּזְלַת הַשֶּׁבֶט וְגֵדֵר מִי הַטָּאֵת. וְתַנִּי עֲלֶיהָ: תְּרוּמָה וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם! הַדָּא אֲמַרְה: שֶׁגֵדֵר מִי הַטָּאֵת – חִמִּיר מִגִּזְלַת הַשֶּׁבֶט.

מַה אֲמַר רַבִּי יוֹסִי הֲכֵא? וּמַה אֵין רַבִּי מֵאִיר דְּמִיִּקֵּל בְּגִזְלַת הַשֶּׁבֶט – מַחֲמִיר בְּגֵדֵר מִי הַטָּאֵת, רַבִּי יוֹסִי דְּמַחֲמִיר בְּגִזְלַת הַשֶּׁבֶט – לֹא כֹל שֶׁכֵּן דוּ מַחֲמִיר בְּגֵדֵר מִי הַטָּאֵת! אֲשַׁכַּח תַּנִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי: אֵין תּוֹרְמִין זֵיתִים עַל שְׁמֹן, וְלֹא עֲנָבִים עַל יוּן, וְאִם תֵּרַם – תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה וְאֵין צְרִיךְ לְתֵרוֹם שְׁנִייה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אֲמַר, בֵּית שְׁמַאֵי אוּמְרִים: תּוֹרְמִין. וּבֵית הֵלֵל אוּמְרִים: אֵין תּוֹרְמִין. הַכֹּל מוֹדִים, שְׂאֵם תֵּרַם – שְׂאֵין צְרִיךְ לְתֵרוֹם שְׁנִייה.

[דף ז' ע"ב]

הוּי רַעֲיוֹן, רַבִּי מֵאִיר מִיִּקֵּל בְּגִזְלַת הַשֶּׁבֶט, וּמַחֲמִיר בְּגֵדֵר מִי הַטָּאֵת. רַבִּי יוֹסִי מַחֲמִיר בְּגִזְלַת הַשֶּׁבֶט, וּמִיִּקֵּל בְּגֵדֵר מִי הַטָּאֵת.

תַּמּוֹן תַּנְיִנִין: רַבִּי יוֹסִי אֲמַר: שְׁשֵׁה דְּבָרִים מִקּוּלֵי בֵּית שְׁמַאֵי וּמַחֲמִיר בֵּית הֵלֵל. הָעוֹף עוֹלָה עַל הַשׁוּלְחָן עִם הַגְּבִינָה וְאִינוּ נֶאֱכָל; בְּדָבְרֵי בֵּית שְׁמַאֵי. וּבֵית הֵלֵל אוּמְרִים: לֹא עוֹלָה וְלֹא נֶאֱכָל. תּוֹרְמִין זֵיתִים עַל שְׁמֹן, וְעֲנָבִים עַל יוּן; בְּדָבְרֵי בֵּית שְׁמַאֵי. וּבֵית הֵלֵל אוּמְרִים: אֵין תּוֹרְמִין. אֲמַר רַבִּי מְנָא: לֵית כָּאֵן זֵיתִים עַל שְׁמֹן, אֲלָא שְׁמֹן עַל זֵיתִים. דְּהֵיא – דְּרַבִּי יוֹסִי. דְּרַבִּי יוֹסִי אֲמַר: תְּרוּמָה וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם – בְּשְׂאֵין הָרֵאשׁוֹנָה קִיּוּמָת. אֲבָל אִם הָרֵאשׁוֹנָה קִיּוּמָת – קוֹרָא לָהּ שֵׁם וְדִין.

תְּנִי: שְׁנֵייהָ לֹא תֹאכַל עַד שִׁיּוּצִיא עֲלֶיהָ תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת רֵאשׁוֹנָה. מַה הִיא? מַה מִּזֵּה דִתְנִי: הַזֶּה וְעֵשָׂה זֵיתִים רֵאשׁוֹנִים שָׁמֶן, וְעֲנָבִים יוֹן – קוֹרֵא שֵׁם וְאִין צְרִיף לְתָרוּם שְׁנֵייהָ.

[דף ח' ע"א]

הֲדָא אָמְרָה: שֶׁהוּא צְרִיף לְקָרוֹת שֵׁם לְמַעֲשָׂרוֹתָיו.

תְּנִינֵן דְּבִתְרָה: אִין תּוֹרְמִין מִדְּבַר שְׁנִנְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ עַל דְּבַר שְׁלֵא נִנְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ. וְהָכָא לְשַׁעֲבַר. הָא לְכַתְּחִילָה – לֹא. וְכָא – אֲפִילוּ לְכַתְּחִילָה! אִין תִּימַר שְׁנֵייהָ הִיא מִדְּבַר שְׁנִנְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ, הָא תְּנִינֵן: הַפֶּרֶד וְהַצְּמוּקִים וְהַתְּרוּבִין – מִשְׁיַעֲמִיד עֲרִימָה. רַבִּי יוֹסִי בֶן יוֹסִי בִּשְׁם רַבִּי יִצְחָק בֶּן לְעִזָּר: אִין לָךְ אָסוּר מִדְּבַר שְׁנִנְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ עַל דְּבַר שְׁלֵא נִנְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ אֲלָא גִזְרִין וְיַקְבֵּי בְּלִבְדָּ.

לְפִי מַה הוּא תּוֹרֵם? לְפִי שְׁמֵנֵן אוּ לְפִי אוֹכְלֵן? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אֵייתִיתָהּ מִדְּחִילָפִי. רַבִּי אֹמְרִי: לְפִי שְׁמֵנֵן. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אֹמְרִי: לְפִי אוֹכְלֵן. אֲבָל לֹא עַל גְּרַעֲיִינְהוּן. חֶבֶל מוֹדִים בְּכֹלֹכְסִין – שְׁהוּן תּוֹרְמִין לְפִי אוֹכְלֵן, אֲבָל לֹא עַל גְּרַעֲיִינְהוּן.

הַנְּנִיחַ בְּעֵי: וְאִף לְעִנֵּין שְׁבֵת בֶּן? אֲשַׁכַּח תְּנִי, רַבִּי אֹמְרִי: בְּרַבִּיעִית. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אֹמְרִי: בְּגִרוּנָרוֹת.

אָמַר רַבִּי הַנְּנִיחַ בְּשֵׁם רַבִּי הַלֵּל: וְאִף אֲנִין נְמִי תְּנִינֵן הֲדָא, דְּמִסִּיעַ לְהֲדָא דִּתְנִי רַבִּי הוֹשִׁיעָא: זֵיתִים עַל זֵיתִים וְהוּא עֵתִיד לְכַתְּשׁוֹ, עֲנָבִים עַל עֲנָבִים וְהוּא עֵתִיד לְדוֹרְכֵן – תְּרוּמָה וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם. וְתְּנִינֵן: מִי שְׁתָּרַם שָׁמֶן עַל זֵיתִים לְאֲכִילָה. זֵיתִים עַל זֵיתִים לְאֲכִילָה. יוֹן עַל עֲנָבִים לְאֲכִילָה. וְעֲנָבִים עַל עֲנָבִים לְאֲכִילָה. וְנִמְלֵךְ לְדוֹרְכֵן – אִינוּ צְרִיף לְחִזּוֹר וְלִתְרוֹם. מִפְּנֵי שְׁנִמְלֵךְ. הָא לֹא נִמְלֵךְ – תְּרוּמָה וְיַחֲזוֹר וְיִתְרוֹם.

רַבִּי אִימִי בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: וְנִחְשַׁב לְכֶם תְּרוּמַתְכֶם בְּדָגָן מִן הַגֶּרֶן. מִפּוֹה שְׁהוּא מִצִּיחָא אֵת בְּנֵי לְוִי לְתָרוּם מִן הַגְּמוּר. הֲדָא אָמְרָה: שְׂאֵם נִתַּן לוֹ שְׁבָלִים – מַעֲשָׂרוֹתָיו מַעֲשֵׂר⁵.

הִיאַי בַּר אֲדָא בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁהַקְדִּימוּ בְּשִׁיבְלִין – אָסוּר לֹכַל מִפְּנֵי עֲרָאִי. וּמַה טַּעַם? אֵת

[דף ח' ע"ב]

קִדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תַחֲלָלוּ וְלֹא תִמּוֹתוּ.

מַהוּ שְׁיַלְקוּ עַל טְבָלוֹ דְּבַר תּוֹרָה? רַבִּי אֲשִׁיאֵן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָה: מִתְּנִיתָא אָמְרָה בְּזוּ אִין לֹקִין עַל טְבָלוֹ דְּבַר תּוֹרָה. דִּתְנִינֵן תַּמּוּן: תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר – שְׁוֵה לְבִיפּוּרִים בְּשִׁנֵּי דְרַכִּים, וְלִתְרוּמָה בְּשִׁנֵּי

דְּרָכִים. נִיטְלַת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא, וְשֵׁלָא מִן הַמוֹקֵף – בְּבִיכּוּרִים. וְאוֹסְרֵת מִן הַגְּזֵרָן, וְיֵישׁ לָהּ שִׁיעוּר – בְּתֵרוּמָה. אֵיִת לָךְ מִימֵר: אוֹסְרֵת מִן הַגְּזֵרָן? לֹא, לְאַחַר מִירוּחַ. הִדָּא אָמְרַה: שְׂאִין לֹקִינן עַל מִכְלוֹ דְּבַר תּוֹרָה.

הֲדָרִין עֲלֵךְ חֲמֻשָּׁה לֹא יִתְרוֹמוּ

פֶּרֶק שִׁנִּי

הַלְכָה א' מִתְנִי' אֵיִן תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא. וְאִם תִּרְמוּ – תִּרְוּמָתָן תִּרְוּמָה. בְּאַמַּת אָמְרוּ: הַעֵיגוּל שֶׁל דְּבִילָה שְׁנַמְטָא מִקְצָתוֹ – תּוֹרֵם מִן הַטְּהוֹר שִׁישׁ בּוֹ עַל הַטְּמֵא שִׁישׁ בּוֹ. וְכֵן אֲגִידָה שֶׁל יֶרֶק, וְכֵן עֲרֻמָּה.

הֵיוּ שְׁנֵי עֵיגוּלִים, שְׁנֵי אֲגוּדוֹת, שְׁתֵּי עֲרִימוֹת, אַחַת טְהוֹרָה וְאַחַת טְמֵאָה – לֹא יִתְרוֹם מִזֶּה עַל זֶה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא.

אֵיִן תּוֹרְמִין מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר. וְאִם תִּרְם, שׁוֹגֵג – תִּרְוּמָתוֹ תִּרְוּמָה. מִזִּיד – לֹא עֲשֵׂה בְּלוּם. וְכֵן בֵּן לִזְי שְׁהִיה לֹא מְעַשֵּׂר טְבֵל הִיָּה מִפְּרִישׁ עֲלָיו וְהוֹלֵךְ, שׁוֹגֵג – מַה שֶּׁעֲשֵׂה עֲשׂוּי. מִזִּיד – לֹא עֲשֵׂה וְלֹא בְּלוּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִיָּה יוֹדֵעַ בּוֹ מִתְחִילָה, אֵפֶּךָ עַל פִּי שֶׁהוּא שׁוֹגֵג – לֹא עֲשֵׂה וְלֹא בְּלוּם.

הַמְטַבֵּיל בְּלוּם בְּשֶׁבֶת, בְּשׁוֹגֵג – יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. וּמִזִּיד – לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן.

הַמְעַשֵּׂר וְהַמְכַשֵּׁל בְּשֶׁבֶת, בְּשׁוֹגֵג – יֹאכֵל. מִזִּיד – לֹא יֹאכֵל. הַנוֹטֵעַ בְּשֶׁבֶת, שׁוֹגֵג – יִקְיִים. מִזִּיד – יַעֲקוֹר. וּבְשִׁבְעִיעִית, בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מִזִּיד – יַעֲקוֹר.

גְּמֵרָא אֵיִן תּוֹרְמִין מִן הַטְּהוֹר כּוּי. רַבִּי יוֹהָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יֵנָאי: וְנִחְשָׁב לְכֶם תִּרְוּמַתְכֶם בְּדָגָן מִן הַגְּזֵרָן וּכְמִלְאָה מִן הַקֶּבֶב. מַה יִּקַּב אֲפֹשֶׁר שִׁיָּהָא מִקְצָתוֹ טְמֵא וּמִקְצָתוֹ טְהוֹר? וְזֶה אֵפֶּךָ עַל פִּי שְׂאֲפֹשֶׁר, לְמִדֵּין אֲפֹשֶׁר מִשְׂאֵי אֲפֹשֶׁר.

מַעֲתָה, לֹא יְהֵא תִרְוּמָתוֹ תִּרְוּמָה! מִמְּנוּ בְּתִיב.

כָּל הַדְּרָכִים – לְמִדֵּין וּמִלְמִדֵּין. תִּרְוּמַת מְעַשֵּׂר – הִיא מְלֻפְדֵּת וְאֵינָה לְמִידָה. תִּרְוּמַת מְעַשֵּׂר לִמְדָה עַל תִּרְוּמָה גְּדוּלָה שֵׁלָא תִּהְיֶה נִיטְלַת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא, וְהִיא נִיטְלַת מִן הַטְּהוֹר עַל הַטְּמֵא. מִנְיִין? רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם חֲזַקְיָה, רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי יֵנָאי: וְנִתְתֶם מִמְּנוּ אֶת תִּרְוּמוֹת ה' לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן. עֲשֵׂה שִׁנְתָנוּ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן בְּכַוִּנָתוֹ.

בְּהֵנָא אָמַר מִכָּל חֲלָבוֹ אֶת מִקְדָּשׁוֹ מִמְּנוּ – טוֹל מִן הַמְּקוּדָשׁ שְׂבוּ.

תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שהיא ניפלת מן המוקף והיא ניפלת שלא מן המוקף. מניין שתרומת מעשר ניפלת שלא מן המוקף?

[דף ט' ע"א]

מכל מעשרתיכם – אחד ביהודה ואחד בגליל.

תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה – שלא תהא ניפלת אלא מן הגמור. ואף היא ניפלת מן הגמור. תרומת מעשר ניפלת מן הפהור על הפהור, ומן הפטוא על הפטוא. מן הפהור על הפטוא, ואינה ניפלת מן הפטוא על הפהור.

רבי נחמיה אומר: בשם שאינה ניפלת מן הפטוא על הפהור – כך אינה ניפלת מן הפטוא על הפטוא. ומודה רבי נחמיה בדמיי.

עד דדון בששהיה לו מאותו הפיו. לא היה לו מאותו הפיו? נשמעינא מן הדא: רבי הנינא ענתונא סלק עם רבי ועירה לחמת גרר. וכן היה קלוקין. בעי מתקנא מיום להבריה. אומר ליה: לית אנן צריכין חששין ליחידאי! אית לך מימר בששהיה לו מאותו הפיו?

באמת. אומר רבי ליעזר: כל מקום ששנינו "באמת" – הלכה למושה מסיני.

עיוגול של דבילה שנטמא מקצתו. מכיין שנטמא מקצתו, אין כולו טמא במהובר? במי פירות היא מתניתא.

ואין סופו ליחלק ולעשותו שנים? תיפתר, שקרא לה שם במהובר.

וכן אגודה של ירק. מתניתין שנטמאת ועודה אגודה. אבל נטמאת קלחין ואגדן – לא בדא. ואין סופה ליחלק ולעשות שנים? תיפתר שקרא לה שם במהובר. אגד שנטמא והתירו ואגדו מהו?

וליתני "עיוגול" ולא ליתני "אגודה". ליתני "אגודה" ולא ליתני "ערימה"!

אילו תנינן "עיוגול" ולא תנינן "אגודה", תנינן אמרין: "עיוגול" שפולו גוף אחד – תורם. "אגודה" שאין פולו גוף אחת – אינו תורם. הוי, צורכה מיתני "אגודה".

ואילו תנינן "אגודה" ולא תנינן "ערימה", תנינן אמרין: "אגודה" שפולו תפוישה אחת – תורם. "ערימה" שאין פולו תפוישה אחת – אינו תורם. הוי, צורכה מיתני "עיוגול" וצורכה מיתני "אגודה" וצורכה מיתני "ערימה".

מכין דתנינן: הוי שני עיוגולין ושתי אגודות ושתי ערימות, מה צורכה דההיא דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ונחשב לכם תרומתכם כדגן וגו'

[דף ט' ע"ב]

אָמַר רַבִּי הֵיכָּה בַר אֲדָא: בְּעֵרִימָה שֶׁל קִישׁוּאִין וְדַלּוּעִין הִיא מִתְנִיתָא.

הָיָה שְׁנֵי עֵיגוּלִין, אֶחָד מִקְצָתוֹ טָמֵא, וְאֶחָד מִקְצָתוֹ טָהוֹר, מַהוּ שְׂוִיתָרוּם מִזֶּה עַל זֶה? יִיבָא כְּהָדָא: הָיָה לְפָנָיו שְׁנֵי בְרִיִּים, אֶחָד הַפְּרִישׁ מִמֶּנּוּ מִקְצַת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, וְאֶחָד הַפְּרִישׁ מִמֶּנּוּ מִקְצַת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת מַהוּ שְׂוִיתָרוּם מִזֶּה עַל זֶה?

תְּלִמִּידוֹי דְרַבִּי הֵיכָּה שְׁאֵלֹזן לְרַבִּי הֵיכָּה רַבְּהִי, וְאָמַר לוֹזן: הַבְּסִיל חִבֵּק אֶת יָדָיו וְאָכַל אֶת בְּשָׂרוֹ (קהלת ד, ח).

רַבִּי לְעֹזַר בְּשֵׁם רַבִּי הֵיכָּה רַבְּהִי: אֵינן תּוֹרְמִין וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

הָרִי שֶׁהֵבִיא מִיַּיִן הַרְבֵּה בְּקוֹפָה, וְכַרוֹב מִלְּמַעַלָן וְכַרוֹב מִלְּמַטָּן, וְדָבָר אַחֵר בְּאֲמִצְעָה – אֵינן תּוֹרְמִין וְלֹא מַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. הֲדָא דְתִימָא בְּשָׂאִין שֵׁם חֶלֶל. אֲבָל אִם יֵשׁ שֵׁם חֶלֶל – תּוֹרְמִין וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה.

כָּל בֵּית הַגִּיתוֹת – אֶחָד. כָּל בֵּית הַגְּרָנוֹת – אֶחָד. תְּנִי, אָמַר רַבִּי יוֹדָה: וְהוּא שְׂתֵּהָא תּוֹפְסַת הַגּוֹרָן בְּאֲמִצְעָה. עַד בְּדוֹן חֵיטָיִן. אֲפִילוּ קִשׁוּ? וְאֲפִילוּ תְּבִין? רַבִּי חֲנִי בְּעֵי קוּמֵי רַבִּי יוֹסִי: הֵיכָּה טָמֵא בְּאֲמִצְעָה? אָמַר לֵיהּ: וְהֵיכָּה נוֹשָׁף.

חֲבַרְיָא בְּעֵין קוּמֵי רַבִּי יוֹסִי: הֵיכָּה מִפְּהָ בְּאֲמִצְעָה? אָמַר לוֹזן: וְהֵיכָּה חֲמִשָּׁה שְׁקִין בְּגוֹרָן! דְּתַנִּי: חֲמִשָּׁה שְׁקִין בְּגוֹרָן –

[דף י' ע"א]

תּוֹרְמִין וּמַעֲשָׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. תְּנִי, רַבִּי אֵילְעָאי אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי לְעֹזַר: תּוֹרְמִין מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בְּלֵה. בִּיצָה? כִּבֵּשׁ זֵיתִים בְּטוּמְאָה וְהוּא רוֹצֵה לְתוֹרְמִין בְּטָהֳרָה – מִכֵּיּא מִשְׁפָּךְ שָׂאִין בְּפִיו כִּבִּיצָה וּמְמַלָּא אוֹתוֹ זֵיתִים, וְנֹתְנֵהוּ עַל פִּי חֵבִית, וְנִמְצָא תוֹרֵם מִן הַמוּקָף.

לְמָה לִּי פְּחוֹת מִכִּבִּיצָה, אֲפִילוּ כִּבִּיצָה? לֹא פִירוּרִין אֵינִין? שְׂלֵא וְטָמֵא זֵיתִים הַרְבֵּה.

אָמְרוּ לוֹ: אֵינן לָךְ כָּל לַח קְרוּי לַח, אֲלֵא יַיִן וְשֶׁמֶן בְּלֶבֶד.

הֵיכָּה עֲבִידָה? קוֹרָה אַחַת לְשְׁנֵי בּוֹרוֹת. שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד. נִיחָא קוֹרָה אַחַת לְשְׁנֵי בּוֹרוֹת. אֲלֵא שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד, לֹא מִתּוֹךְ שְׁנַטְמָאָה מִקְצָתָן נְטָמָאָה בּוֹלָף? רַבִּי לֹא בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזַר: תִּפְתָּר, שְׂתֵּהָא לְבָבוֹ לְעֵשׂוֹתוֹ תְּפוּשָׁה אַחַת, וְנִמְלָךְ לְעֵשׂוֹתוֹ שְׁתֵּי תְּפוּסוֹת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: הֲדָא דְתִימָר, כְּשֶׁנְּטָמָא מִשְׁוִשְׁלָה וּמִשְׁוִיָּקָפָה שְׂכַבֵּר נִרְאוּ לְתוֹרְמִין בְּטָהֳרָה.

אֲבָל אִם נְטָמָא עַד שְׂלֵא שְׂוִיָּה וְעַד שְׂלֵא קִיפָה – לֹא בְּדָא.

מסכת בליים קמא פרק שני

א. כלי נתר, בית שמאי אומרים: מטמאין מתוכן ומאורין ככלי חרש, ומאחוריהן ככלי שטף. ובית הלל אומרים: כלי נתר הרי הן ככלי חרש לכל דבר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בלשון אחרת. בית שמאי אומרים: מטמאין בכלי חרש ובכלי שטף. ובית הלל אומרים: הרי הן ככלי חרש לכל דבר. הדקין שבכלי חרש - יושבין שלא מסמכין, שעורן בכדי סיכת קטן עד לוג, לוג כלמטה הימנו. מלוג ועד סאה ברביעית סאה כלמטה הימנו מסאה, ועד סאתים כחצי לוג סאתים כלמטה הימנו. מסאתים ועד שלש, ועד חמש סאין בלוג, וחמש ולמעלה כלמטה הימנו. רבי עקיבה אומר: מלחמיות ועד חצבים גדולים בלוג. מכאן ואילך בלוג. נשתקעו דברים ולא נאמרו. רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אמרו: חצבים גדולים. שני לוגין. הפכין הגלילין והחבינונת שביהודה - יש להן קרקרות ואין להן דפנות. הסילונונת והקרמיון שעשה בהן בית קבול מים, או צרורות טמאין או לולגין פרוסה טהורה מגפפת - הרי זו טמאה. הכסא והספסל וכל מדרס כלי חרס - טהורין. רבי יוסי אומר: טמאים. לגין פרוצה - טהורה. מגפפת - טמאה. משפך של מתכת, בין של בעלי בתים ובין של רוכלין ומגופת היוצרים, את שהוא פותח בה - טהורה, ושהוא גומר בה - טמאה. ורבי נחמיה אומר: חלוף הדברים. ושל עץ

ושל עצם ושל זכוכית של בעלי בתים - טהור, ושל רוכלין - טמא, מפני שהוא כשל מדה; דברי רבי יהודה בן בתירה. ורבי עקיבה אומר: מפני שהוא מטה על צדו ומריח בו ללוקח. כסוי כדי יין וכדי שמן וכסוי חביות וניירות שמשתמש בהן עראי ומשליכן - טהורין. ואם התקינו לתשמיש - טמאין. כסוי אלפס, בזמן שנקוב ויש לו חדוד - טהור, ואין לו חדוד - טמא, מפני שמסננת לתוכו את הירק. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מפני שהופכה עליו את הרוקמה³. זה הכלל: כל המשמש כפוי בכלי חרס - טהור.

ב. גסטרך שנסדקה בכבשן, כיצד משערין אותה? אם היא שכריה שוין ותוכה מאדים, בידוע שעד שלא נגמרה מלאכתה נסדקה. בית תבלין של עץ העשוי מגורות מגורות, ואין לו לזבזב נטמא אחד מהן במשקה - הוא טמא וחברו טהור. ובשרץ - כלו טמא. הרחב שלו - רבי יוסי אומר משם רבי יוחנן בן גורי: חולקין את עביו. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור - טהור. גסטרך - שעורה כמוציא משקה. נפלו משקין - נדון כאחורים. קבעו במסמר - חבור לטמאה ולהזאה. תקעו - חבור לטמאה ואין חבור להזאה. נוטל ונותן - אין חבור לא לטמאה ולא להזאה.

ג. מסרק של צרצור⁴, רבי אליעזר אומר: אין מטמא באויר. וחכמים אומרים: מטמא באויר. העשוי לכף ולכף, כגון הכבכב,

⁴ צרצור - הוא כלי חרס שעושים על פיו כפוי שיש בו נקבים קטנים כעין כברה, כדי שייכנס על ידי הנקבים אויר לתוך הכלי ולא יתעפשו הפנים, והמעררה ממונו מים, הפנים נשפכים על ידי הנקבים הצרים. וסביב כפוי זה בולטים שנים בשני המסרק לנוי.

¹ שוליי הכלי.

² צנורות.

³ במשניות בליים (פרק ב, משנה ה) התרסה היא: 'הרונקיי. ופרש רבי עובדיה ברמינורא (וכן בפרוש המשניות לרמב"ם): 'הירקות לאהר שנתבשלו ודבוקים זה בזה ונעשים גוף אחד, נקראים רונקיי.

וְהַאֲלַפְס, וְהַקְדָּרָה - מְטִילִין אוֹתוֹ לְחֹמֶר, לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא טְמֵאָה לְאַחֲרִים כְּכּוֹנֵס מְשָׁקָה, אָבֵל הוּא עֲצָמוֹ - אֵין טְהוֹר אֲלָא בְּמוֹצִיא זֵיתִים בְּלִבְד. נִבְלֵי יַיִן - שְׁעוֹרָן בְּמִשְׁקִין. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּזֵרְעוֹנִין. נִבְלֵי שְׁמֶן - שְׁעוֹרָן בְּמִשְׁקִין. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: בְּזֵרְעוֹנִין. גִּסְטְרָא שְׁעוֹרָה בְּמוֹצִיא מְשָׁקָה. הַפְתִּיקָה⁵ - הָרִי זֶה טְהוֹר. הַפְכִין הַגְּלִילִין שְׁמֹלִיכִין בְּהֵן שְׁמֶן לְמֶרְחֵץ. וְהַצְרָצוּרִין⁶, וְהַשְּׁקוּדִין⁷, עַד שְׁלֵא הוֹסְקוּ - טְהוֹרִין. וּמִשְׁהוֹסְקוּ - טְמֵאִין. הוֹסְקוּ וְהֵן נְאִין - טְמֵאִין. חֶרֶשׁ שְׁפָרֵשׁ מִן הַחֲבִיבֹת וּמִן הַקְדָּרָה. אִם מְקַבֵּל כְּשַׁעוֹר - טְמֵא. אִם לֹא - טְהוֹר. נִקֵּב וְעִשָּׂא בְּזַפֵּת - טְהוֹר. שְׁכֵלֵי חֶרֶשׁ שְׁטְהַר שְׁעָה אַחַת - אֵין לוֹ טְמֵאָה לְעוֹלָם.

מִסְכַּת בָּלִים קָמָא פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. הִבִּיא שְׁבָרֵי כְּלֵי חֶרֶס וְדַבְקָן זֶה לְזֶה וְעִשָּׂאֵן תְּנוּר, וְעִשָּׂה לְהֵן טְפֵלָה בֵּין מִבְּפָנִים וּבֵין מִבְּחוּץ, וְהִסִּיקוּ, אֵף עַל פִּי שְׁאִין בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּשַׁעוֹר - כֵּלָן מִטְמֵאִין בְּמַגַּע וּבְאִוִיר. הַקְּנוֹנִים הַגְּדוֹלִים שְׁטַפְלוּם בִּיבֻלוֹת וּבְאֶדְמָה - הָרִי אֵלוֹ הֵן חֲבוּר. הַטְּבִילָן - הָרִי זֶה חוֹצֵצֵת עָלָיו. חֶרֶשׁ שְׁטַפְלוֹ לִהְיוֹת מִבְּשֵׁל - הָרִי זֶה אֵינוֹ חֲבוּר. הַיְקָרִין שְׁטַפְלוֹן לִהְיוֹת זוֹפֵת בְּהֵן - הָרִי אֵלוֹ חֲבוּר. מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר וּלְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמַחֵם שְׁטַפְלוּ עַד מְקוֹם שְׁהָאוּר שׁוֹלֵט בּוֹ - שְׁהוּא חֲבוּר, וְעַד

מְקוֹם שְׁאִין הָאוּר שׁוֹלֵט בּוֹ - שְׁאִין חֲבוּר. הַטְּבִילָה - אֵין חוֹצֵץ עָלָיו. בְּהִדּוּק הַקְרוּיָה הַבְּרִיאָה - הָרִי זֶה חֲבוּר. הַטְּבִילָה - הָרִי זֶה אֵינוֹ חֲבוּר. הַטְּבִילָה - אֵינָה חוֹצֵצֵת עָלָיו. כְּשׁוֹת שְׁלֶקְטָן - הָרִי זֶה אֵינוֹ חֲבוּר. הַטְּבִילָן, צוּאָה שְׁעַל הַפְּסָא - אֵינָה חוֹצֵצֵת עָלָיו. הָאָבֵר וְהַבְּשָׂר הַמְּדַלְדְּלִין בְּאֶדָם - הָרִי אֵלוֹ אֵינֵן חֲבוּר. טְבַל - אֵין חוֹצֵצִין עָלָיו.

ב. הַזַּפֵּת, חֲבוּר בְּכֵלֵי מִתְכוֹת בְּדָבָר הָרְאוּי לָהּ, אָבֵל דְּבָר שְׁאִין רְאוּי לָהּ - הָרִי זֶה אֵין חֲבוּר. הַטְּבִילוֹ - הָרִי זֶה חוֹצֵצֵת. כִּיצַד? קִתוֹן הַנִּקֵּב וְעִשָּׂא בְּזַפֵּת - הָרִי זֶה אֵינוֹ חֲבוּר. הַטְּבִילוֹ - הָרִי זֶה חוֹצֵצֵת עָלָיו. אָבֵל חֲבִית שְׁנִקְבָה וְעִשָּׂא בְּכַעֲץ, וּבְקַנְטָרִין, וּבְגַפְרִית, וּבְזַפֵּת, וּבְכִסִּד, וּבְגַפְסִית - חֲבוּר, וּשְׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים - אֵינוֹ חֲבוּר. וְרַבִּי עֲקִיבָה מְטַמָּא בְּשֵׁל עֵץ, מִפְּנֵי שְׁהוּא מִינּוֹ.

ג. עֲרַכָה גְּדוֹלָה שֶׁל חֶרֶס, אֵף עַל פִּי שְׁבָאָה בְּמִדָּה - טְמֵאָה. נִפְחָתָה - בְּמוֹצִיא זֵיתִים, אֵף עַל פִּי שְׁהוּא מְטָה עַל צִדָּה וְלֵשׁ בָּהּ - טְהוֹרָה, שְׁמֵתַחֲלָה לֹא לְכַף נִעֲשִׂית.

ד. הַמְּבִיא אֲרָנוֹת, וְתַנּוּרִין, וּסְפָלִים, וְכֵלֵי חֶרֶשׁ - מְחוּצָה לְאֶרֶץ לְאֶרֶץ, עַד שְׁלֵא הוֹסְקוּ - טְמֵאִין מִשׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים, וּטְהוֹרִין מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶשׁ. הוֹסְקוּ - טְמֵאִין מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶשׁ וּטְהוֹרִין מִשׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים, נִמְצְאָת אוֹמֵר: בְּשַׁעֲת שְׁהֵן טְמֵאִין מִשׁוּם אֶרֶץ הָעַמִּים - טְהוֹרִים מִשׁוּם כְּלֵי חֶרֶשׁ, וּבְשַׁעֲת שְׁהֵם

⁶ כְּלֵי שְׁמִשְׁקִים בּוֹ שְׁדוֹת וַיֵּשׁ בּוֹ נִקְבִים רַבִּים, וְהַפִּים שׁוֹטְפִים עַל יָדָם אֵת הַשְּׁדוֹת כְּמוֹ גֶשֶׁם.

⁷ חָיו לְהֵם בָּלִים שְׁהִיו נִעֲשִׂים לְפִי הַצְרָף בְּמִהִירוֹת וּבְזֵרוּיוֹת (וְלָכֵן שְׁמֹם 'שְׁקוּדִין', מִפְּנֵי שְׁהִיו עוֹשִׂים אוֹתָם בְּשְׁקוּדָה וּבְמִהִירוֹת), מִכְּלֵי שְׁיַצְרָף אוֹתָם. צְרוּף גְּמוּר בְּכִבְשׁוֹן, אֲלָא בְּהַסְקָה אוֹ בְּחִצֵּי הַסְקָה.

⁵ בְּגֵרֶסֶת הַסְּפָרִים כְּתוּב "הַעֲתִיקָה". וְהִבִּיא ב'חֲזוֹן יְחֻקָּא' אֵת מַה שְׁגָרַם הַגֵּר"א בְּבֵאוּרוֹ, "הַעֲתִיקָה שֶׁל כְּלֵי". וּפְרַשׁ ה'חֲזוֹן יְחֻקָּא': הַעֲתִיקָה שֶׁל כְּלֵי שְׁעוֹשִׂים לְרְאוּתָהּ. אָבֵל בְּגֵרֶסֶת הַגֵּר"א גָּרַם "הַעֲתִיקָה", וְכֵן גָּרַם ב'חֲסִדֵי דְּוֹד', וּבְבֵאוּר שְׁם, שְׁהוּא מְלִשׁוֹן פּוֹתְמִין אֵת הַגְּנָה, שְׁהוּא כְּלֵי הַעֲשׂוּי לְזַרְק מוֹם לְגַנָּה וְאֵינוֹ בֵּית קַבּוּל, לָכֵן אֵינוֹ מְקַבֵּל טְמֵאָה.

וּכְלֵי עֵצִים, קַרְטִיסִין שֶׁפֶן וְעֵשָׂאן וּמְקַבְלִין כָּל שֶׁהֵן - טַמְאִין. הִיָּה שׁוֹת, מִן הַשִּׁפְהָ הַפְּנִימִית וּלְפָנִים הַיְמָנָה וּלְחוּץ - טְהוּרָה. כָּלִי חֲרֹשׁ מְקַבְלִין טַמְאָה מִשְׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתָּן; דְּבַרֵי רַבֵּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: מְשִׁיזְרָפוּ בְּכַבְשָׁן. צָרְפָן, אֶפְלוּ בְּגַפְתָּ - טַמְאָה, וְאִינוּ חוֹשֵׁשׁ שְׁמָא מְצָה מְשַׁקֵּין, וּמִשֵּׁם רְשׁוּת עִם הָאֲרֶץ אֵין חוֹשֵׁשׁ לָהֶן, וְחִבְרָתָהּ, אֶפְלוּ בָּא לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים וְנוֹטֵל.

ז. גִּלְהָ חֲפָאִין וּמְצָא אֶבֶק עַל גְּבִי כָלִים - הָרִי זֹו נוֹטֵל. נָטַל אֶחָד מֵהֶן בְּרְשׁוּת בְּעַם הָאֲרֶץ, מְקוֹם שֶׁמְשַׁקְעִין אֶת הַנְּאֻת, בְּטִיט הַלְּבָן, וְהַחֲבֵר עוֹמֵד עַל שְׁקוּעוֹ, וְעַם הָאֲרֶץ עוֹמֵד עַל הָעֵמוּד - אִינוּ טַמְא אֲלָא אוֹתוֹ עֵמוּד בְּלַבָּד. חֲבֵר עוֹמֵד מְלַמְעֵלָה וְעַם הָאֲרֶץ עוֹמֵד מְלַמְטָה וְשׁוֹלָה וְנוֹתֵן לוֹ, וְעַם הָאֲרֶץ נֶאֱמָן לֹמַר: "לֹא טַמְאֵתִי", מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּחֻקְתָּ הַמְשַׁתְּמַר.

מִסְכַּת כָּלִים קָמָא פֶּרֶק רַבִּיעִי

א. תַּנּוּר שֶׁל לְבָנוֹת, תַּחְלָתוֹ בְּכָל שֶׁהוּא, וּשְׂיָרֵיו בְּרַבּוֹ, שְׂרַבֵי מֵאִיר אָמַר: תַּחְלָתוֹ אַרְבָּעָה וּשְׂיָרֵיו אַרְבָּעָה. תַּנּוּר, מֵאִמְתִּי מְקַבֵּל טַמְאָה? מִשְׁהוֹסֵק כְּדֵי לְאַפּוֹת בּוֹ סְפָגְנִין. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: רּוֹאִין אֶת הָעֵצִים שְׁהוֹסֵק בְּהֶן, כְּאֵלוֹ הוֹסְקוֹ לְאַחַר רְדִית הַפֶּת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי יוֹחָנָן: טְפִילַת הַתַּנּוּר, עַד כַּמָּה חֲבוּר לַתַּנּוּר? עַד כְּדֵי צֶרֶף! וְכַמָּה הוּא צֶרֶף? בַּתַּנּוּר - טַפַּח, וּבִכְיָרָה שֶׁלֵּשׁ אֲצַבְעוֹת.

ב. שֶׁלֵּשׁ אֲבָנִים שֶׁחֲבָרָן זֹו לִזוֹ, וְעֵשָׂאן תַּנּוּר וְעֵשָׂה לָהֶן טְפִלָּה, בֵּין מְבַפְּנִים וּבֵין בַּחוּץ - מְטַמְּאוֹת בְּמַגֵּעַ וּבְאִוִיר; דְּבַרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: מְבַפְּנִים מְטַמְּאוֹת בְּמַגֵּעַ וּבְאִוִיר, וּמִבַּחוּץ מְטַמְּאוֹת בְּמַגֵּעַ וְאֵין מְטַמְּאוֹת בְּאִוִיר. חֲבָרָן לַתַּנּוּר וְלֹא חֲבָרָן זֹו לִזוֹ - מְטַמְּאוֹת. חֲבָרָן זֹו לִזוֹ וְלֹא חֲבָרָן לַתַּנּוּר - הָרִי הֵן כִּיָּרָה. חֲפֵר בְּאֲרֶץ וְעֵשָׂה לָהֶן טִירָה - טְהוּרָה, וְטִירַת כִּיָּרָה - טְהוּרָה.

טַמְאִים מִשׁוּם כָּלִי חֲרֹשׁ - טְהוּרִים מִשׁוּם אֲרֶץ הָעַמִּים. הִבִּיא עֶפְרוֹ מְמָקוֹם הַטַּמְאָה וְנָבְלוּ בְּמָקוֹם הַטְּהוּרָה, אוֹ מְמָקוֹם הַטְּהוּרָה וְנָבְלוּ בְּמָקוֹם הַטַּמְאָה - טַמְא. נָבְלוּ עַל גְּבִי הַסֵּלַע, אֶפְלוּ בְּמָקוֹם הַטְּהוּרָה - טַמְא. הַלְּבָן לְבָנִים בְּבֵית הַפָּרֶס בְּמָקוֹם הַטַּמְאָה - טַמְא. בְּמָקוֹם הַטְּהוּרָה - טְהוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֶפְלוּ לְבָנָה מְבֵית הַפָּרֶס מְמָקוֹם הַטַּמְאָה - טְהוּר. שְׁלֹא אָמְרוּ אֲלָא גּוֹשׁ כְּבָרִיתוֹ. חֻזְקַת חֲרִיסִין הַנִּמְצָאִין בְּכָל מְקוֹם - טְהוּרִין, חוּץ מִן הַנִּמְצָאִין בְּבֵית הַיּוֹצֵר, מִפְּנֵי שְׂרָבָן מִן הַגְּסֵטְרָאוֹת. חֲרֹשׁ שֶׁפָּרַשׁ מִדְּפְנָה שֶׁל חֲבִית, וּמִן דְּפְנָה שֶׁל קְדָרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלֵעָזָר אָמַר מִשֵּׁם רַבִּי מֵאִיר, וְכֵן הִיָּה רַבִּי יְהוּדָה אָמַר כְּדָבְרֵינוּ: כְּדָרֶךְ קְבֻלָּתָהּ - טַמְאָה. שְׁלֹא כְּדָרֶךְ קְבֻלָּתָהּ - טְהוּרָה. נְטִלָה הָאֵזֶן וְנִשְׁבַּר הַחֲדוּד; רַבִּי יְהוּדָה מְטַמְא, וְחֲכָמִים מְטַהְרִין, שְׁכָלִי שְׁטָהַר שְׁעָה אַחַת - אֵין לוֹ טַמְאָה לְעוֹלָם.

ה. חֲבִית שֶׁנִּפְחָתָהּ וּמְקַבֵּל עַל דְּפְנָהּ, אוֹ שֶׁנִּחְלְקָה כְּמִין שְׁתֵּי עֲרֻבוֹת. רַבִּי יְהוּדָה מְטַהַר וְחֲכָמִים מְטַמְּאִין, שֶׁמִּתְחַלְלָה לְכָךְ נִעֲשִׂית, לְהִיּוֹת מְטָה עַל צְדָה וּמוֹצִיא מֵה שְׁבֻתוֹכּוֹ לְצַדִּיקִין, וְאִם הִיָּתָה גְּסֵטְרָא - הָרִי זֹו טְהוּרָה, שְׁלֹא אָמְרוּ שִׁירִין לְשִׁירִין אֲלָא שִׁירִין לְכָלִים. אִיזוֹ הִיא גְּסֵטְרָא? כָּל שֶׁנִּסְדָּקִים אֲזוּנִיָּה, וְאֶפְלוּ אַחַת מֵהֶן נִסְדָּקָה לְמִטָּה מְאֲזוּנִיָּה, אֵף עַל פִּי שְׁאֲזוּנִיָּה קִימּוֹת - הָרִי זֹו כְּגִיסֵטְרָא. וְאִם מִתְחַלְלָה עֲשָׂאָה יָד שֶׁל אֲזוּנִים - נְדוּנָת כְּחֲבִית, הִיָּתָה מְטָה עַל צְדָה כְּמִין קַתְדָרָא הוּא הַדְּבָר כָּל הַמִּתְקַבֵּל עִמָּה, מִים בְּשַׁעָה שֶׁהוּא מְעַרָה מְשַׁקֵּין לְתוֹכָהּ - מְטַמְא בְּמַגֵּעַ וּבְאִוִיר, כָּל שֶׁאֵין מְקַבֵּל עִמָּה מִים בְּשַׁעָה שֶׁמְעַרָה מְשַׁקֵּין לְתוֹכָהּ - מְטַמְא בְּמַגֵּעַ, וְאֵין מְטַמְא בְּאִוִיר.

ו. שׁוּלֵי הַקְּרָפָאוֹת וְשׁוּלֵי הַקְּסוּסוֹם הַצִּידוּנִיִּים, וְכָלִי חֲרֹשׁ שֶׁשׁוּלָיו חָדִים וְכַדְבְּרֵי רַבִּי נֶתָן. הַקּוּז וְהַקּוּד הַבְּבָלִי שֶׁנִּסְדָּקוּ מְלַמְעֵלָה וּמְקַבְלִין כְּשַׁעוֹר מְלַמְטָה, אֵף עַל פִּי שְׁאֲזוּנִין יְכוּלִין לִישֵׁב שְׁלֹא מְסַמְכִין טַמְאִין, שְׁלֶכְךָ נִעֲשׂוּ מִתְחַלְלָתָן. שׁוּלֵי כָלִי עֵצִים וְכָלִי וְכוּכִית

ו. תנור שְנַחֲלַק לְשָׁנִים, וְאַפְלוּ כָּל שֶׁהוּא, וְאַפְלוּ מִבֵּית הָאָמֵן - טַמָּא לְפִי שְׂאֵי אִפְשָׁר לְכוּן.

ז. תנור שֶׁל סְדָקִין שֶׁנִּתֵּן הַסְּדָק כְּלָפֵי הַזְּוִיָּה, וּמְרָחוּ בְטִיט מִן הַצְּדָדִין, רַבִּי נִתָּן מְטַמֵּא, מִפְּנֵי שְׁזוּיָּה מִחִבְרָתוֹ. וְחֻכְמִים מְטַהְרִין. דָּף שֶׁל תנור שֶׁנִּתְּנוּ בְּזוּיָּה לְהִיּוֹת אוֹפֶה בּוֹ - טְהוֹר. וְאִם יֵשׁ בּוֹ רֶב תנור - טַמָּא. תנור שֶׁל סְדָקִין שֶׁעָשָׂה טְפִלָּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּמְקוֹם הַסְּדָקִים מְגֻלָּה - טַמָּא. נִתָּן חוֹל לְצְרוּרוֹת - טְהוֹר. כְּפָרֵן טֵיט עַל גְּבֵי הַסְּדָק - טַמָּא. חֶרֶשׁ עַל גְּבֵי סְדָק - טְהוֹר. מְרָחוּ בְטִיט מִלְמַעְלָה, אוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ מַעְלָה מִבְּחוּץ - טַמָּא. מִפְּנֵי שֶׁהַטְּפִלָּה עוֹשֶׂה אֶת כְּלוֹ אֶחָד. נִתָּן עָלָיו טֵיט חֲרֻסִית אֲדָמָה, סִיד וְגַפְסִית, אִפְלוּ כָּל שֶׁהוּא, וְאַפְלוּ מִבֵּית הָאָמֵן - טַמָּא. זָפֶת וְגַפְרִית, שְׁעוּה וְשִׁמְרִים, בְּצַק וְגִלְגָּלִין. וְכֵן דָּבָר שְׂאֵין עוֹשִׂין בּוֹ תנורים - טְהוֹר. כְּלָלוּ שֶׁל דָּבָר: כָּל דָּבָר שְׂאֵין עוֹשִׂין בּוֹ תנורים - אֵין מִחִבֵּר אֶת הַסְּדָקִין.

ח. תנור שֶׁבָּא מִחֶתֶךְ מִבֵּית הָאָמֵן, עָשָׂה לְמוֹדֵין וְנִתָּן עָלָיו - טְהוֹר. מְרָחוּ בְטִיט טַמָּא - נְטַמֵּא. סִלַּק אֶת הַלְמוּדֵין - טְהוֹר. הַחֲזִירִין לוֹ - טְהוֹר. מְרָחוּ בְטִיט - מְקַבֵּל טַמְאָה, וְאֵין צָרִיךְ לְהַסִּיקוֹ, שֶׁכֶּבֶר הַסֵּק מְשִׁיִּיקָנּוּ כְּדֵי לְאַפּוֹת בּוֹ סְפָגְנִין. וְרַבִּי שֶׁמְעוֹן מְטַמֵּא מִיָּד. תנור שֶׁל חֲלוֹנוֹת, שֶׁכָּל אַחַת וְאַחַת פְּחוּתָהּ מְאַרְבְּעָה טְפָחִים, וְהִיתָה בֵּהֶן אַחַת שִׁישׁ בֵּה אַרְבְּעָה טְפָחִים - הִיא מְטַמְאָה בְּמַגֵּעַ וּבְאֹוִיר, וְהִשְׁאָר מְטַמְאוֹת בְּמַגֵּעַ וְאֵין מְטַמְאוֹת בְּאֹוִיר. תנור שֶׁל חֲלִיוֹת שֶׁכָּל אַחַת וְאַחַת פְּחוּתָהּ מְאַרְבְּעָה טְפָחִים, וְהִיתָה בֵּהֶן אַחַת שִׁישׁ בֵּה אַרְבְּעָה טְפָחִים, הִיא מְטַמְאָה בְּמַגֵּעַ, וְאֵין מְטַמְאָה בְּאֹוִיר וְהִשְׁאָר טְהוֹר. רַבִּין שֶׁמְעוֹן בֵּן גְּמִלְיָאל אוֹמֵר: הַרוּצָה לְעִשׂוֹת לוֹ תנור בְּטְהָרָה - מִבִּיא תנור שֶׁל סְדָקִים, וּמִבִּיא תנור שֶׁל חֶרֶשׁ וּמִלְבִּישׁוֹ מִבְּחוּץ, וְנִתָּן חוֹל אוֹ צְרוּרוֹת בִּינְתֵּים, וְאָף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה טְפִלָּה לְחִיצוֹן - טְהוֹר. פִּיטִים שֶׁקִּירוּ לוֹ וְעִשָּׂאוֹ תנור וְעָשָׂה לוֹ טְפִלָּה מִבְּחוּץ, אָף

ק דג, תנור שֶׁהִסִּיקוֹ לְהִיּוֹת צוּלָה בּוֹ - טַמָּא. לְהִיּוֹת טוֹמֵן בּוֹ אוֹנִין שֶׁל פֶּשֶׁתָן - טְהוֹר שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מְלֹאכָה בְּגוֹפוֹ. תנור שֶׁהִסִּיקוֹ עַד שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלֹאכָתוֹ; רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: טְהוֹר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה הִיָּה מַעְשֶׂה בְּתנורֵי כֶּפֶר סִיגְנָא, וְהִיָּה רַבֵּן גְּמִלְיָאל מְטַמֵּא וְחֻכְמִים מְטַהְרִין. מִפְּנֵי מַה מוֹסֵף תנור שֶׁל נְחֹתוֹמִין טַמָּא? מִפְּנֵי שֶׁהוּא סוֹמֵךְ עָלָיו שְׁפוּד שֶׁל צָלִי. וְרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִפְּנֵי שֶׁהוּא תוֹלָה, יוֹרֵד בְּשְׁפוּד וְנוֹתְנָה עָלָיו. רַבֵּן שֶׁמְעוֹן בֵּן גְּמִלְיָאל אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יוֹחָנָן הַסְּנֵדְלָר: מוֹסֵף תנור - טַפַּח, מוֹסֵף יוֹרָה שֶׁל שׁוֹלְקֵי זִיתִים - טַפָּחִים, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּאֹוִיר אֲלָא כְּנֶגֶד הַמוֹסֵף. וּמֵאִמְתִּי הוּא מְטַמֵּא? מִשִּׁיתְחִיל לְשׁוֹלְקוֹ.

ד. תנור הַנִּתָּן בּוֹ עֶפֶר עַד חֲצִיו, מְעַפֵּר וְלִמְטָה - מְטַמֵּא בְּמַגֵּעַ, מְעַפֵּר וְלִמְעָלָה - מְטַמֵּא בְּאֹוִיר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין חוֹלְקִין כְּלֵי חֶרֶס אֲלָא כְּלָה מְטַמֵּא בְּאֹוִיר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מְעַפֵּר וְלִמְטָה מְטַמֵּא בְּמַגֵּעַ, מְעַפֵּר וְלִמְעָלָה מְטַמֵּא בְּאֹוִיר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין חוֹלְקִין, אֲלָא כְּלָה מְטַמֵּא בְּמַגֵּעַ וּבְאֹוִיר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בּוֹזֵמן שֶׁנִּתָּן בּוֹ עֶפֶר, וְאַחַר כֵּךְ הִסִּיקוֹ. אָבַל הִסִּיקוֹ וְאַחַר כֵּךְ נִתָּן בּוֹ עֶפֶר - כְּלוֹ מְטַמֵּא בְּמַגֵּעַ וּבְאֹוִיר. וּמוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה לְחֻכְמִים: בְּתנור שֶׁנִּתְּנוּ עַל פִּי הַבוֹר, אוֹ עַל פִּי הַדּוֹת וְנִתָּן שֵׁם אָבֵן וּמְרָחוּ בְטִיט מִן הַצְּדָדִין, שֶׁהוּא טַמָּא, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בֵּין כֵּךְ וּבֵין כֵּךְ טַמָּא.

ה. תנור שֶׁחֲצָצוּ לְשָׁנִים, וְהִסֵּק אֶחָד מֵהֶן וְנִטְמָא, הוּא טַמָּא וְחִבְרוּ טְהוֹר. בְּשֶׁרֶץ - כְּלוֹ טַמָּא. וְהַעֲבִי שְׁבִינֵיהֶן - כְּלוֹ טַמָּא. הוֹסִיקוּ שְׁנֵיהֶן וְנִטְמָא אֶחָד מֵהֶן, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר מִשֵּׁם רַבִּי יוֹחָנָן בֵּן גּוֹרִי: חוֹלְקִין אֶת עֲבִיו. הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַטַּמָּא - טַמָּא. וְהַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַטְהוֹר - טְהוֹר. בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים? בּוֹזֵמן שֶׁחֲצָצוּ וְאַחַר כֵּךְ הִסִּיקוֹ, אָבַל הִסִּיקוֹ וְאַחַר כֵּךְ חֲצָצוּ - מְטַמֵּא בְּמַגֵּעַ וּבְאֹוִיר. נְטַמֵּא אֶחָד מֵהֶן כְּמִשְׁקָה - הִרִי חִבְרוּ טְהוֹר.

על פי שמקבל טמאה על דפנותיו כשעור - טהור.

- טהורה, ואם לאו - טמאה משום כלי מתכות.

מסכת פלים קמא פרק חמישי

א. שלשה מסמרים, שלש יתדות, שלשה פטפטין שנתן בארץ, וחברן בטיט להיות שופת עליהן את הקדרה - טמאה. ורבי יהודה מטהר עד שיחברם זה לזה בטיט. ומודה רבי יהודה, שאם נתן על גבי האבן, וחברן לה - שהיא טמאה, מפני שהאבן מחברתן.

ב. שלש אבנים שחברן זו לזו, ולא חברן בקרקע, חברן בקרקע ולא חברן זו לזו - בטמאות. ורבי יהודה מטהר, עד שיחברם זו בזו בקרקע, וכמה היא חברן בטיט? כל שהיא.

ג. שתי אבנים גדולות, שתי חליות של עמוד, שהתקינן להיות שופת עליהן יורה גדולה, או מיחס גדול - אינו טמא אלא צרף, וכמה הוא צרף? מקום שפיתה טפח שתי חביות, שני הלפסין ושתי קדרות כירה, ונטמא ביניהן - מטמא במגע ובאוויר, ותוכן טהור, והעבי שביניהן חולקין המשמש את הטמא - טמא, והמשמש את הטהור - טהור. רבי יהודה אומר: עליו ועל היין, אם נטל הכתל והיין עומד בפני עצמו - טהור. ואם לאו - טמא.

ד. כירה שנותנה על גבי הטיף של אבן - אינו טמא אלא צרף. וכמה הוא צרף? רבי שמעון בן גמליאל אומר משם רבי יהודה: צרף שלש אצבעות. רבי נתן אומר: אם נטלת כירה והטיף עולה עמה - חבור. ואם לאו - אינו חבור. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אם מטה את הטיף וכירה עומדת - הרי זה חבור, ואם לאו - אין חבור.

ה. הקלתות של בעלי בתים שנפחתה - הרי זו טהורה. וכמה היא שעורה? בפזור גחלין. חצר הבירה; רבי שמעון אומר: נטמאת הבירה - נטמאת החצר. נטמאת החצר - לא נטמאת הבירה. ואם היתה חלקה - טהורה.

ט. תנור, מאימתי טמא? משיסיקנו כדי לאפות בו ספגנין. ורבי שמעון מטמא מיד. רבן שמעון בן גמליאל אומר משם רבי שילא: הטיחו בטירה ונטמא, מאימתי טהרתו? אמר רבי חלפתא איש כפר חנניא: שאלתי את שמעון בן חנניא ששאל את בנו של רבי חנניא בן תרדיון, ואמר משיסיקנו ממקומו. ובתו אומרת: משיפשוטו את חלוקו, כשנאמרו דברים לפני רבי יהודה בן בבא, אמר: יפה אמרה בתו מהוא.

י. תנור של מתכת שעשה לו טפלה, ועשה לו מוסף, וחלקו לשנים ונטמא אחד מהן באויר - הוא טמא וחברו טהור. נגע בו השרץ מתוכו - הוא מטמא במגע ובאוויר, וחברו מטמא במגע ובאוויר. וטפלה טהורין. נגע בו השרץ מאחוריו - כלו מטמא מגע אחד ופוסל אחד. נגע בו פזית מן המת מאחוריו - כלו מטמא מגע שנים ופוסל אחד, ואוירו מטמא אוכלין ומשקין וידים, מפני שנעשה אב הטמאה ומטמא את גופו דברי רבי. רבי ישמעאל ברבי יוסי אומר משם אביו: אינו מטמא אוכלין ומשקין וידים, שאין כלי חרש מטמא מאחוריו. נקב, נקבם נסדק ועשאו בטיט, אפלו כל שהוא טמא, נפל השרץ לאוירו - כלו מטמא במגע ובאוויר. נפל לתוכו שלא באהל - כלו מטמא אוכלין ומשקין וידים, בין מתוכו ובין מאחוריו. כללו של דבר: שהוא טמא משום כלי חרש נדון משום כלי חרש משום כלי מתכות - נדון משום כלי מתכות. מרחו בטיט בין מבחוץ בין מבפנים - טהור. רבי יהודה אומר: מבפנים, אם להטיחו בפני עצמו - טהור. ואם לאו - טמא, בין כך ובין כך - טמא משום כלי מתכת. כירה של מתכת שעשה לה מגור, ועשה לה פטפוטים - טהורה. מרח בטיט, בין מבפנים ובין מבחוץ - טהורה. רבי יהודה אומר: מבפנים, אם יכול להטיחו לעמד בפני עצמו

רבי יהודה אומר: נטלת כֶּאֱחָד - טמאה. אם לאו - טהורה.

ו. בית הבד ובית הטבלים, ובית הגר הבנויים בבירה - תוכן נדון כְּאֲחֹרֵי כִּירָה. בית היוצא מן הבירה עד שלש אצבעות - טמא, פחות מכן - טהור. דברי רבי מאיר. ורבי שמעון מטהר. כסאו שעשאו דכין, אף על פי שמשתמש בו - טהור. היה טמא ועשאו דכין - טמא, עד שיקבענו במסמר. דכין של מתכת של בעלי בתים, אף על פי שהטיט שוקע בו - טהור. עשה לו פטפוטים - טמא. פורת של תבן של בעלי בתים העשויה ככפיה, אף על פי שהטיט שוקע לתוכה - טהורה, עשה לה פטפוטין טמאה, דכין של אולרין אף על פי שעשה לו פטפוטין - טהור. שלא נעשה אלא לשמש עם הקרקע.

ז. ארבעה פטפוטי כירה, שנטלו שנים מהן. אֶלְכֶסוֹן שנים - השניים מטמאין במגע ובאור, מפני שהוא שופת עליהן את האלפס ואת הקדרה; דברי רבי מאיר. ורבי שמעון מטהר, שהיה רבי שמעון אומר: כל פטפוטי כירה - אין מטמאים במגע.

מִסְכַּת כָּלִים קָמָא פְּרָק שִׁישִׁי

א. אין כלי חרש מטמא אלא באב הטמאה ומשקין. כל שאב הטמאה בשעתו, ובא להקל עליו, אפלו בביאת מים - מטמא אֶחָד לַפְּסָל אֶחָד. אין מטמא אדם וכלי חרש. כל שאב הטמאה בשעתו לא הקל עליו אלא בביאת מים, לטמא אֶחָד וּלְפָסֵל אֶחָד - הרי זה מטמא אדם וכלי חרש, כל המטמא אדם - מטמא כלי חרש, חוץ מן המשקין. כל שכלי חרש מטמא מתוכו - מטמא מאחוריו ואין טמאה לכלי חרש אלא מאורו. ובהססט על גבי האבן מסמא - אינו מטמא אלא אוכלין ומשקין וידיים.

ב. פורת פחותה פקוקה בקש ומשלשלת לאויר תנור. ושרץ בתוכה, התנור - טמא. שרץ בתנור - אוכלין שבתוכה טמאין. ורבי אליעזר מטהר. אומר רבי אליעזר: מקל

וחמר, אם מצלת היא מיד אהל המת החמור - אינו דין שתציל מיד כלי חרש הקל? אומר רבי יוחנן בן נורי: נמתי לו לרבי אליעזר, אם הצילו אהליו מיד אהליו מיד אהליו שפן חולקין אהליו, יצילו אהליו מיד אהליו באהל השרץ, שאין חולקין כלי חרש. אומר רבי יוסי: נמתי לו לרבי יוחנן בן נורי, תמה אני, אם קבל המד רבי אליעזר תשובה, אלא תשובה לדבריהם, אם הצילו אהליו מיד אהליו באהל המת, שפן הוא עושה טפח על טפח בבית טהור, יצילו אהליו בשרץ, שפן הוא עושה טפח על טפח בכלי חרש טמא. אומר רבי: היא תשובת רבי יוסי היא תשובת רבי יוחנן בן נורי. הכל מצילין מיד כלי חרש אפילו כלי גללים כלי אבנים וכלי אדמה, חוץ מן האדם. פיצד? טהור שהיו אוכלין ומשקין לתוך פיו, והכניס ראשו לאויר תנור - טמא ומטמא, ואין חוששין שטמא מחברים במעין. הסגוס והרדיד שהיו נתונים על פי התנור, משוקעין לתוכו. שרץ בתוכו - התנור טמא. שרץ בתנור - אוכלין שבתוכן טמאים. אין לה שהוא מציל מיד כלי חרס אלא כלים, שיש להן תוף, כלגון, הסל, והקפה, והחמת.

ג. הסל והקפה והחמת שהיו נתונים בתנור, ופיהן למעלה מן התנור, השרץ בתוכן - התנור טהור. שרץ בתנור - אוכלין שבתוכן טהורין. נקבו ועשאו בטיט, שרץ בתוכן - התנור טמא. שאין צמיד פתיל לטמאה, שרץ בתוכו - אוכלים שבתוכה טמאין.

ד. חבית שהיא משקעת בתנור ופיה למעלה מן התנור, השרץ בתוכה - תנור טהור. שרץ בתנור - אוכלין שבתוכה טהורין. נקבה ועשאה טיט, שרץ בתוכה - תנור טמא, שאין צמיד פתיל לטמאה. שרץ בתנור - אוכלין שבתוכה טהורין. ואם עשאה בזפת - התנור טהור, שהזפת חבור לה, ושאר כל הכלים שעשאו בזפת - אין הזפת חבור להן.

ה. חבית שהיא נתונה על פי התנור, פיה לצד זה ושוליה לצד זה, השרץ בתוכה -

לתנור, אלא בפותח טפח. מן הסתומה ולפנים - מטמא במגע ובאוויר. מן הסתומה ולחוץ - מטמא במגע ואין מטמא באויר.

ט. כור של נפחין שהוא עומד בארץ, וחברו בטיט להיות שופת עליהן את הקדרה - טמא ואינו טמא, אלא המשמש את הצרף. כירה שנתנה על גבי ארבה העליונה, אף על פי שהוא שופת עליה את הקדרה - טהורה. עשה לה פטפוטין - טמאה. פורנא - הרי זו טהורה, שלא נעשית אלא לשמש עם הקרקע. רבי מאיר אומר משם רבן גמליאל: אם יש לה לזבזב - טמאה. רבי יהודה אומר משם רבן גמליאל: אם יש לה ספונאות. רבי יוסי אומר משם רבן גמליאל: אם יש לה שפיות, וכלן שם אחד הן. גפת שנעשית בטרהרה, ונפלה לאויר התנור, אפלו בשעת הסיקו - טהור, ושנעשית בטרהרה, ונטמאת, נפלה לאויר התנור, בשעת הסיקו - טמא. שלא בשעת הסיקו - טהור. ורבי שמעון מטהר, רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: בית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין. במה דברים אמורים? בחרשה, אבל בישנה - הכל מודין שהיא טהורה. ואי זו היא ישנה? לאחר שנים עשר חדש. אבא יוסי בן דוסאי ורבי יוסי בן המשלם אמרים: נגבה - לאחר שלוש יום. לא נגבה - אפלו לאחר שנים עשר חדש.

י. פתילה שהיא מלאה משקין טמאין, ונגבו מבחוץ, ונפלו לאויר התנור, בשעת הסיקו - טמא. שלא בשעת הסיקו - טהור. אבל ספוג - בין כף ובין כף טמא, מפני שהוא עשוי להכניס. רבי מאיר מטמא בגמי, מפני שאיגראנמין בודקין את היין. רבי יוסי מטמא בגמי, מפני שהרופא נתנו על גבי המכה, שהוא מוצץ את הליחה.

מסכת פלים קמא פרק שביעי

א. מחט וטבעת שנמצאו במגופה של חבית, בצדה של חבית, אם היו טמאין - לא טמאו את החבית, ואם היו טהורים - אין החבית מצלת עליהן באהל המת, נמצאו למעלה

התנור טהור. שרץ בתוכה - אוכלין שבתוכה טהורין. היתה דופנה מעבה לתוכה, שרץ בתוכה - תנור טמא. שרץ בתנור - אוכלין שבתוכה טמאין. קדרה שהיא מלאה אוכלין ומשקין, ומקפת צמיד פתיל ונתונה בתוך התנור, שרץ בתנור - אוכלין ומשקין שבקדרה הוי טמאין - התנור טמא, שאין צמיד פתיל לטמאה. כלי שטף שהוא מקף צמיד פתיל ונתון לתוך התנור - הרי זה טמא. שכל שאינו מציל באהל המת, אינו מציל באהל השרץ.

ו. שלשה דברים מצילין באהל המת: הבלועין וצמיד פתיל ואהליו. יש בבלועין שאין בצמיד פתיל ואהליו, יש בצמיד פתיל ואהלים שאין בבלועין. הבלועין מצילין על הטהורין מלמטה ואין מצילין על הטמאין מלמטה. הבלועין אין מטמאין במשא הזב, וצמיד פתיל ואהליו מטמאין במשא הזב. החמת והכפישה שנפחתו במוציא רמוגין, אף על פי שבטלו מתורת הכלים - מצילין באהל השרץ.

ז. השרץ שהיא נתונה בתנור ופיה למעלה מן התנור, ועצם כשעורה כרוף כסיב או בניר, ונתון בתוכה - היא טהורה והתנור טהור, בא שהטור ואחז בו והעלהו - מטמא ונטמא החמת, חזרה החמת וטמאה את התנור.

ח. שני תנורים זה על גבי זה, וחבית משקעת ביניהן, ופיה בעליון ושוליה בתחתון, שרץ בחבית - התנור טהור, שרץ בתחתון - אוכלין ומשקין שבחבית טהורין. שרץ בעליון - אוכלין ומשקין שבחבית כנגד אוירו של עליון - טמאין. תנור ששפתייה שופעות לתוכו ונפלו שם משקין, משם רבי נחמיה אמרו: מביא אמה או מחק של מתכת ונותנה עליו, הימנו ולפנים - טמא. הימנו ולחוץ - טהור. שפתיו שופעות לאחוריו - נדון כאחורים. רבי אחא אומר משום רבי עקיבה: עין של תנור שעשאה בעפר או בצורות - אינה מביאה טמאה

ומודה רבי אליעזר בשני פסין ושתי קדרות שִׁכְפָּאן זה על גבי זה, ומרחן בטיט מן הצדדין - אין מצילין בצמיד פתיל, ואם היה כלי קטן ואין בו טפח על טפח וכפוי על פיו - אינו מציל.

ו. אין מקיפין בקסטרון מפני שהוא פתיל ואינו צמיד, ואם עשאו לחזוק - הרי זה מציל. כפיתין של מוריס שנפתית עם השפה ושפתותיהן נראין, אף על פי שהטיט שוקע לתוכן מלא זרת - אינן מצילין, שכל מי שאינו מציל באהל המת באהל השרץ. רבי יהודה אומר: אין צמיד פתיל מבפנים. וחכמים אומרים: יש צמיד פתיל מבפנים. כיצד? חבית שנקבה וסתמוה שמרים. רבי יהודה אומר: אינה מצלת. וחכמים אומרים: מצלת. נתקלפה והזפת שלה עומד. רבי יהודה אומר: אינה מצלת. וחכמים אומרים: מצלת.

ז. עין של תנור שעשה לה למודים מבפנים. רבי יהודה אומר: אינה מצלת. וחכמים אומרים: מצלת. כפישה שנתן בה טיט עד חצייה, והשקיע בה את הכלים, רבי יהודה אומר: אינה מצלת. וחכמים אומרים: מצלת. כפאה על פי החבית ומרח דופנותיה עם דפנות החבית - מצלת על מה שבחבית ועל מה שבבינה לחבית. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: על שבחבית אינה מצלת עד שימרח עם השפה. החמת מעור הדג, והניר שהלביש בה את החבית, וצורף למטה - הרי זה מצלת. עור הדג והניר שהלביש בהן את החבית וצדדן למטה, אף על פי שמרח בטיט מן הצדדין - אינן מצילין.

ח. קדרה שכפאה על פי חבית, ומרח שפתותיה עם דפנות החבית - מצלת על מה שבחבית, ועל מה שבבינה לחבית, נתנה כדרפה וטמאה - אין כלי טמא חוצץ.

ט. שני לפסין ושתי קדרות שִׁכְפָּאן זו על גב זו - העליון כנוס, אף על פי שמרח בטיט מן הצדדין - אינן מצילין, שכל שאינו מציל באהל המת - אינו מציל באהל השרץ.

משפתה של חבית כנגד תוכה של חבית, בין שהטיט צף תחתיהן ובין שאין הטיט צף תחתיהן, אם היו טמאין - לא טמאו את החבית, ואם היו טהורין - חבית מצלת עליהן באהל המת. נמצאו למטה משפתיה כנגד תוכה של חבית, בזמן שהטיט צף תחתיהן, אם היו טמאין - טמאו את החבית, אם היו טהורין - אין החבית מצלת עליהן באהל המת.

ב. שרץ שנטמא באפרו של תנור, למטה מנחושתו של תנור - טהור, מפני שיש לו במה יתלה, מחט או טבעת שנמצאו באפרו של תנור - טמא, מפני שאין לו במה יתלה. רבי שמעון אומר: כעין שני שעורין מן האמצע נכנס, ומן הצד אינו נכנס.

ג. כיצד בודקין כלי חרס לידע אם אינו ככונס משקה? היה ממלא ערבה מים ונותן את הקדרה לתוכה, ואם לא כנסה בידוע שאינו ככונס משקה. רבי יהודה אומר: בתחלה היה כופף את הקדרה לתוך ערבה ונותן לתוכה מים, ואם לא כנסה, בידוע שאינו ככונס משקה, היה נותנו על גבי האור, והאור מעמידו - בידוע שאינו ככונס משקה, אין האור מעמידו - בידוע שהוא ככונס משקה. רבי יוסי אומר אם נותנו על גבי הרמץ והרמץ מעמידו בידוע שאינו ככונס משקה, אין הרמץ מעמידו בידוע שהוא ככונס משקה.

ד. עצמות והעופות וגולמי כלי מתכות וכלי עץ מצילין צמיד פתיל. ורבי יוסי מוסיף אכסי קמטרא, ומקף, חקק שבבקעה ושבקורה והמיעף שבחבית - אין מצילין צמיד פתיל, ואם בהן טפח על טפחים - מצילין.

ה. חבית שכפאה על הפתיל ומרח שפתותיה על הכתל - מצלת על מה שבתוכה ועל מה שכנגדה בכתל. כפאה ומרח שפתותיה עם הקרקע - מציל על מה שבתוכה, ועל מה שכנגדה בקרקע. רבי אליעזר אומר: כפוי על פיו אינו מציל,

שנעשה מן הכלים שהן טמאים, ועל המסמרות שלא ידוע שנעשים מן הכלים שהן טהורין, על מה נחלקו? על הסתם, שבית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין.

ב. העושה כלים מן הגרוטאות, בין משל הארץ ובין משל חוץ לארץ – טמאין. רבי יהודה אומר: העושה כלים מן הגרוטאות של חוץ לארץ – טהורים. כלים הטהורין שאנכן באנך הטמא – טהורין. העושה כלים מן האנך הטמא – טמאין. קרדם שעשאו מן הטמא ועשפו מן הטהור – טהור. עשאו מן הטהור ועשפו מן הטמא – טמא, הכל הולך אחר עושה מלאכה. עשאו מן הטהור, אף על פי שחסומיתו מן הטמא – טהור. קיתון שעשאו מן הטמא ושליו מן הטהור – טהור. עשאו מן הטהור ושליו מן הטמא – טמא, הכל הולך אחר המקבל. פורת שעשאה מן החלמא ושוליה מן הגללין – טהורה. עשאה מן הגללין ושוליה מן החלמא – הכל הולך אחר השולים; דברי רבי. רבי נתן אומר: עד שיהו שולים מקבלין. החלמא והגללין שטרפן זה בזה ועשה מהן כלים, אם רב מן הטמא – טמא, ואם רב מן הטהור – טהור, מחצה על מחצה; רבי אליעזר אומר: שורפין עליהן את התרומה ואין חביב עליהן על טמאת מקדש וקדשיו. אמר רבי יוסי: בא רבי יוחנן בן נורי אצל רבי חלפתא. אמר לו: מה אתה אומר בפיקה של מתכת. אמר לו: טמאה. אמר לו: אף אני אומר כן, אלא שעקיבה מטהר.

ג. קלוסטר; רבי טרפון מטמא וחקמים מטהרין. וברוריא אומרת: שומטה מן הפתח זה ותולה בחברו בשבת, כשנאמרו דברים לפני רבי יהושע, אמר: 'יפה אמרה ברוריא'. סמפוניא מצפה – טהורה. עשה בית קבול כנפים – טמאה, ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. חליל המצפה – טהור, עשה בו בית קבול כוסות – טמא, ואין טמא אלא המשמש את הצרף. והכוסות שלו – טמאין, ואינן חבור לו. היתה מצופית של

משפך – אינו מציל; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: מציל בכסוי. ואין טהרה לכלי חרס אלא שבירתו, ואפילו חברו בקרקע, ואפלו קבעו במסמר, מלאו סיד וגפסית; רבי שמעון בן גמליאל מטהר.

י. שולי המחצין ושולי הפחתין וקרקרות הכלים ודפנותיהן מאחריהן – אין ממלאין בהן, ואין מקדשים בהן, ואין מזין בהן, ואין מצילים בצמיד פתיל, ואין מצילין מיד כלי קרדסן. שפן ועשאן כלים – ממלאין בהן, ומקדשין, ומצילין בצמיד פתיל, ומצילין מיד כלי חרס, ומקבלין טמאה מכאן ולהבא; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: כל כלי חרס, שמאחר שעשה אחת אין לו טמאה לעולם. שולי כלי עצ, כלי עצם וכלי זכוכית – אין ממלאין בהן ואין מקדשין בהן, ואין מזין בהן, ואין מצילין בצמיד פתיל, ואין מצילין מיד כלי חרס. קירדסן, שפן ועשאן כלים – ממלאין בהן ומקדשין בהן, ומזין מהן, ומצילין בצמיד פתיל, ומצילין מיד כלי חרס. שברי כלי חרס שמקבלין אפלו כל שהן – ממלאין בהן, ומקדשין בהן, ומזין מהן – אין מצילין בצמיד פתיל, אבל מצילין מיד כלי חרס. שברי כלי מתכות חזרו לטמאתן הישנה, גולמי כלי מתכות – הרי הן ככלים אלא שהן טהורין.

מסכת כלים מציעא פרק ראשון

א. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא כל טמאה אלא לטמאת נפש. רבי שמעון אומר: אפלו כלי מתכת שהיה טמא טבול יום וטמא מת, וחזר להיות טבול יום. העושה כלי מן העקל שהוא עשוי להכביד בו את הספינה, ומכילי גדול שעשאו לגבות בו את המכס; רבי מאיר מטמא וחקמים מטהרין. רבי יוסי אומר: העושה מן הקציצות – טמאין. רבי יוחנן בן נורי אומר: העושה כלים מן הגרודות – טמאין. אמר רבי אלעזר: ברבי יוסי: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המסמרות, שידוע

אָחַד לְדִלְתָּ וְאָחַד לְבֵהמָה, עֲשֵׂה לִי שְׁתֵּי מַחְצָלוֹת: אַחַת לְשִׁכְיָה וְאַחַת לְאַהֲלִינָּה. עֲשֵׂה לִי שְׁנֵי סְדִינִין: אָחַד לְצוּרוֹת וְאָחַד לְאַהֲלִינָּה - הֲרִי אֵלָיו טְמָאִין, עַד שְׁעָה שְׂפִירִישׁ. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר עַד שְׁעָה שְׂפִירִישׁ. אָבָל אֲמַן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וּמַנִּיחַ זָגִין לְבֵהמָה, לְדִלְתוֹת וּמַחְצָלוֹת לְשִׁכְיָה, וּמַחְצָלוֹת לְאַהֲלִינָּה, סְדִינִין לְצוּרוֹת, וְסְדִינִין לְאַהֲלִים, אִם רַב מִן הַטְּמָא - טְמָא, עַד שְׂפִירִישׁ לְטְהָרָה. אִם רֹב מִן הַטְּהוֹר טְהוֹר עַד שְׂפִירִישׁ לְטְמָאָה.

מִתְכַּת, כָּלִי חֲבוּר לְמַצְבוֹת, חֲצוּצָרָת שֶׁל פְּרָקִים - הֲרִי זֶה טְמָאָה. נִתְפָּרְקָה, הָעֲלִיוֹנָה טְמָאָה וְהַתְּחוּנָה טְהוֹרָה. מִסְמַר שֶׁהוּא מוֹצִיא בּוֹ הַפְּתִילָה, וּמִלְקַחִים שֶׁהוּא מְמַעֵף בּוֹ הַפְּתִילָה - טְמָאִין. מִסְמַר שֶׁהוּא מַעֲלֶה וּמוֹרִיד בּוֹ קִנְיָה לְבָסִיס - טְהוֹר. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מְטַהֵר. עֲשָׂאוּ בְּבַעֲץ וּבְקֶסֶטְרוֹן - חֲבוּר לְטְמָאָה וְלַהֲזָאָה. תְּקַעוּ - חֲבוּר לְטְמָאָה וְאִין חֲבוּר לְהֲזָאָה. נוֹטֵל וְנוֹתֵן - אִינוּ חֲבוּר, לֹא לְטְמָאָה וְלֹא לְהֲזָאָה. הֲרַחוּשׁ שְׁנַפְרֵץ, וְשִׁנְטֵל עוֹקֵצוֹ - טְהוֹר, נִשְׁתַּיְרוּ בּוֹ אוֹנְקָלוֹת מִכָּאן וּמִכָּאן - טְמָא, קִטְלָא שְׁחָלוֹת שֶׁל אֶלְמוּג אַחוּזוֹת בְּאוֹנְקָלוֹת שֶׁל מִתְכַּת - הֲרִי אֵלָיו טְהוֹרוֹת, שְׂאִין עֲשׂוּיוֹת אֵלָא לְחֻזְקָה. נִתְפָּרְקָה. כָּל אַחַת וְאַחַת טְהוֹרָה בְּפָנֶי עֲצָמָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: צִינּוּרָא שֶׁל כּוֹס, טְהוֹרָה בְּפָנֶי עֲצָמָה.

ד. כָּל הַפְּרָצוּפוֹת טְמָאִין וּפְרָצוּף הַדְּקָה - טְהוֹר. מְנַעַל שְׁלוֹ שֶׁל מִתְכַּת - הֲרִי זֶה טְמָא טְמָא מַת. כָּל הַחוּתְמוֹת טְהוֹרִין, וְאִינוּ טְמָא אֵלָא חוּתְמֵם שֶׁל מִתְכַּת, שְׁחוּתְמִין בּוֹ בְּלַבַּד. קָמִיעַ שֶׁל מִתְכַּת - הֲרִי זֶה טְמָא טְמָא מַת. נִתְפָּרַק - הַתְּחוּתוֹן טְמָא, וְהָעֲלִיוֹן - טְהוֹר. עוֹר שְׁכוּרֵף בּוֹ אֵת הַקָּמִיעַ - טְמָא, פְּשֻׁטוֹ - טְהוֹר. מְטַמֵּא וּמְטַהֵר אֶפְלוֹ עֲשָׂרָה פְּעָמִים. פְּסָלִין שֶׁהוּא כּוֹתֵב עָלָיו אֵת הַקָּמִיעַ - טְהוֹר. סֶפֶת הַיַּמִּנּוֹ וְנִעְשָׂה חוּלְיָא לְתַכְשִׁיט - טְמָאָה. אֶפְטֵט שִׁישׁ בּוֹ מִתְכַּת - הֲרִי זֶה טְמָא טְמָא מַת. כָּל תַּכְשִׁיטֵי בֵּהמָה, כְּגוֹן הַשִּׁירִים הַנְּזָמִים וְהַקְּטָלוֹת וְהַטְּבָעוֹת - טְהוֹרִין, וְאִין טְמָא אֵלָא זוּג הַמְשַׁמֵּיעַ קוֹל לְאָדָם. הָעוֹשֶׂה זָגִין לְמַכְתֶּשֶׁת וְלַעֲרִיסָה וְלְמִטְפָּחוֹת הַסְּפָרִים, וְלְמִטְפָּחוֹת הַתִּינּוּקוֹת - טְהוֹרִין. עֲשֵׂה לָהּ הָעֲנַבִּילִין - טְמָאִין. נִטְלוּ עֲנַבִּילֵיהֶן - טְהוֹרוֹת. זוּג שֶׁל דִּלְתָּ - טְהוֹר, שֶׁל בֵּהמָה - טְמָא. זוּג שֶׁל דִּלְתָּ שְׁעֵשָׂאוֹ לְבֵהמָה - טְהוֹר, וְשֶׁל בֵּהמָה שְׁעֵשָׂאוֹ לְדִלְתָּ, אֶפְלוֹ חֲבָרוֹ בְּקָרְקַע וְאֶפְלוֹ קָבָעוֹ בְּמִסְמַר - טְמָאָה.

ה. חֲזָקָת זָגִין הַנְּמַצָּאִין בְּכָל מְקוֹם - טְהוֹרִין, חוּץ מִן הַנְּמַצָּאִים בְּכַרְכִּין, מְפָנִי שְׂרָבֵן שֶׁל דִּלְתוֹת הֵן. אָמַר לְאֲמַן: עֲשֵׂה לִי שְׁנֵי זָגִין,

<p>18</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>כט 29</p>	<p>יום כפור קטן עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 שקיעה _____ 8:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 בבלי: גיטין לג' • ירושלמי: תרומות ג' • תוספתא: כלים קמא ב' נ"ך: שופטים יא-יב • רמב"ם: תשובה ט</p>
<p>19</p>	<p>שני Monday</p>	<p>ל 30</p>	<p>א' דראש חודש תמוז עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:34 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:10 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 שקיעה _____ 8:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 בבלי: גיטין לד' • ירושלמי: תרומות ד' • תוספתא: כלים קמא ג' נ"ך: שופטים יג-יד • רמב"ם: תשובה י</p>
<p>20</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>א 1</p>	<p>ב' דראש חודש תמוז עלות השחר _____ 4:12 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 שקיעה _____ 8:29 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:42 בבלי: גיטין לה' • ירושלמי: תרומות ה' • תוספתא: כלים קמא ד' נ"ך: שופטים טו-טז • רמב"ם: קריאת שמע א</p>
<p>21</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>ב 2</p>	<p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 שקיעה _____ 8:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:43 בבלי: גיטין לו' • ירושלמי: תרומות ו' • תוספתא: כלים קמא ה' נ"ך: שופטים יז-יח • רמב"ם: קריאת שמע ב</p>
<p>22</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>ג 3</p>	<p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:02 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:26 שקיעה _____ 8:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:43 בבלי: גיטין לז' • ירושלמי: תרומות ז' • תוספתא: כלים קמא ו' נ"ך: שופטים יט-כ • רמב"ם: קריאת שמע ג</p>
<p>23</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>ד 4</p>	<p>עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:27 שקיעה _____ 8:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:43 בבלי: גיטין לח' • ירושלמי: תרומות ח' • תוספתא: כלים קמא ז' נ"ך: שופטים כא - שמואל א א • רמב"ם: קריאת שמע ד</p>
<p>24</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>ה 5</p>	<p>קרח, פרק ה עלות השחר _____ 4:13 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:35 סו"ז קר"ש - גר"א _____ 9:11 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:03 סו"ז תפלה - גר"א _____ 10:27 שקיעה _____ 8:30 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 9:43 בבלי: גיטין לט' • ירושלמי: תרומות ט' • תוספתא: כלים מציעא א' נ"ך: שמואל א ב-ג • רמב"ם: תפלה וברכת הכניס א</p>

Candle Lighting 8:12 הדלקת הנרות

Shabbos Ends 9:43 זמן מוצש"ק

מחלוקת ברעננט ארימקייט.

(ספר המדות אות מריבה סיון כ"ו)